

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ імені В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ

Діяльність Президента України
в умовах російсько-української війни

2023

Діяльність Президента України в умовах російсько-української війни

Інформаційно-аналітичний бюлетень

Головний редактор збірника

В.М.Удовик, директор Фонду Президентів України,
канд. іст. наук, старш. наук. співроб.

Відповідальний за випуск

М. Б. Кушнарєва, ст. наук. співроб. інформаційно-аналітичного відділу
Фонду Президентів України, канд. філос. наук

Інформаційні та аналітичні матеріали підготували

М. М. Хилько, завідувач відділу, канд. філос. наук; Л. Г. Дем'яненко, ст. наук. співр., канд. філол. наук;
Л. І. Кукоба, наук. співр., канд. істор. наук; Є.В. Глушук, мол. наук. співр.;
М. М. Степченко, мол. наук. співр.

Заснований у 2022 р.

Виходить щотижня

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 525-54-70

E-mail: fpu@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

Матеріали ЗМІ подано в їхній редакції

Діяльність Президента України в умовах російсько-української війни

Випуск 12 (56)

(огляд матеріалів ЗМІ за 20 – 26 березня 2023 р.)

Офіційна діяльність Президента України	4
Офіційна діяльність дружини Президента України	34
Міжнародна підтримка України	37
<i>Політико-правова допомога</i>	37
<i>Військова допомога</i>	41
<i>Гуманітарна та фінансова допомога</i>	47
Плани врегулювання. Переговорний процес	52
Плани повоєнного відновлення України	56
Коментарі європейських та американських політиків	62
Реакція представників української громадськості	83
Реакція представників світової громадськості та бізнесу	88
Експертні оцінки	93
Додатки	109
<i>Додаток 1</i>	109
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №164/2023	109
<i>Додаток 2</i>	110
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №165/2023	110
<i>Додаток 3</i>	111
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №168/2023	111
<i>Додаток 4</i>	115
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №170/2023	115
<i>Додаток 5</i>	118
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №173/2023	118
<i>Додаток 6</i>	121
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №176/2023	121
<i>Додаток 7</i>	124
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №183/2023	124
<i>Додаток 8</i>	128
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №184/2023	128

Офіційна діяльність Президента України

У межах гуманітарної програми Володимира Зеленського Grain from Ukraine до Кенії прибуло перше судно з 30 тис. тонн української пшениці ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Судно Valsamitis у понеділок, 20 березня, доправило гуманітарний вантаж – 30 тис. тонн пшениці – до кенійського порту Момбаса. Це вже п'яте судно, що доставляє українське зерно до Африки в межах гуманітарної програми Президента України Володимира Зеленського Grain from Ukraine, створеної з метою подолання глобальної продовольчої кризи, зокрема в країнах, що найбільше потерпають від голоду.

(...). Відправлення цієї партії українського зерна відбулося за підтримки Всесвітньої продовольчої програми ООН (WFP), а також завдяки фінансовій допомозі урядів Великої Британії, Норвегії, Бельгії, Нідерландів, Швейцарії, Італії, Словенії та Чехії.

Загальний обсяг аграрної продукції, переданої країнам Африки в межах гуманітарної програми Президента Grain from Ukraine, становить понад 140 тис. тонн.

Президент України Володимир Зеленський:

Сьогодні майже 350 мільйонів людей на нашій планеті потерпають від голоду. Україна ж щодня потерпає від нескінченних обстрілів і руйнувань, спричинених військовою агресією з боку РФ. Та ми як частина цивілізованого світу ніколи не відмовимося від спільної участі у подоланні глобальних викликів, зокрема й у сфері продовольчої безпеки. Тому попри важкість ситуації, у якій сьогодні перебуває Україна, ми й надалі не лише сміливо протистоятимемо ворогу, а й робитимемо все можливе для допомоги країнам, громадяни яких стикаються з проблемою нестачі їжі, серед іншого в Африці та Азії.

(...). За приблизними оцінками експертів Всесвітньої продовольчої програми ООН, надані в межах ініціативи Grain from Ukraine 30 тис. тонн зерна дадуть змогу забезпечувати хлібом близько 2 млн людей протягом 1,5 місяця.

Започаткована Президентом України гуманітарна програма Grain from Ukraine покликана забезпечити транспортування сільськогосподарської продукції через українські порти та запобігти голоду в найбільш уразливих країнах світу. (...). Понад 30 країн і міжнародних організацій, зокрема держави – члени ЄС, США, Канада, Велика Британія, Японія, Корея та Катар, долучилися до програми Grain from Ukraine, зібравши понад 200 млн доларів пожертв.

Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Маємо сьогодні кілька важливих рішень, передусім оборонних.

Наші європейські партнери погодили спільний план, щоб прискорити постачання снарядів для нашої артилерії.

Вага цього рішення – 2 мільярди євро. Передбачено як невідкладне постачання, так і виробництво боєприпасів.

Це стратегічний крок. Те, що додає впевненості в нашій єдності, у незмінності руху до перемоги над державою-терористом.

Дякую всім нашим партнерам у Європі! Усім, хто справді зацікавлений, щоб Європа була сильною та вільною.

Оголошено сьогодні й про новий оборонний пакет від Сполучених Штатів. Обсяг – 350 мільйонів доларів.

Це ракети для «Хаймарсів», артилерійські та інші боєприпаси – усе, що справді необхідно, щоб підтримати наших воїнів.

Дякую Президенту Байдену, Конгресу, усім американцям!

Провів сьогодні три міжнародні розмови.

З канцлером Австрії Негаммером обговорили нашу двосторонню співпрацю – гуманітарні та політичні питання. А також наші спільні можливості відновити справедливість, порушену російською агресією.

Я подякував Австрії за приєднання до групи, яка готує створення спецтрибуналу щодо агресії Росії проти нашої держави.

Подякував і Ірландії – пану Прем'єр-міністру за приєднання його держави до цієї групи. Коло партнерів, які готові працювати разом, щоб покарати Росію за агресію, неминуче розширюється. І робить перспективу покарання все більш реалістичною.

Недостатньо притягнути до відповідальності тих, хто винен у злочинах, породжених агресією.

Потрібне також покарання – цілком справедливе й законне – за сам первісний злочин, який породив усі інші злочини цієї війни.

Саме це забезпечить спеціальний трибунал. Щодня ми наближаємо його створення.

До речі, сьогодні це питання, а також наша спільна робота з Міжнародним кримінальним судом обговорювались у Лондоні, під час конференції міністрів юстиції Європи.

Я звернувся до учасників Конференції та закликав їх підтримувати всі елементи міжнародних зусиль, щоб агресор був точно покараний.

Дуже важливо, що і з австрійським канцлером, і з ірландським Прем'єр-міністром обговорили можливості лікування та реабілітації наших людей, які були поранені російською зброєю.

З Прем'єр-міністром Нідерландів Марком Рютте ми зосередилися в розмові на оборонних питаннях, на цілком практичних кроках, які допоможуть реалізувати нашу формулу миру.

Я поінформував про ситуацію на передовій, про наші основні потреби й можливості.

Дякую пану Прем'єр-міністру за повне розуміння ситуації й за незмінну віру в те, що сила європейських цінностей міцніша, ніж російська ненависть до європейської свободи.

Хочу сьогодні, як і завжди, відзначити наших бійців. Усіх, хто б'ється за нашу державу.

56-та і 57-ма окремі мотопіхотні бригади – дякую вам, хлопці! Дякую за силу та стійкість в обороні Бахмута!

Воїни 72-ї окремої механізованої бригади імені Чорних Запорозжів, десантники «Сімдесятдев'ятки», морпіхи 35-ї та 36-ї окремих бригад, 74-й окремий розвідбат, наші артилеристи 55-ї бригади «Запорізька Січ» – я радий, що можу незмінно дякувати вам за результати, за міцність, за стійкість на Донеччині!

Херсонський напрямок... 406-та окрема артилерійська бригада і 131-й окремий розвідбат – молодці, хлопці! Незмінно влучні, незмінно сильні! (...).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №164/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 1).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №165/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 2).

Про присвоєння В. Ходаківському звання Герой України: Указ Президента України №166/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові постановляю:

Присвоїти звання Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» ХОДАКІВСЬКОМУ В'ячеславу Анатолійовичу – майору (посмертно). (...).

Про присвоєння О. Корнійчуку звання Герой України: Указ Президента України №167/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народу постановляю:

Присвоїти звання Герой України з врученням ордена «Золота Зірка» КОРНІЙЧУКУ Олександровичу – майору. (...).

Президент Володимир Зеленський узяв участь у церемонії вшанування пам'яті захисників України, які загинули під час оборони та звільнення від російських окупантів села Мощун на Київщині ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Глава держави віддав шану загиблим захисникам України біля пам'ятного знака «Янголам перемоги» в Мощуні.

Володимир Зеленський наголосив, що український народ упродовж століть у різних битвах своєю звитягою доводив право називатися незламним народом незламної країни.

На переконання Президента, битва за Мощун стала одним із переломних моментів в історії сучасної України.

Президент України Володимир Зеленський:

Я разом з усіма вами сьогодні тут, де рік тому відбувалися події такого масштабу й такого значення. Це битва за Мощун – невелике село, яке стало місцем великої відваги, великого подвигу наших великих людей. Ваших великих рідних і близьких. Невелике село біля Києва, що стало його великим щитом.

Як зазначив Президент, більш як два тижні поспіль у безупинних і важких боях українські воїни стримували тут ворожу навалу та знищували елітні підрозділи десантних військ РФ, морської піхоти.

Президент України Володимир Зеленський:

Окупанти тричі намагалися здійснити тут переправу основних сил і прорватися на Київ. Наші бійці тричі не давали цього зробити. І зрештою відтіснили ворога та змусили його відступити. Втримавши Мощун, ми захистили столицю. Не впали. Вистояв Київ, а з ним – і вся Україна.

На переконання Президента, розгром російського угруповання, що наступало, в Мощуні став одним із поворотних моментів боротьби України за свою свободу й початком кінця ворога. А 21 березня 2022 року – важливий день, який додав нам віри й сили, день, коли ми почали звільнення своїх земель, почали гнати загарбників з України.

Глава держави зауважив, що рік тому наша країна не мала сучасних протиракетних систем, танків, але мала найголовнішу зброю – єдність мільйонів українців та їхню готовність захищати свій дім і свою державу.

Володимир Зеленський нагадав, що після переможної битви за Мощун було звільнено низку інших населених пунктів України: Макарів, Ірпінь, Гостомель, Бородянку, Ворзель, Бучу, Городню, Ягідне, Тростянець, Охтирку. 2 квітня від окупантів повністю визволили Київщину й Чернігівщину, а 4 квітня – Житомирщину та Сумщину.

(...). Глава держави висловив подяку захисникам і захисницям та всім, хто допоміг звільнити українські землі.

Присутні вшанували хвилиною мовчання пам'ять тих, хто зробив можливим визволення Київщини та інших українських територій ціною власного життя.

(...). Президент ознайомився з проектом меморіального комплексу на місці боїв у селі Мощун. Цей комплекс має стати частиною меморіального маршруту «Битва за Київ».

Володимир Зеленський також вручив державні нагороди.

Так, Глава держави передав ордени «Золота Зірка» Герою України майору Олександрю Корнійчуку та дружині загиблого майора В'ячеслава Ходаківського, який був удостоєний звання Героя України посмертно.

Льотчик В'ячеслав Ходаківський та штурман Олександр Корнійчук із початку повномасштабного вторгнення РФ на територію України здійснювали бойові вильоти з метою знищення живої сили й техніки противника. Екіпаж виконував складні бойові завдання, адже був одним із найдосвідченіших.

21 березня 2022 року, під час знищення техніки противника літак Су-24М В'ячеслава Ходаківського та Олександра Корнійчука був обстріляний із ворожих ЗРК та ПЗРК. Екіпаж вжив усіх заходів для відведення борта від населеного пункту й після цього ухвалив рішення аварійно покинути літак. Штурману вдалося катапультиватися й вижити, а льотчику забракло висоти.

Президент також вручив ордени й медалі військовослужбовцям Збройних Сил України, Національної гвардії, Національної поліції, Державної прикордонної служби, Державної служби України з надзвичайних ситуацій, Державного бюро розслідувань, Служби безпеки України.

Володимир Зеленський провів засідання Ставки Верховного Головнокомандувача ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський у вівторок провів чергове засідання Ставки Верховного Головнокомандувача.

Учасники заслухали доповідь Головнокомандувача ЗСУ про оперативну обстановку на основних напрямках фронту. Командувачі оперативно-стратегічних угруповань військ доповіли про перебіг бойових дій у межах зон відповідальності ОСУВ «Хортиця», «Таврія», «Одеса» та «Північ».

Керівник розвідки поінформував присутніх про ймовірні дії противника у найближчій перспективі.

Члени Ставки також розглянули питання забезпечення сил оборони боєприпасами, зокрема календар надходження зброї та боєприпасів від партнерів України.

Окрему увагу приділили питанню захисту інформації та запобігання її витоку. (...).

Партнерство України та Японії посилює глобальну безпеку й наближає повернення миру – Володимир Зеленський після зустрічі з Фуміо Кішидою ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів зустріч із Прем'єр-міністром Японії Фуміо Кішидою, який прибув до нашої країни з візитом.

Володимир Зеленський зазначив, що радий вітати в Києві справді потужного захисника міжнародного порядку й давнього друга України.

Президент України Володимир Зеленський:

Символічно, що свій перший візит в Україну Прем'єр-міністр здійснює саме сьогодні – в день річниці початку визволення українських територій. І розпочав його з Бучі. Ми це дуже цінуємо.

Володимир Зеленський наголосив на важливості саме зараз активізувати глобальне лідерство заради захисту цілей і принципів Статуту ООН та міжнародної безпеки загалом.

Президент України Володимир Зеленський:

Російська агресія проти України та міжнародного порядку, що триває, спровокувала загрози й ризики, яких світ не бачив десятиліттями. І щоб не довелося різним народам у різних частинах світу ще десятиліттями страждати від жорстоких наслідків російської агресії, як-от дестабілізація міжнародних відносин, соціальний хаос та навіть спровокований масовий голод, ми й співпрацюємо з нашими партнерами.

Володимир Зеленський подякував Фумію Кішіді за вагому підтримку України: безпекову, економічну, політичну, санкційну, гуманітарну.

Під час зустрічі в Києві було обговорено намагання Росії посилити свої агресивні дії. У цьому контексті сторони обговорили нагальні безпекові потреби України й домовилися продовжувати діалог щодо розширення безпекової взаємодії.

Співрозмовники також приділили увагу подальшому санкційному тиску на РФ за агресію.

Президент України Володимир Зеленський:

Японія застосувала 18 пакетів санкцій щодо російської агресії, і нові санкційні пакети мають продовжувати цей шлях відновлення глобальної безпеки та скорочення потенціалу російського терору. Санкції повинні бути швидшими, ніж здатність Росії адаптуватися до них.

Володимир Зеленський також подякував за готовність Японії співпрацювати для реалізації пунктів української формули миру, яка є єдиним комплексним і реалістичним планом зупинки російської агресії та відновлення повної сили Статуту ООН, повернення безпеки як Україні, так і всій Європі та світу.

Крім того, як зазначив Глава держави, наша країна надзвичайно цінує підтримку Японією глобальних зусиль для створення спеціального трибуналу щодо злочину агресії Росії проти України.

Володимир Зеленський і Фумію Кішіді обговорили взаємодію в межах головування Японії в «Групі семи». Зокрема, Президент України повідомив, що прийняв запрошення голови японського уряду взяти участь в онлайн-форматі у саміті G7, запланованому на травень у Хіросімі.

Під час переговорів сторони окремо зупинилися на залученні Японії до відбудови України, що дає великі можливості для співпраці. Володимир

Зеленський відзначив, що з 24 лютого 2022 року допомога Японії в галузі відновлення сягнула понад 7 млрд дол.

Президент України Володимир Зеленський:

Лідерство Японії в реалізації Fast Recovery Plan та у повоєнному відновленні України точно створить нові напрямки для розвитку як нашого, так і японського суспільства, як української, так і японської економіки. Сьогодні я запропонував Японії зосередитися на підтримці наших медичних установ та на відновленні деяких секторів економіки. Це автомобілебудування, «зелена» трансформація, зокрема виробництво водневого обладнання та літєвих акумуляторів, де Японія є одним із технологічних лідерів.

За його словами, Україна також зацікавлена в підтримці Японією процесу гуманітарного розмінування.

Володимир Зеленський розповів, що за підсумками переговорів було підписано Спільну заяву про особливе глобальне партнерство між двома країнами.

Президент України Володимир Зеленський:

Цей документ відображає і наші цінності, які ми разом захищаємо, і наші прагнення, які ще належить реалізувати.

Президент наголосив, що Україна та Японія досягли найзмістовніших відносин за понад 30 років, але це лише фундамент для того, чого можна досягти в майбутньому.

Президент України Володимир Зеленський:

Очевидно, що партнерство України та Японії посилює глобальну безпеку й наближає час, коли ми нарешті зможемо повернути мир і гарантувати стабільність життя і українцям, і всім народам світу.

Зі свого боку Прем'єр-міністр Японії наголосив на солідарності з Україною. Він високо оцінив мужність і терпіння українського народу, який стоїть на захисті своєї батьківщини та свободи.

Прем'єр-міністр Японії Фуміо Кішіда:

Японія й далі підтримуватиме Україну, доки мир не повернеться на її прекрасну землю.

Голова уряду Японії зазначив, що агресія Росії підриває всі основи світового порядку й порушує норми міжнародного права.

За словами Фуміо Кішіди, Японія співпрацює з Україною в питанні запровадження санкцій стосовно РФ.

Прем'єр-міністр наголосив, що з минулого року його країна надала Україні гуманітарну та фінансову допомогу, яка, зокрема, спрямована на підтримку енергетичного сектору, сільського господарства та проведення розмінування. Крім того, Японія планує надати кошти на постачання нелетальної зброї через трастовий фонд НАТО.

Спільна заява про особливе глобальне партнерство між Україною та Японією ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський і Прем'єр-міністр Японії Фуміо Кішіда зустрілися на саміті в Києві 21 березня 2023 року в умовах неспровокованої та невинуватої агресії Росії проти України, що триває. Лідери підтвердили непохитну солідарність між Україною та Японією й предметно обговорили широке коло питань, зокрема двосторонні відносини. Визнаючи величезний потенціал двосторонньої співпраці між Україною та Японією, лідери вирішили вивести двосторонні відносини на рівень особливого глобального партнерства та зробили заяву (з *текстом заяви можна ознайомитися за наведеним посиланням*).

Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Щойно говорив із Президентом Чилі, це була хороша розмова. Оновили бачення нашими державами актуальної ситуації в міжнародних відносинах.

Я поінформував пана Президента про те, як саме Росія продовжує свою агресію. Поінформував і про те, як ми можемо протидіяти російському терору, протидіяти успішно.

І найкращий доказ цього – це наш досвід. Уже набутий українцями досвід вигнання російських окупантів. Завдяки хоробрості наших воїнів, завдяки підтримці наших партнерів, які ніколи не змиряться з російським прагненням зламати міжнародний правопорядок.

Сьогодні Україна почала відзначати першу річницю перших переможних битв повномасштабної війни – боїв на півночі нашої держави, які призвели до втечі окупанта.

Саме 21 березня минулого року завершилася битва за Мощун – маленьке село в Київській області, яке стало першим великим кроком нашої держави до перемоги в цій війні.

Були й інші такі кроки... Битва за Гостомель. Бої за Ірпінь. Боротьба на Чернігівщині й Сумщині. Битва за Зміїний. Жорстоке протистояння на півдні України й унікальна наша оборонна операція, яка повернула свободу Харківщині.

Ми прийдемо до такого ж результату і в інших активних діях. У героїчній битві за Донбас, у якій неминуче домінуватиме український прапор. У подальшому протистоянні на півдні, яке відновить нормальне українське життя в Приазов'ї. У поверненні нашого Криму, звідки вже почалася міграція найбільш далекоглядних щурів держави-терориста.

(...). Сьогодні я вшанував героїв битви за Мощун – за Київ – саме там, де буде збудовано меморіал на честь наших воїнів і звичайних мешканців Мощуна, чий життя були забрані цією жорстокою війною.

Сьогодні й гість нашої держави – Прем'єр-міністр Японії Кішіда – почав свій візит в Україну з відвідання Бучі. З ушанування пам'яті всіх, чий життя були забрані російським терором. Пан Кішіда відвідав Стіну пам'яті в

Києві, біля Михайлівського собору, ушанував наших воїнів, які загинули за Україну.

І це дуже важливо, коли глобальні лідери проявляють хоробрість, відвідуючи Україну попри всі ризики, і проявляють повагу – повагу до наших людей, які воюють не лише за свою державу, за українську незалежність, а й за те, щоб у світі все ж збереглися й діяли цивілізовані правила, цивілізоване життя.

Наші переговори з паном Кішідою були доволі продуктивними. Варто зважати на те, що цей візит відбувається в час, коли Японія головує у «Групі семи» – у «Великій сімці» демократичних держав. Тож з урахуванням міцності Японії, лідерства цієї держави в Азії у захисті миру й міжнародного порядку, заснованого на правилах, а також відповідальності Японії як головної в «Групі семи» наші сьогоднішні переговори справді можуть дати глобальний результат.

Ми обговорили й безпекові питання, і політичні, і санкційні, і економічні, і гуманітарні. Є готовність Японії долучитися до нашої відбудови – бути лідером у цих економічних та інфраструктурних процесах.

Але сьогодні я почув також і цілком конкретну готовність Японії працювати разом із нами, щоб іще активніше мобілізувати світ для міжнародного порядку, для захисту від агресії, для захисту від російського терору.

Дякую, Японіє!

Дякую всім, хто допомагає нам захищати свободу й звільняти нашу землю!

Слава кожному й кожній, хто зараз у бою! Слава кожному й кожній, хто б'ється за Україну під Бахмутом, Авдіївкою, під Вугледаром та в усіх інших гарячих точках передової!

Провів сьогодні засідання Ставки. Головне питання – передова. Наші воїни, наші позиції, наше посилення. Доповідали командувачі, Головком, розвідка. Одне з питань, якому завжди максимум уваги, – це постачання боєприпасів, підтримка від наших партнерів. Очікуємо збільшення постачання саме того, що нам потрібно саме зараз.

І ще одне. Хочу особливо відзначити сьогодні 10-ту окрему гірсько-штурмову бригаду, 54-ту та 92-гу окремі механізовані бригади, які б'ються саме на Донбасі. Стійко, сміливо й результативно. Молодці, хлопці! (...).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №168/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 3).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №170/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 4).

Питання почесної відзнаки «Місто-герой України»: Указ Президента України №171/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

1. Затвердити такі, що додаються:
Положення про почесну відзнаку «Місто-герой України»;
Малюнок почесної відзнаки «Місто-герой України».
2. Кабінету Міністрів України, Державному управлінню справами забезпечити виготовлення почесної відзнаки «Місто-герой України» та футлярів до неї, вирішивши в установленому порядку питання щодо фінансового забезпечення відповідних заходів. (...).

Про присвоєння І. Вергуну звання Герой України: Указ Президента України №172/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народу постановляю:

Присвоїти звання Герой України з врученням ордена «Золота Зірка» ВЕРГУНУ Іллі Володимировичу – капітану. (...).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №173/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 5).

Президент відвідав передові позиції на Донеччині та нагородив оборонців Бахмута ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Під час робочої поїздки в Донецьку область Президент України Володимир Зеленський відвідав передові позиції українських військових на Бахмутському напрямку. Глава держави заслухав доповіді про оперативну ситуацію та перебіг бойових дій на ділянці фронту.

Президент поспілкувався з військовослужбовцями та подякував їм за захист України.

Президент України Володимир Зеленський:

Маю честь сьогодні бути тут, на сході нашої держави, на Донбасі, і нагородити наших героїв, подякувати вам, потиснути руку. Подякувати за те, що захищаєте державу, суверенітет, схід України.

Присутні вшанували хвилиною мовчання пам'ять полеглих захисників.

Президент вручив військовослужбовцям державні нагороди.

Зокрема, орден «Золота Зірка» від Глави держави отримав артилерист, капітан Ілля Вергун, якому присвоєно звання Героя України. З 24 лютого 2022 року він бере участь у протистоянні збройній агресії Російської Федерації. Безпосередньо керував протитанковими розрахунками під час звільнення міста Тростянця Сумської області, брав участь у стримуванні противника на Ізюмському напрямку. Підрозділи під його керівництвом та за особистої участі Іллі Вергуна знищили велику кількість ворожої техніки.

Глава держави відвідав поранених українських військових у госпіталі на Донеччині та вручив їм нагороди ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Під час робочої поїздки в Донецьку область Президент України Володимир Зеленський відвідав госпіталь, у якому проходять лікування поранені українські військовослужбовці, зокрема захисники Бахмута.

Президент поспілкувався з військовими і вручив їм державні нагороди. Захисників відзначено орденами «За мужність» III ступеня та медалями «За військову службу Україні».

Президент України Володимир Зеленський:

Дякую вам за захист України та бажаю швидкого одужання.

Глава держави також ознайомився з можливостями медичного закладу щодо прийому пацієнтів. Володимир Зеленський оглянув комп'ютерний томограф, операційний блок і реанімаційне відділення.

Президент вручив ордени Богдана Хмельницького III ступеня, княгині Ольги III ступеня та Данила Галицького представникам Медичних сил Збройних Сил України.

Президент України Володимир Зеленський:

Хочу подякувати за вашу фаховість, за вашу роботу. До перемоги треба зберегти життя багатьом людям, які захищають нашу державу. Ви захищаєте її на своєму фронті. Бажаю вам здоров'я і вдячний за те, що ви це здоров'я повертаєте хлопцям і дівчатам, які на фронті.

Володимир Зеленський провів нараду щодо соціальної та безпекової ситуації на Донеччині ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Під час робочої поїздки на Донеччину Президент України Володимир Зеленський провів координаційну нараду з питань соціально-економічної та актуальної безпекової ситуації в регіоні.

Учасники обговорили відновлення зруйнованої інфраструктури, забезпечення безперебійного постачання води та електроенергії.

Також ішлося про фінансування закладів охорони здоров'я, переміщених із тимчасово окупованих територій.

Глава держави заслухав доповідь військового командування про оперативну обстановку в зоні відповідальності ОТУ «Лиман».

Президент провів нараду щодо ситуації на Харківщині та нагородив українських військових ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Під час робочої поїздки у Харківську область Президент України Володимир Зеленський провів координаційну нараду з питань актуальної безпекової ситуації в регіоні.

Главу держави поінформували про перебіг відновлення на деокупованих територіях Харківщини, облаштування фортифікаційних споруд, відбудову інфраструктури та надання допомоги постраждалим громадянам.

Володимир Зеленський заслухав доповідь військового командування про оперативну обстановку в зоні відповідальності ОУВ «Харків».

Президент також обговорив із представниками енергетичної галузі питання забезпечення всіх населених пунктів Харківщини електроенергією.

Під час наради Глава держави передав Харківському міському голові Ігорю Терехову почесну відзнаку «Місто-герой України», яку Президент присвоїв Харкову з метою відзначення подвигу, масового героїзму та стійкості громадян у захисті міста під час відсічі збройній агресії Росії проти України. Указ про присвоєння Харкову почесної відзнаки Володимир Зеленський підписав 6 березня 2022 року.

Президент України Володимир Зеленський:

Хочу подякувати місту Харкову. Це справді місто-герой. Завдяки його мешканцям це прекрасне місто боронить нашу незалежність пліч-о-пліч із іншими містами нашої держави.

Він також вручив державні нагороди військовим, які відзначилися під час оборони Харківської області від російських загарбників. Захисники були нагороджені орденами Богдана Хмельницького II та III ступенів, орденами Данила Галицького та «За мужність» III ступеня.

Президент України Володимир Зеленський:

Для мене честь нагородити й подякувати кожному з вас за перемогу, яку ви несете щоденно, за незалежність, яку ви забезпечуєте, і за суверенітет, який захищаєте. За майбутнє, яке ви даруєте спільно з усіма воїнами. Бережіть себе, рідних та близьких!

Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Сьогодні весь день працюю в регіонах. Донбас – передова, наші воїни, область. Потім – Харківщина. Ситуація в Харкові, на кордоні, в усіх районах області, відновлення, захист критичної інфраструктури.

Почав із фронту, з району Бахмута. Це честь для мене – підтримати наших воїнів, які боронять державу у найжорсткіших фронтових умовах. Вручив державні нагороди, подякував нашим бійцям за хоробрість, за їхню стійкість, за Україну, яку ми бережемо завдяки саме таким героям, завдяки кожному й кожній, хто б'ється проти російського зла.

Відвідав поранених воїнів. Побажав їм – і я впевнений, що побажав від імені всіх вас, усіх наших людей – якнайшвидшого одужання.

Подякував лікарям, медичним сестричкам. І хочу зараз подякувати також усім, хто підтримує наших воїнів, які відновлюються після поранень. Хто допомагає всім, що необхідно, нашим лікарям, усім, хто працює заради реабілітації після поранень. Я вдячний кожному волонтеру, кожному нашому партнеру, хто допомагає!

Боляче дивитися на міста Донбасу, яким Росія принесла страшні страждання, руїну. Майже постійна, щогодинна сирена повітряної тривоги в Краматорську, постійна загроза обстрілів, постійна загроза життю... Саме там, на Донбасі, на Харківщині, – всюди, куди прийшло російське зло, очевидно, що державу-терориста не можна зупинити нічим іншим, окрім одного – нашої перемоги. І ми її забезпечимо – українську перемогу.

В усіх районах сходу нашої держави, де є український прапор, є й надія. Це відчувається. Ми зробимо все, щоб синьо-жовті кольори продовжили свій визвольний рух, щоб повернули нормальне життя всій нашій землі, від Донецька до кордону.

(...). Другу половину дня я, моя команда, голова Офісу – ми всі працювали на Харківщині. Як і на Донеччині, провів нараду щодо ситуації в регіоні, щодо соціальних та безпекових потреб.

Дуже важливо, що Харків тримається міцно. Молодці! Вдячний вам, харків'яни! Впевнено тримаєтесь. Місто живе, місто бореться, Харків дає силу всьому нашому сходу. Я дякую кожному й кожній, хто залишився в Харкові, хто працює, хто дає роботу іншим, хто зберігає безпеку, захищає кордон! Дякую всім – на позиціях, на постах, на об'єктах критичної інфраструктури, комунальникам, місцевій владі, бізнесу, освітянам...

Представники регіону поінформували мене про деякі питання, які мають бути вирішені урядом для стабільного соціального забезпечення всіх, хто працює для наших людей на Харківщині. Обговорили ці питання. Обговорили питання відбудови, гуманітарного розмінування, відновлення енергомереж. Все, що в компетенції уряду, буде зроблено обов'язково.

І, звичайно, мені було дуже приємно передати Харкову спеціальну відзнаку. Відзнаку міста-героя, стрічку на прапор міста, що позначає особливу хоробрість харків'ян.

І ще одне.

Цього вечора починається священний для мусульман місяць Рамадан. Значна частина нашої української мусульманської громади, кримськотатарського народу змушена зустрічати Рамадан в окупації, під

загрозою російських репресій та знущань у Криму, під обстрілами в інших частинах України і в боях на передовій.

Не маю сумніву: ми повернемо свободу, повагу, безпеку всій нашій державі, усім громадам. І хай сила молитви в цей священний місяць допоможе нам в очищенні України від російського безбожного зла, від тих, хто не вірить насправді ні у що і саме тому здатний на такий терор. Хай наступний Рамадан почнеться в мирі й на всій вільній від Росії українській землі. Рамадан мубарак! (...).

На Херсонщині Президент ознайомився з відновленням зруйнованої інфраструктури регіону ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Під час робочої поїздки до Херсонської області Президент України Володимир Зеленський ознайомився з перебігом відновлення інфраструктурних об'єктів, зруйнованих унаслідок повномасштабної агресії Росії.

Зокрема, Глава держави відвідав село Посад-Покровське, де пошкоджено велику кількість будинків, а також об'єкти соціальної інфраструктури. Президенту доповіли, що в село поступово повертаються жителі, триває відновлення електро- та водопостачання, відбудовують амбулаторію.

Володимир Зеленський оглянув Пункт Незламності й один із мобільних будинків, які встановлено в селі.

Президент поспілкувався з жителями Посад-Покровського й поцікавився їхніми актуальними потребами. Зокрема, селяни відзначили важливість відбудови зруйнованих домівок та відновлення електропостачання.

Президент України Володимир Зеленський:

Намагатимемося відбудувати до зими. Наше пріоритетне завдання – електрика. Питну воду даватимуть за графіком. Зараз почнуть працювати над планом. Думаю, що все буде добре.

Володимир Зеленський відвідав один з енергетичних об'єктів області та ознайомився із ситуацією щодо забезпечення електроенергією населених пунктів Херсонщини. Президенту доповіли про перебіг відновлення електропостачання на деокупованих територіях і ремонт обладнання, зруйнованого внаслідок російських обстрілів.

Крім того, Глава держави ознайомився із заходами, що вживаються для протидії російським обстрілам Херсона та інших населених пунктів регіону.

В обласному центрі Володимир Зеленський оглянув одне зі стаціонарних укриттів для мешканців міста. Тут є інтернет, генератор, обладнані місця для відпочинку. Президента поінформували про роботи з облаштування мобільних і стаціонарних укриттів у Херсонській області.

Володимир Зеленський провів нараду щодо ситуації на Херсонщині та нагородив українських захисників ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Під час робочої поїздки в Херсонську область Президент України Володимир Зеленський провів координаційну нараду з питань актуальної безпекової ситуації та стану ліквідації наслідків пошкоджень об'єктів критичної інфраструктури регіону.

Глава держави заслухав доповідь військового командування щодо оперативної обстановки в зоні відповідальності.

Учасники наради обговорили відбудову пошкодженої інфраструктури в області та стан розмінування деокупованих територій. Окрему увагу приділили відновленню електромереж Херсонщини та забезпеченню ремонтних бригад необхідними матеріалами.

Президент також вручив державні нагороди українським військовослужбовцям, які беруть участь в обороні Херсонської області від ворога. Глава держави відзначив військових орденами Богдана Хмельницького III ступеня, «За мужність» III ступеня та медалями «За військову службу Україні».

Президент України Володимир Зеленський:

Радий сьогодні бути на Херсонщині. Маю честь привітати вас, подякувати за захист нашої територіальної цілісності, суверенітету нашої держави. Хочу подякувати вам і всім вашим побратимам, які сьогодні з нами і яких, на жаль, немає. Вони в серці, у пам'яті, в історії.

Військовослужбовці подарували Президенту сувенір – годинник із зображенням Державного герба України та мапи Криму, який виготовлено з частини ствола підбитої ворожої гармати.

Володимир Зеленський виступив зі зверненням до учасників засідання Європейської ради ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

Дорогі колеги, дорогий Шарлю!

Радий вітати вас сьогодні так само, як і завжди, але все ж у децю іншому форматі. Зараз я відвідую міста, які Росія намагається зруйнувати. Міста Донбасу, наш Харків – один із центрів сходу Європи, наш Херсон – уже звільнений від російської окупації, але який страждає від постійних російських терористичних ударів.

Я зараз у поїзді – на шляху, використовую кожен можливість, щоб підтримати дух наших людей, наблизити час, коли зможемо гнати далі з України російський терористичний контингент – цих воєнних злочинців, про яких кожен із вас знає, що вони мріють принести й вашим містам усе те зло, яке вони несуть Україні.

Не дай боже нікому у світі бачити свої міста спорожнілими через загрозу терористичних ударів – як Краматорськ чи десятки інших міст Донбасу; зі зруйнованими будинками – зруйнованими російською

артилерією; із фанерою замість скла у вікнах там, де люди все ж намагаються жити. Повністю знищені, розбиті обстрілами села, як у нашій Херсонській області та всюди, куди дістають російські окупанти. Закинуті, бо заміновані поля...

Не дай боже нікому цього побачити у своїй країні.

(...). Ніхто не знає достеменно, скільки ще триватиме війна та які битви дадуть нам успіх швидше, а які потребуватимуть довших зусиль. Але ясно, що якщо у нашій із вами співпраці не буде зволікань чи стагнації, якщо наші з вами сили будуть рішучо спрямовані на українську перемогу, то й перемога буде вже цього року.

Час має значення. Не лише місяці й тижні, а й дні. Що швидше ми з вами спільно діємо, то більше життів рятуємо. За понад рік повномасштабної війни наша з вами співпраця постійно наростає. Чи було деструктивне затягування між нашими кроками? Було. Але все ж ми йшли до спільної мети – ми з вами діяли, щоб зупинити російський терор.

Наша з вами оборонна співпраця, успішне проходження зими без хаосу й кризи, економічна співпраця, десять санкційних пакетів Євросоюзу проти Росії, допомога міжнародній юстиції у притягненні до відповідальності російських воєнних злочинців... Усе це – докази, що Європа вміє захищати свої цінності й має хоробрість не підкорятися терору.

Я особливо вдячний тим із вас, хто дієво бере участь у запропонованій Естонією та схваленій усіма вами ініціативі щодо постачання та виробництва снарядів для нашої артилерії. Що частіше б'ють українські гармати по окупанту, то менше шансів у Росії реалізувати свою геноцидну політику проти українців та інших європейців.

Вдячний і тим із вас, хто підтримує роботу Міжнародного кримінального суду та наші зусилля зі створення спеціального трибуналу щодо злочину агресії Росії проти України, а також зусилля із запуску компенсаційного механізму, який конвертує нині заблоковані активи Росії у відновлення порушеного російською війною життя в Україні.

Але, дорогі колеги, чи не відчуваєте ви, що нових успіхів у нас із вами менше, ніж нових затягувань у спільних діях? На жаль, це так. І в Кремлі це бачать. Це віддаляє нас із вами від досягнення миру. Я наведу зараз п'ять таких прикладів затягування.

Перше. Попри те, що кожна година на полі бою має значення, затягування із постачанням далекобійних ракет для України вже значне. І це не дає нам змоги відкинути позиції російських терористів, зокрема, від Херсона, від Запоріжжя та інших наших міст, які постійно обстрілюються російськими далекобійними ракетами.

Лише вчора й лише в нашому Запоріжжі ракети російських терористів влучили по звичайних багатоповерхівках. Десятки сімей залишилися без дому, багато поранених, є загиблі... Звичайні люди! Мої співчуття всім рідним і близьким тих, чиї життя забрав російський терор!

Не можна затягувати передачу нашим воїнам зброї, яка може захистити українців від терору. Постійного російського терору.

Другий приклад. Я вдячний Польщі та вдячний Словаччині за ухвалені рішення щодо МіГів для України. Це вагомо посилить захист нашого неба. Але ми потребуємо сучасніших літаків, і саме про них ми з вами говорили. Хіба є раціональна мотивація у затягуванні щодо сучасніших літаків?

Згадайте, скільки російського залякування було, коли йшлося про передачу «Леопардів» та інших сучасніших танків, ніж ті, що були раніше в наших воїнів. Сучасніші танки вже в Україні. То що зробила Росія у відповідь? Ми всі маємо звикнути, що держава-терорист блефує частіше, ніж може піти на ескалацію. Все зло проти України і всієї Європи, на яке Росія була здатна, вона вже робить.

Третій приклад. Затягування з новими санкційними пакетами Європи стає дедалі неприємнішим. З одного боку, глобальних зусиль поки недостатньо, щоб не дати Росії адаптуватися до санкцій, не дати обходити їх через треті країни. З іншого боку, Євросоюз не дає сигналу світові, що санкції проти Росії будуть наростати.

Просте запитання: як таке затягування будуть сприймати треті країни? Ті, чия влада не поважає міжнародне право. Очевидно, їм може здаватися, що ігнорування санкцій не матиме наслідків.

Саме тому санкції треба розширювати. Жодного навіть натяку на затягування санкційних рішень бути не може. Тим паче не може бути й розмивання санкцій, і особливо під маніпулятивним прикриттям продовольчою безпекою. Сильні санкції – це безпека, ослаблення санкцій – це запрошення до нових криз, зокрема й продовольчої.

Четвертий приклад – формула миру, українська формула миру, яку я представив восени. Це єдиний реалістичний та всеосяжний план відновлення територіальної цілісності України й гарантування безпеки нашому народу та всій Європі.

Ми давно говоримо з вами про організацію саміту формули миру. Я готовий призначити саміт уже на найближчий час у Києві. Але всі ми чудово розуміємо, що в наявних умовах багато лідерів, на жаль, не зможуть приїхати в Україну. Тож я закликаю допомогти нам із цим.

Ми можемо організувати саміт в одній зі світових столиць – в одній із європейських столиць. Хіба це не додасть глобальної сили Європі? Точно додасть.

І п'яте. Хоч би яким був російський терор, хоч би що планував собі агресор, ми продовжуємо розвиток наших інституцій за стандартами європейських інституцій. Українська трансформація в сучасну, повністю підзвітну суспільству та позбавлену корупції, інституційно стійку державу триває.

Результати очевидні. Ми вистояли у війні. Наші інституції діють попри все. Фінансова система, банки, усі державні послуги, соціальна сфера.

І критично важливо, щоб не було затягування у зближенні України та Євросоюзу. Це важливо і для захисту України, і для захисту європейської системи. Це відповідає об'єктивній потребі посилювати Європу постійно, бо лише постійне посилення гарантує незмінну стійкість.

Україна готова до рішення про початок уже цього року переговорів щодо членства у Євросоюзі. Така ж готовність потрібна і з боку всіх вас, шановні, – головного, кожного лідера Європи. Українці потребують того, щоб бачити вашу готовність і мотивуватися нею. Щоб відчувати, що захист нашими воїнами європейських цінностей справді підтримується всією Європою.

Шарлю, дорогі колеги!

Якщо війна й може чогось навчити лідерів, яких вона торкнулася, то це того, що чесність у відносинах між союзниками гарантує перемогу. Я чесно відзначив п'ять ключових небезпек – п'ять причин затягування цієї війни та віддалення миру.

Маємо зробити все, щоб затягування не було. І справді можемо це зробити. Європа вміє бути рішучою. Я знаю, що ви вмієте цінувати час.

Хай кожна зустріч, кожна дискусія, кожен день нашої спільної роботи наближає повернення миру, наближає звільнення нашої землі, усїєї Європи від російського зла. Якщо Європа буде зволікати, зло може встигнути перегрупуватись і налаштуватися на роки війни. У ваших силах – не допустити цього.

У наших з вами спільних силах – звільнити Україну від російської агресії вже цього року. (...).

Президент України виступив у онлайн-форматі на засіданні Європейської ради ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент Володимир Зеленський виступив у онлайн-форматі на черговому засіданні Європейської ради, яке відбувається у Брюсселі. Глава держави здійснив онлайн-включення з вагона потяга АТ «Укрзалізниця» під час робочої поїздки регіонами України.

Президент України Володимир Зеленський:

Радий вітати вас сьогодні так само, як і завжди, але все ж у дещо іншому форматі. Зараз я відвідую міста, які Росія намагається зруйнувати. Міста Донбасу, наш Харків – один із центрів сходу Європи, наш Херсон – уже звільнений від російської окупації, але який страждає від постійних російських терористичних ударів.

Він наголосив, що перебуває в дорозі, адже використовує кожну можливість, щоб підтримати дух українців і наблизити час вигнання з нашої країни російського терористичного контингенту, який мріє лише про те, щоб поширити своє зло, зокрема й на інші європейські міста.

Президент України Володимир Зеленський:

Не дай боже нікому у світі бачити свої міста спорожнілими через загрозу терористичних ударів – як Краматорськ чи десятки інших міст

Донбасу; зі зруйнованими будинками – зруйнованими російською артилерією; із фанерою замість скла у вікнах там, де люди все ж намагаються жити. Повністю знищені, розбиті обстрілами села, як у нашій Херсонській області та всюди, куди дістають російські окупанти. Закинуті – бо заміновані – поля... Не дай боже нікому цього побачити у своїй країні.

Президент наголосив: якщо у співпраці України та Європи не буде зволікань чи стагнації, якщо спільні зусилля будуть рішучо спрямовані на українську перемогу, то перемога буде вже цього року.

Президент України Володимир Зеленський:

Що швидше ми з вами спільно діємо, то більше життів рятуємо.

Глава держави відзначив тісну співпрацю в оборонній, енергетичній сферах, економічну взаємодію, десять затверджених санкційних пакетів Євросоюзу проти Росії, допомогу міжнародній юстиції у притягненні до відповідальності російських воєнних злочинців. Окремо Президент подякував тим, хто бере участь у запропонованій Естонією ініціативі щодо постачання та виробництва снарядів для української артилерії, хто підтримує роботу Міжнародного кримінального суду та зусилля України зі створення спеціального трибуналу щодо злочину агресії Росії проти України, а також зусилля із запуску компенсаційного механізму.

Президент України Володимир Зеленський:

Все це – докази, що Європа вміє захищати свої цінності та має хоробрість не підкорятися терору.

Водночас Президент назвав п'ять ключових небезпек, які віддаляють Україну та Європу від завершення війни й досягнення миру.

Зокрема, це зволікання з постачанням українській армії далекобійних ракет і сучасних літаків, зволікання з ухваленням нових жорстких санкційних пакетів, зволікання з реалізацією української формули миру та організацією «саміту миру», зволікання з інтеграцією України до Європейського Союзу.

Президент України Володимир Зеленський:

Можемо організувати саміт в одній зі світових столиць – в одній із європейських столиць. Хіба це не додасть глобальної сили Європі? Точно додасть.

У контексті євроінтеграційних перспектив України Володимир Зеленський наголосив, що навіть попри російську агресію наша держава продовжує розвиток інституцій за європейськими стандартами.

Президент України Володимир Зеленський:

Результати очевидні: ми вистояли у війні, наші інституції діють попри все, фінансова система, банки, усі державні послуги, соціальна сфера. І критично важливо, щоб не було затягування у зближенні України та Євросоюзу. Це важливо і для захисту України, і для захисту європейської системи. Це відповідає об'єктивній потребі посилювати Європу постійно, бо лише постійне посилення гарантує незмінну стійкість.

Він заявив, що Україна готова до рішення про початок уже цього року переговорів щодо членства у Євросоюзі.

Президент наголосив, що війна вчить лідерів того, що чесність у відносинах між союзниками гарантує перемогу.

Президент України Володимир Зеленський:

Я чесно відзначив п'ять ключових небезпек, п'ять причин затягування цієї війни та віддалення миру. Маємо зробити все, щоб затягування не було. І справді можемо це зробити. Європа вміє бути рішучою. Я знаю, що ви вмієте цінувати час. Хай кожна зустріч, кожна дискусія, кожен день нашої спільної роботи наближає повернення миру й звільнення нашої землі та всієї Європи від російського зла. Якщо Європа зволікатиме, зло може встигнути перегрупуватись і налаштуватися на роки війни. У ваших силах не допустити цього. У наших із вами спільних силах звільнити Україну від російської агресії вже цього року.

Чергове засідання Європейської ради триває 23 – 24 березня у Брюсселі. У ньому беруть участь глави держав та урядів країн – членів ЄС. Засідання Європейської ради присвячено обговоренню нещодавніх подій у зв'язку з агресивною війною РФ проти України та подальшої підтримки нашої держави з боку ЄС.

Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Повернувся з Херсонщини – мій день був присвячений передусім цій нашій області.

Безпекова ситуація: наші відповіді на ворожі обстріли Херсонщини, контрбатарейна боротьба та все інше, що роблять наші воїни, щоб окупант знав, що терор ми не пробачимо й не забудемо.

Сьогодні російська армія знову біла по Херсонщині, ударила по Бериславу – по місцевій адміністрації, по будинках, по музею... Навіть історичний музей у Бериславі для Росії – це чомусь загроза... Абсолютно позбавлена розуму держава, суто держава-терорист. Яку ми знешкодимо.

Провів у Херсоні тривалу нараду з усіма, хто відповідає за область: за оборону, за соціальну ситуацію. Окремо й уважно розглянули енергетичну ситуацію, питання відновлення.

На вільній території Херсонщини понад 50 сіл майже повністю зруйновані окупантом. Подекуди більш ніж 90 % будівель у селах розбиті. Але навіть у такі села люди повертаються, і це доказ, що життя все одно перемагає.

Сьогодні був в одному із найбільших таких сіл – Посад-Покровському. Колись одному з найбільших, до вторгнення Росії. І зробимо все, щоб це село знову було серед найбільших – зробимо все для відбудови наших територій.

Я вдячний усім, хто допомагає відновлювати нормальність життя після російського зла. Усім, хто навіть у таких складних районах продовжує працювати й давати роботу, усім, хто допомагає нашим воїнам.

Особливо хочу подякувати кожному й кожній, хто залучений до розмінування. Це приємно бачити, коли очищені від російських мін і снарядів поля Херсонщини знову обробляються, знову живуть.

Звичайно, зараз таких земель іще небагато, і роботи для наших саперів та піротехніків іще вистачає... Але я впевнений, що ми очистимо нашу землю від усіх смертоносних проявів Росії. Вся Україна буде жити.

Вдячний Фінляндії, яка сьогодні оголосила про новий пакет безпекової підтримки. Серед іншого, це й машини для розмінування. Плюс, звичайно, вагомі речі для наших військових на передовій.

Мав честь вручити сьогодні державні нагороди нашим воїнам, які відзначилися в обороні Херсонської області та всієї України.

(...). І ще одне. Сьогодні маємо результат, заради якого працювали вже певний час.

Підписано угоду про відкриття представництва в Україні Міжнародного кримінального суду.

Цей крок дозволить міжнародній юстиції стати ще активнішою в розслідуванні злочинів російських військових на нашій українській землі.

Дякую всій команді МКС, Офісу Генерального прокурора, нашим партнерам, усім, хто допомагає роботі міжнародної юстиції – розслідуванню російських злочинів проти України та українців.

Слава всім, хто зараз у бою за свободу!

Слава кожному й кожній, хто захищає нашу Херсонщину, нашу Миколаївщину, Одещину, Дніпропетровщину, Запоріжжя, Донбас, Харківщину, Сумщину, Чернігівщину та всю нашу Україну! (...).

Про присвоєння Д. Башкінцеву звання Герой України: Указ Президента України №174/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові постановляю:

Присвоїти звання Герой України з врученням ордена «Золота Зірка» БАШКІНЦЕВУ Дмитру Олексійовичу – майору. (...).

Про присвоєння О. Півненку звання Герой України: Указ Президента України №175/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові постановляю:

Присвоїти звання Герой України з врученням ордена «Золота Зірка» ПІВНЕНКУ Олександрю Сергійовичу – полковнику.

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №176/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 6).

Національна гвардія стала одним із ключових елементів системи захисту нашої держави, які не дають ворогу здолати Україну – Президент під час участі у випуску молодих офіцерів ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент Володимир Зеленський узяв участь в урочистостях з нагоди відзначення 9-ї річниці Національної гвардії України й випуску офіцерів Національної академії НГУ та Київського інституту НГУ.

У п'ятницю відбувся випуск 334 офіцерів, серед яких – 263 випускники Національної академії НГУ та 71 випускник Київського інституту НГУ. 11 випускників закінчили виші із золотою медаллю, 22 мають статус учасників бойових дій.

Президент України Володимир Зеленський:

Сьогодні ми додаємо до нашої перемоги, яку українці наближають усіма силами, іще 334 причини – 334 воїни Національної гвардії України, які завершили навчання й приєднуються до сил оборони й безпеки України. 334 офіцери, яким належить за будь-яких обставин примножувати славу України, захищати волю України, дбати про українців і українок.

Президент акцентував, що перемогою України стане сума стійкості, сміливості та результативності всіх, хто воює за нашу державу.

Президент України Володимир Зеленський:

Всюди захищати честь України, наших сил оборони й безпеки, Національної гвардії України – це ваш шлях, шлях українських офіцерів. Вірю, що ви зможете гідно пройти цей шлях.

Глава держави наголосив, що Національна гвардія України стала одним із ключових елементів загальної системи захисту нашої держави, який не дає ворогу здолати Україну. І протягом років війни на Донбасі, і з перших хвилин повномасштабного вторгнення Росії нацгвардійці проявляють справжню українську силу та роблять усе, щоб Україна вистояла.

Присутні вшанували хвилиною мовчання пам'ять воїнів Національної гвардії та всіх захисників, які віддали свої життя в боях за незалежність України.

Президент України Володимир Зеленський:

Ми зараз – на вирішальному етапі боротьби за нашу незалежність, суверенітет, боротьби за Україну, яка триває протягом століть, яка стала змістом життя різних поколінь нашого народу. Я не маю сумнівів, що нам вдасться захистити Україну й вибороти для українського народу довготривалу безпеку, свободу й мир. Ми повинні зробити все, щоб пришвидшити цей результат, пришвидшити нашу перемогу. Я вірю, що ваші

дії наблизатимуть нашу спільну українську мету. І нехай ваш характер проявить свою сталевість у боротьбі з окупантом.

Глава держави висловив подяку всім бійцям, керівництву, офіцерам Національної гвардії України, харківській Національній академії НГУ та Київському інституту НГУ.

З перших днів збройної агресії Росії проти України особовий склад цих навчальних закладів брав активну участь у відсічі ворогу.

Так, особовий склад Національної академії НГУ після повномасштабного вторгнення РФ на територію України розпочав несення бойової служби з охорони та оборони Харкова. Нацгвардійці виконували бойові завдання на блокпостах на під'їздах до міста на дорогах Харків – Чугуїв, Харків – Високий, Харків – Пісочин, Харків – Суми, здійснював охорону та оборону об'єктів критичної інфраструктури й органів місцевого самоврядування. Упродовж 2022 року під час оборони Харкова двоє військових НАНГУ загинули.

Нині зведений підрозділ академії входить до сил оборони міста-героя Харкова та продовжує виконання завдань з охорони стратегічних об'єктів.

Особовий склад Київського інституту НГУ протягом перших тижнів повномасштабної війни забезпечив охорону та оборону адміністративних будівель Києва.

Під час урочистостей Глава держави вручив орден «Золота Зірка» майору Вадиму Яценку, якому присвоєно звання Героя України. Вадим Яценко виконував бойові завдання зі знищення ворога на Харківщині, закріплення позицій для забезпечення просування наших підрозділів, зачистки звільнених населених пунктів. У червні 2022 року майор надав домедичну допомогу пораненому гвардійцю, але під час евакуації потерпілого сам зазнав мінно-вибухової травми, множинних осколкових поранень та травматичної ампутації пальця ноги. Однак, ризикуючи власним життям, Вадим урятував побратима.

Також із рук Президента орден отримав Герой України майор Дмитро Башкінцев. Майор разом із групою виконав низку важливих бойових завдань на Луганщині та Донеччині. Під час одного з боїв Дмитро Башкінцев евакуював пораненого з-під перехресного вогню ворога.

«Золоту Зірку» також одержав полковник Олександр Півненко, якому присвоєно звання Героя України. Олександр Півненко бере участь в обороні Бахмута Донецької області. Його підрозділ нацгвардійців неодноразово знищував ворожу техніку та живу силу ворога, допомагав з евакуацією мирного населення.

Крім того, Володимир Зеленський вручив високі державні нагороди ще дев'ятьом нацгвардійцям. Викладачі та курсанти отримали з рук Президента медалі «За військову службу Україні», «За бездоганну службу» III ступеня, «Захиснику Вітчизни».

Глава держави також вручив відзнаки «За відмінне закінчення вищого військового навчального закладу».

На завершення урочистостей відбулася церемонія прощання випускників-офіцерів із бойовим прапором закладу.

Президент узяв участь в урочистостях з нагоди 31-ї річниці СБУ та нагородив працівників спецслужби ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський узяв участь в урочистостях з нагоди 31-ї річниці Служби безпеки України.

Звертаючись до присутніх генералів, офіцерів, сержантів і курсантів СБУ, Глава держави відзначив подвиг і силу оновленої бойової Служби безпеки України.

Президент України Володимир Зеленський:

Український народ прагнув мати таку Службу безпеки своєї держави, якою міг би пишатися, якій міг би бути щиро вдячним і завдяки якій міг би відчувати впевненість, що Україна буде захищена від усіх загроз, хоч би якими вони були.

Президент зауважив, що час повномасштабної війни з РФ поставив СБУ в умови постійного бою за Україну й водночас жорсткого внутрішнього відбору та очищення.

Він подякував спецслужбовцям за те, що вони гарантують Україні міцний безпековий фундамент, частиною якого стали їхні успіхи в боях проти окупанта, у протистоянні внутрішньому ворогу, захисті держави від колаборантів.

Володимир Зеленський зауважив, що деталі багатьох завдань і бойових операцій СБУ можна буде розповісти лише згодом, після перемоги України.

Президент України Володимир Зеленський:

Але всі українці й українки вже можуть бути впевненими в тому, що Служба безпеки нашої держави додаватиме більше й більше героїчних сторінок до нашої національної історії, історії нової незалежної України.

Глава держави зазначив, що сьогодні свобода й незалежність нашої країни здобувається великою ціною, і українські герої, зокрема з лав СБУ, віддають свої життя, щоб Україна вистояла і щоб Росія була розбита.

Присутні вшанували пам'ять усіх загиблих за Україну хвилиною мовчання.

Володимир Зеленський нагадав, що за час повномасштабної війни з РФ понад 500 працівників СБУ відзначені державними нагородами, зокрема шістьом присвоєно звання Героя України.

Він зазначив, що Служба безпеки б'ється з ворогом на фронті – у найгарячіших точках, забезпечує кіберзахист країни, стабілізує ситуацію в деокупованих районах, дбає про те, щоб у жодній частині нашої держави ворога не мав результативних прислужників.

Президент України Володимир Зеленський:

Служба допомагає нам звільняти українців і українок із полону. Це велика робота. Разом працює велика команда. І Малюк, і Буданов, і Єрмак.

Глава держави відзначив усі підрозділи СБУ за потрібні для України результати.

Президент України Володимир Зеленський:

Я вдячний за це вам усім. Від керівництва, від генерала Василя Васильовича Малюка до кожного з вас, до кожного працівника й працівниці Служби безпеки України. Дякую курсантам, які готуються приєднатися до вашої потужної професійної команди.

Президент також подякував рідним і близьким працівників СБУ, які щодня надихають їх на служіння Україні.

Володимир Зеленський вручив державні нагороди військовослужбовцям СБУ. Зокрема, він передав орден «Золота Зірка» рідним загиблого Героя України. Глава держави також вручив ордени Богдана Хмельницького III ступеня, «За мужність» II ступеня, «За мужність» III ступеня, Данила Галицького, медалі «За військову службу Україні» та «Захиснику Вітчизни».

Президент України провів зустріч із делегацією Світового банку ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів зустріч із делегацією Світового банку на чолі з віце-президентом у справах регіону Європи та Центральної Азії Анною Б'єрде.

Глава держави подякував Світовому банку за безпрецедентну підтримку, що надається Україні в часи повномасштабного російського вторгнення.

Президент України Володимир Зеленський:

Ми вдячні за ту кількість програм, які Світовий банк реалізує в Україні, особливо після початку повномасштабної війни. Ми дякуємо за вашу готовність приходити на допомогу навіть в умовах воєнних викликів.

Окрему увагу було приділено забезпеченню фінансування донорами за координації Світового банку проектів з відновлення нашої країни, насамперед у сферах транспортної інфраструктури, електроенергетики та охорони здоров'я.

Президент наголосив на актуальності реалізації програм зі швидкого відновлення зруйнованих об'єктів інфраструктури, передусім житлових будинків та закладів освіти.

Глава держави окремо відзначив важливість реалізації програм зі страхування бізнесу в Україні, що є особливо актуальним у контексті створення робочих місць.

Під час зустрічі було відзначено важливість продовження Світовим банком роботи з партнерами щодо координації зусиль донорів з метою своєчасного надання Україні необхідної допомоги.

Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Сьогодні взяв участь у двох заходах вдячності й поваги нашим воїнам – нашим захисникам і захисницям.

У навчальних закладах Національної гвардії України відбувся випуск молодих офіцерів. Усі вони випускаються у склад діючих сил оборони й безпеки, у підрозділи нашої Національної гвардії, яка разом з усіма нашими воїнами боронить Україну.

Я вдячний нашим хлопцям і дівчатам, які обрали для себе саме такий шлях служіння Україні, майбутньому українського народу – шлях офіцерів. Дякую всім родинам наших молодих професійних військових за таких синів і доньок.

Патріотичних, сміливих і дієвих, тих, хто обрав можливість діяти заради оборони нашої держави й народу як свою професію.

Сьогодні ж, напередодні Дня Служби безпеки України, привітав колектив СБУ, усіх наших воїнів-спецслужбовців.

Це обов'язково варто зауважити: Служба безпеки України проходить фундаментальну внутрішню трансформацію.

Служба повністю мобілізувалась для реального захисту держави. І дає зараз Україні такі результати, якими кожен із нас може лише пишатися.

Працівники СБУ воюють із зовнішнім ворогом, знешкоджують внутрішні загрози, ставлять історичну крапку на будь-яких намаганнях Росії маніпулювати Україною через агентуру.

Я сьогодні подякував усім працівникам і працівницям СБУ. І впевнений, що Служба дасть Україні ще більше результатів у захисті держави.

Мав честь відзначити державними нагородами воїнів із лав СБУ, із лав Нацгвардії.

Щиро вдячний за силу, яка відчувається в погляді цих наших бійців. Силу тих, хто здатен здобути перемогу для України.

Зустрівся сьогодні з делегацією Світового банку. Жодного дня не втрачаємо для міжнародних контактів, на всіх рівнях працюємо.

Обговорили чинні програми підтримки для України, перспективні нові.

Звичайно, зосередилися на відновленні – на всьому тому, що потрібно зробити в багатьох українських містах і селах, які зазнали терористичних ударів окупанта.

Житлові будинки, соціальна інфраструктура, економічна основа життя – все це потрібно відбудовувати. І я дякую партнерам за розуміння, що час і координація зусиль мають критичне значення.

Як і завжди, відзначу сьогодні наших бійців, які за минулу добу дали найкращий результат.

Передусім на Донеччині.

Славетна 72-га окрема механізована бригада імені Чорних Запорозжців – дякую вам, хлопці! Морпіхи 36-ї бригади – молодці! 55-та окрема

артилерійська бригада Запорізька Січ – дякую вам, воїни, за незмінну влучність, за справжній військовий гарт!

Морпіхи «Тридцятьп'ятки» і 79-та бригада ДШВ – дякую вам!

Запорізький напрямок: 44-та артилерійська бригада імені гетьмана Данила Апостола – теж дякую за влучність!

Хочу окремо відзначити всіх тих наших бійців, які завдають окупанту ударів у відповідь на терор, які вираховують позиції ворога, з яких б'ють по наших містах. Кожна знищена позиція терористів – це врятовані життя наших людей.

Я дякую і Збройним Силам, і розвідці, і воїнам Служби безпеки – кожному й кожній, хто долучається до виконання цього завдання... До справедливої вогневої відповіді саме тим, хто є джерелом терору.

За такі удари, як по Костянтинівці сьогодні, як по багатьох інших наших містах... Ворог повинен знати: Україна не пробачить знущання з наших людей, не пробачить цих смертей і поранень.

Усі російські терористи будуть розбиті. (...).

Про зміни у складі Ради національної безпеки і оборони України: Указ Президента України №180/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(Указом Президента України №180/2023 затверджується у персональному складі Ради національної безпеки і оборони України ФЕДОРОВ Михайло Альбертович – Віце-прем'єр-міністр України з інновацій, розвитку освіти, науки та технологій – Міністр цифрової трансформації України; виводиться зі складу Ради національної безпеки і оборони України П. Рябікін).

Про утворення військових адміністрацій населених пунктів у Луганській області: Указ Президента України №181/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

На виконання Закону України «Про правовий режим воєнного стану» постановляю:

1. Утворити на базі військово-цивільних адміністрацій населених пунктів Луганської області, утворених Указом Президента України від 19 лютого 2021 року № 62/2021 «Про утворення та реорганізацію військово-цивільних адміністрацій у Луганській області», такі військові адміністрації населених пунктів:

Гірську міську військову адміністрацію Северодонецького району Луганської області;

Попаснянську міську військову адміністрацію Северодонецького району Луганської області;

Северодонецьку міську військову адміністрацію Северодонецького району Луганської області.

У зв'язку з утворенням військових адміністрацій населених пунктів, зазначених у частині першій цієї статті, повноваження відповідних військово-цивільних адміністрацій населених пунктів припиняються з дня початку здійснення відповідною військовою адміністрацією своїх повноважень.

2. Генеральному штабу Збройних Сил України, Луганській обласній державній адміністрації здійснити відповідно до Закону України «Про правовий режим воєнного стану» заходи, пов'язані з утворенням військових адміністрацій, зазначених у статті 1 цього Указу. (...).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №183/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 7).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №184/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 8).

Звернення Президента України до випускників Інституту ВМС Національного університету «Одеська морська академія» ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

Шановні наші захисники й захисниці!

Шановні наші офіцери ВМС України!

Дякую, що ви захищатимете нашу державу саме на морському напрямку оборони – у складі Військово-Морських сил України та морської охорони Державної прикордонної служби.

Україні потрібна перемога над ворогом у морі так само, як на землі й у небі.

Російські кораблі вже завчили єдину для них перспективу в українських водах. Російський чорноморський флагман уже продемонстрував, що очікує будь-яку посудину, яка загрожуватиме Україні, і лише питання часу, коли вона повторить курс «Москви». Наші сили оборони й безпеки міцно довели, що український Зміїний не терпітиме ворожого прапора... І це лише три елементи великої битви за море, яка триває досі та в якій вам, шановні наші випускники Одеської морської академії, належить взяти участь і перемогти.

Ми здобули право очолити справді героїчні екіпажі – тих наших воїнів, які хоробро й надзвичайно ефективно боронять Україну з моря від переважальних ворожих сил. Будь ласка, завжди дбайте про своїх бійців,

бережіть їх і Україну! Допомагайте всім, хто б'ється поруч із вами проти російського зла! Захищайте свободу мореплавства, яка є одним із фундаментальних елементів глобальної безпеки, й захищайте всіх, хто мирно й законно користується українськими територіальними водами!

І ніколи не пробачайте ворогу жодного злочину проти нашої держави й наших людей!

Хай шляхетна морська служба буде славою вам, вашим родинам і всій нашій державі!

Дякую всім викладачам і працівникам Одеської морської академії за цей випуск, за випуск наших офіцерів і за вірну службу Україні!

Слава Україні!

Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Майже завершився ще один тиждень оборони, ще один тиждень, коли Україна стала міцнішою. Коли ворог став іще більш ізольованим, іще більш безнадійним.

Маємо за цей тиждень рішення про нові пакети оборонної підтримки від Сполучених Штатів, Литви, Фінляндії, Німеччини.

Шведський парламент затвердив уже 11-й пакет оборонної підтримки України.

Є безпековий пакет і в цілому сильні домовленості з Японією – ще раз хочу подякувати пану Прем'єр-міністру Кішиді за продуктивний візит.

Отримали півтора мільярда євро макрофіну від ЄС – кошти вже на рахунках Національного банку.

Уряд Хорватії ухвалив програму щодо лікування й реабілітації наших поранених воїнів.

Греція приєдналася до групи партнерів, що працюють над створенням спецтрибуналу.

Рухаємось і в захисті історичної справедливості для українців: Ісландія визнала Голодомор геноцидом українського народу.

Крок за кроком робимо все можливе й усюди, щоб російський реваншизм програв у кожному з елементів своєї агресії проти України та свободи народів загалом.

Росія має програти на полі бою, в економіці, в міжнародних відносинах, у своїх намаганнях підмінити історичну правду якимись імперськими міфами. Кремль програє у своїх намаганнях духовно поневолити наших людей.

Саме повномасштабний програш Росії буде надійною гарантією від нових агресій та криз.

Хочу ще раз привітати сьогодні Службу безпеки України – усіх працівників, усіх працівниць СБУ з вашим професійним днем.

Усіх, хто зараз у бою, на постах, в оперативній, агентурній та слідчій роботі. Кожного й кожну в СБУ, хто разом з усіма силами нашої держави наближає українську перемогу й захищає наших людей.

На тижні завершилося навчання наших офіцерів і Національної гвардії, і Військово-Морських сил, і нашої армії. Від Харкова до Вінниччини, Львівщини, від Києва до Одеси. Національна академія Нацгвардії, Київський інститут Нацгвардії, Одеська морська академія, ще Національна академія сухопутних військ завершили спеціальний курс підготовки молодших лейтенантів...

Я дякую всьому викладацькому складу наших оборонних навчальних закладів, усім батькам і наставникам нових українських офіцерів!

Вірю, що цьогорічний випуск приможить славу України й посилить усіх нас – усю державу.

На тижні були ухвалені й кілька важливих рішень нашого уряду. Зокрема, відзначу рішення, яке активізує виробництво безпілотників.

Загалом цього року як мінімум 20 мільярдів гривень буде спрямовано на закупівлю дронів для наших воїнів. І це не межа.

Є нові рішення й щодо відбудови. Спектр потреб дуже широкий. Усюди, де був цього тижня у відрядженнях, запити вимагають значних ресурсів. Ми знайдемо ці ресурси. Херсонщина, Харківщина, Донеччина і кожен інший регіон, який постраждав від бойових дій, – усі повернуться до нормального життя.

Окремо відзначу співпрацю з Міжнародним кримінальним судом. Цей тиждень дав Україні угоду про відкриття офісу прокурора Міжнародного кримінального суду.

Як на рівні нашої національної юстиції, так і на міжнародному рівні робимо все, щоб російські воєнні злочинці відповіли буквально за кожен удар по Україні, по наших людях.

Звичайно, дякую кожному нашому воїну, усім, хто зараз у бою, усім, хто захищає наші позиції, захищає наш кордон, за те, що Україна міцно проходить і цей тиждень.

Від Бахмута до Херсонщини, від Авдіївки до Харківщини... Дякую кожному й кожній, хто б'ється з ворогом, хто рятує наших бійців після поранень, хто тренує наших воїнів, хто постачає для української оборони все необхідне!

Коли кожен день дає нашій державі результат, кожен такий день робить війну коротшою, а нашу перемогу – ближчою. (...).

Офіційна діяльність дружини Президента України

Український центр, створений з ініціативи Олени Зеленської та Діани Науседене, функціонує у Вільнюсі вже понад дев'ять місяців ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

У Вільнюсі вже понад дев'ять місяців працює Український центр, створений з ініціативи та під патронатом першої леді України Олени Зеленської та першої леді Литовської Республіки Діани Науседене. За цей час у ньому відбулося понад 1300 різноманітних заходів для дорослих і дітей з України, які знайшли тимчасовий притулок у Литві.

Як розповіла Олена Зеленська, щодня в Українському центрі, що функціонує на базі Педагогічної академії Університету Вітовта Великого, проводять різноманітні культурні заходи, навчальні курси, розмовні клуби (англійська, литовська та українська мови), творчі майстер-класи. Тут також працюють спортивні секції, організовано постійне надання психологічної допомоги кваліфікованими фахівцями. Заклад відвідало понад 17 тисяч осіб, що є рекордним навіть для литовських культурно-освітніх інституцій. Простір активно використовують українці – всі охочі можуть реалізувати власний проект. Так, наприклад, на базі центру функціонує Вільнюська суботня школа.

Український центр став справжнім серцем України в Литві. Він об'єднав зусилля десятків литовських благодійних та волонтерських організацій, українських і литовських культурних діячів, викладачів, психологів і майстрів, які щодня надають допомогу тимчасово переміщеним громадянам України. Особливу увагу діяльності центру приділяють дипломатичні місії, акредитовані у Литві, а також європейські культурні інституції. Так, за підтримки Посольства Держави Ізраїль відома ізраїльська мисткиня українського походження влаштувала креативний майстер-клас для дітей, Посол Японії у Литві особисто проводить сеанси медитації, уроки японської каліграфії та оригамі для українців, Польський культурний інститут організував виставку репродукцій картин Марії Примаченко. Діяльність центру підтримують литовські та іноземні меценати й донори.

Постійне сприяння діяльності та розвитку центру надає перша леді Діана Науседене. За її підтримки тут реалізовано два проекти Олени Зеленської: «Українська книжкова полицка» та «Книжки без кордонів», що дають змогу громадянам України підтримувати зв'язок з батьківщиною. У межах проекту «Книжки без кордонів» у координації з Українським інститутом книги у Литву доправили понад 2500 видань для дітей різного віку.

У 2023 році в центрі відбулася низка унікальних подій:

23 лютого – захід «Mes kartu – Ми разом», присвячений року незламності та єдності в боротьбі з агресором. Під час заходу до громадян України звернулися Президент Литви Гітанас Науседа та перша леді Діана Науседене. Особливим моментом як для українців, так і для литовців стало відеозвернення першої леді України Олени Зеленської.

9 березня, до дня народження Великого Кобзаря, в Українському центрі було організовано гала-концерт «Творчі сили України», який зібрав українські таланти з усіх куточків Литви. Під час заходу було нагороджено переможця літературного конкурсу підліткової прози та поезії «Запеклі». Лауреатом конкурсу став львів'янин Богдан Яковенко, учень 9-го класу Ліцею імені Героїв Крут, історія якого символізує стійкість, мужність і рішучість усього українського народу в боротьбі за свою країну та свободу. Батько Богдана Яковенка жив у Литві, але, коли почалася війна, він повернувся захищати Україну й загинув на полі бою. Його син Богдан вирішив наслідувати приклад батька й продовжити боротьбу, тож зараз навчається у спеціалізованому ліцеї. Переможця конкурсу під час заходу особисто привітала Діана Науседене.

Дружина Президента Литви Діана Науседене:

Це одна з багатьох історій, які ми знаємо, які знає весь світ і які демонструють, що українці є справжніми героями. Люди, які роблять усе, щоб зупинити жорстокого агресора, що загрожує Україні та всьому демократичному світу. Богдан Яковенко сьогодні не може бути з нами, тому, будь ласка, передайте йому нагороду разом із привітаннями та найкращими побажаннями від усього литовського народу. Передайте йому, що ми є й будемо з Україною стільки, скільки потрібно – до перемоги.

У 2023 році на базі центру створено Young think tank – платформу для зустрічей українських і литовських школярів із політиками, дипломатами та громадськими діячами Литви та України. Відвідувачі центру вже мали змогу поспілкуватися з представником Європейської комісії у Литві Маріусом Вацегою, відомим литовським політиком Лінасом Лінкявічюсом, Послом України у Литві Петром Бештою, ініціатором кампанії зі збору коштів на радари для України Едмундасом Якілайтісом та іншими.

Відповідно до концепції розвитку Українського центру, у довгостроковій перспективі він слугуватиме платформою для поглиблення культурної та гуманітарної співпраці між двома країнами, а також для надання експертної допомоги Україні з широкого спектра питань, включно з підготовкою до членства в ЄС.

Першим кроком, який започаткував новий етап діяльності Українського центру, стало проведення форуму «Реалізація формули миру Президента України Володимира Зеленського: спільні дії України та Литви на шляху до довготривалого миру» 24 лютого 2023 року. Ключову увагу було приділено двом пунктам української формули миру: забезпечення енергетичної безпеки та відновлення справедливості.

Ти як? У межах ініціативи Олени Зеленської українцям розкажуть про важливість піклування про ментальне здоров'я ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Піклування про ментальне здоров'я має перетворитися для українців на щоденну звичку. Провідником на цьому шляху покликана стати комунікаційна кампанія, яка стартувала в межах Всеукраїнської програми ментального здоров'я, ініційованої першою леді України Оленою Зеленською.

Мета кампанії – сприяти формуванню в суспільстві культури піклування про ментальне здоров'я, дати розуміння та показати інструменти, які допоможуть українцям дбати про свій внутрішній стан.

Дружина Президента Олена Зеленська:

На тлі щоденних тривожних новин, ракетних атак, людського горя й біди питати в себе «Ти як?» наче не на часі. Але насправді психологічний добробут та розуміння того, що відбувається в нашому внутрішньому світі, на часі як ніколи.

За даними соціологічних досліджень, понад 90 % українців мали хоча б один із симптомів тривожного розладу, а 57 % перебувають у зоні ризику розвитку ментальних порушень. Українці не мають звички звертатися до фахівця: 31 % громадян не вважають свої проблеми достатніми для цього. Зараз це основний бар'єр на шляху звернення по психологічну допомогу.

Так само, як здатність до адаптування, функціонування й навіть певного розвитку під час війни, перспективи повоєнного відновлення України значною мірою залежать від рівня емоційної солідарності громадян та культури піклування про ментальне здоров'я. Психологічні проблеми нарастають непомітно, впливають на всі сфери життя та знижують здатність протистояти викликам.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Битва з болем, пережитим травматичним досвідом – невидимий фронт, де також маємо перемогти. Зброя в цій битві – щоденне піклування про ментальне здоров'я, яке є нерозривним цілим зі здоров'ям фізичним.

У межах кампанії створено спеціальну сторінку: <http://howareu.com> (howareu_program), де запропоновані контакти, посилання, поради, продукти, техніки та методики, які допоможуть піклуватися про ментальне здоров'я – своє та людей поруч. (...).

Міжнародна підтримка України

Політико-правова допомога

США ввели нові санкції проти Білорусі: до списку потрапив літак Лукашенка (УНІАН).

Сполучені Штати Америки вводять санкції щодо білоруських держпідприємств, чиновників і літака Олександра Лукашенка.

Як повідомляється на сайті Міністерства фінансів США, Управління з контролю за іноземними активами вносить до списку три організації і дев'ять фізичних осіб, а також визначає літак як заблоковану власність.

Заступник міністра фінансів Брайан Нельсон:

Авторитарний режим Лукашенка покладається на державні підприємства і ключових чиновників, щоб отримувати значні доходи, які дозволяють проводити репресивні дії проти білоруського народу. Ми як і раніше прихильні покладанню відповідальності на режим Лукашенка за його придушення демократії і підтримку путінської війни.

Санкції вводять проти заводів і керівництва БелАЗ і МАЗ. Також до списку потрапила ЦВК Білорусі та сім її членів. Крім того, санкції введені відносно Boeing 737.

«Лукашенко має ексклюзивний доступ до EW-001ра та інших розкішних літаків і використовує їх для особистих поїздок. Більш того, Лукашенко використовував EW-001ра зі своєю сім'єю та іншими членами свого оточення для міжнародних поїздок.

Державний департамент також вводить візові обмеження щодо 14 осіб, у тому числі посадових осіб режиму, причетних до політики погроз і залякування білоруського народу.

Лідери ЄС підтримали продовження роботи над обмеженнями цін на нафту (УНІАН).

В Євросоюзі налаштовані зберігати колективний тиск на РФ шляхом ефективного втілення санкційної політики.

Голови держав і урядів країн-членів Європейського Союзу підтримали продовження роботи над обмеженнями світових цін на нафтопродукти.

Речник президента Європейської ради Баренд Лейтс:

Європейський Союз залишається відданим підтриманню та збільшенню колективного тиску на Росію, у тому числі за допомогою можливих подальших обмежувальних заходів, і продовжить працювати над граничною ціною на нафту разом з партнерами.

Також лідери ЄС відзначають важливість і терміновість нарощення зусиль з метою забезпечення ефективного втілення санкцій на європейському та національному рівнях. Вони рішуче налаштовані ефективно запобігати і

протидіяти випадкам обходу раніше запроваджених санкцій за участі третіх країн.

У цьому зв'язку Раді ЄС та Європейській комісії доручено зміцнити усі примусові інструменти та разом з країнами-членами ЄС розробити повноцінно скоординований підхід у цьому питанні.

Крім того, Євросоюз інтенсифікує співпрацю з партнерами для протидії хибним російським наративам і дезінформації про війну.

В ЄС анонсували новий пакет санкцій проти Росії: подробиці ([УНІАН](#)).

Здебільшого, пакет стосуватиметься боротьби з обходом уже запроваджених обмежувальних заходів.

У Європейському Союзі анонсували 11-й пакет санкцій проти Росії, пов'язаних з агресією РФ проти України.

Відповідну заяву зробила президент Європейської комісії Урсула фон дер Ляен. Вона говорила, що 11-й пакет санкцій ЄС проти РФ здебільшого стосуватиметься боротьби з обходом вже запроваджених обмежувальних заходів.

Саміт ЄС підтримав створення механізму реєстрації збитків України, завданих Росією ([УНІАН](#)).

Рада Європи підтримала рішення створити міжнародний механізм для реєстрації збитків, яких Росія завдала Україні в ході війни.

Про це йдеться у висновку саміту лідерів Євросоюзу. Там йдеться про те, що Євросоюз є прихильником відновлення України у співпраці з міжнародними партнерами.

«Європейська рада підтверджує підтримку запуску міжнародного механізму для реєстрації збитків, завданих РФ», – йдеться у висновку.

В Євросоюзі також заявили, що разом з партнерами поживлять роботу з використання заморожених російських активів з метою відшкодування збитків Україні.

23 березня Світовий банк збільшив свою оцінку щодо суми, яка буде необхідна для відновлення України. Зокрема, за оцінками Світового банку Україні для відновлення буде потрібно не менше \$411 млрд.

Держсекретар США Ентоні Блінкен заявив на слуханнях в Сенаті, що будь-яка європейська країна, яка є стороною Міжнародного кримінального суду (МКС), має заарештувати президента Росії Володимира Путіна, якщо він відвідає цю країну ([УНІАН](#)).

«Я думаю, що будь-хто, хто є стороною в суді і має зобов'язання, повинен виконувати свої зобов'язання», - сказав держсекретар.

Блінкен також не відповів на запитання про те, чи видасть влада США президента Росії МКС, якщо він приїде в цю країну. Натомість він зауважив,

що США не є стороною в суді. Країна відкликала свій підпис, так і не ратифікувавши статут, на початку 2000-х.

«Я не думаю, що він планує найближчим часом приїхати сюди», - припустив Блінкен.

Путін дійсно майже не залишав Росію в останні роки, а в США не їздив з 2015 року.

Парламент Ісландії визнав Голодомор 1932–1933 років геноцидом українців ([УНІАН](#)).

Парламент Ісландії визнав Голодомор 1932–1933 років геноцидом українського народу.

Керівник Офісу президента Андрій Єрмак:

Історичний фронт – це битва за справедливість. Росіяни не зможуть затерти докази власних злочинів. Нація-терорист.

Польща зажадала ввести санкції проти банку Raiffeisen за роботу в Росії ([УНІАН](#)).

Прем'єр-міністр Польщі Матеуш Моравецький:

Євросоюз повинен ввести санкції проти австрійського Raiffeisen Bank International, якщо він продовжить працювати в Росії.

Повинна бути встановлена конкретна дата, коли ті компанії, які розвивають бізнес в Росії, такі як Raiffeisen International Bank, повинні будуть зупинити свою діяльність в Росії. В іншому випадку до них повинні бути застосовані санкції.

Raiffeisen заробляє гроші в Росії і вносить вклад в бюджет.

Австрійський Raiffeisen Bank є найбільш важливим західним банком, який продовжує працювати в РФ. Він обслуговує близько чверті всіх переказів в євро на територію Росії.

23 березня Національне агентство з питань запобігання корупції внесло австрійську банківську групу Raiffeisen Bank International до переліку міжнародних спонсорів війни.

Пізніше Європейський Центральний банк (ЄЦБ) почав вимагати від австрійської банківської групи Raiffeisen Bank закрити свій бізнес в Росії.

США і Канада продовжать тиск на Путіна через санкції ([УНІАН](#)).

Президент США Джо Байден заявив про це на спільній прес-конференції з прем'єр-міністром Канади Джастіном Трюдо в Оттаві.

Президент США Джо Байден:

Україні надаватиметься допомога для самозахисту від російської агресії.

Сполучені Штати Америки і Канада продовжать тиск на підозрюваного у скоєнні воєнних злочинів президента Російської Федерації Володимира Путіна через санкції.

Оскільки вже триває другий рік російського жорстокого вторгнення в Україну, єдність США і Канади буде незламною.

Ми збираємося зберігати тиск на Путіна за допомогою наших історичних санкцій і тарифів. Ми продовжимо забезпечувати Україну військовою підготовкою і обладнанням, гуманітарною допомогою, якої вона потребує.

Україні надаватиметься допомога для самозахисту від російської агресії.

Прем'єр-міністр Канади Джастін Трюдо:

Сьогодні Канада і США підтверджують «непохитну підтримку українському народу в його захисті від жорстокого варварського вторгнення Путіна.

На роботу Міжнародного кримінального суду в Україні виділили майже \$5 мільйонів ([УНІАН](#)).

20 березня у Лондоні відбулася конференція з питань воєнних злочинів, де міністри юстиції понад 40 країн зобов'язалися виділити на підтримку розслідувань Міжнародним кримінальним судом воєнних злочинів Росії в Україні та роботу над притягненням РФ до відповідальності 4,9 мільйона доларів.

Конференція відбулась за декілька днів після видачі Міжнародним кримінальним судом ордера на арешт президента Росії Володимира Путіна. Його звинуватили в особистій відповідальності за викрадення українських дітей.

Міністр юстиції Великої Британії Домінік Рааб:

Ми поділяємо переконання, що президент Путін і все керівництво повинні бути притягнуті до відповідальності. Тож переконаймося, що ми підкріплюємо наші слова справами, що ми підкріплюємо нашу моральну підтримку практичними засобами для ефективного розслідування цих жахливих злочинів.

Водночас прокурор Міжнародного кримінального суду Карім Хан заявив, що ордер на арешт Путіна є не моментом триумфу, а «похмурою подією», яка нагадує світові, що спільні міжнародні дії є ключем до забезпечення справедливості для України.

Найбільший банк Швейцарії почав тотальну перевірку клієнтів-росіян ([УНІАН](#)).

Найбільший у Швейцарії банк UBS почав масові перевірки своїх клієнтів російського походження, вимагаючи від них документи, що підтверджують законність їх перебування в країні.

UBS вимагає від клієнтів надати копії паспорта країни проживання або посвідки на проживання в Швейцарії до 5 травня 2023 року.

«Ми залишаємо за собою право заблокувати вищезазначені банківські відносини з 6 травня 2023 року, якщо запитані документи не надійдуть до нас до 5 травня», – йдеться в листі.

Як випливає з тексту листа, банк має намір позбутися всіх клієнтів, які опинилися під санкціями, введеними урядом країни синхронно з країнами ЄС.

Після початку повномасштабної війни в Україні швейцарські банки заморозили російські активи на мільярди доларів. Однак зробити наступний крок і конфіскувати ці гроші Швейцарія відмовляється категорично.

Однак певні висновки швейцарська влада все ж зробила. Зараз в країні йдуть судові процеси над банкірами, які займалися фінансовими махінаціями з російськими грошима.

Військова допомога

Парламент Швеції схвалив надання військової допомоги Україні ([Укрінформ](#)).

Парламент Швеції погодився із пропозицією уряду щодо безоплатної передачі військової техніки Україні.

Як зазначається, уряд країни може надати Україні військове обладнання на максимальну суму 6,2 млрд шведських крон (близько 550 млн дол.).

Допомога включатиме танки, артилерійські системи типу Archer та Robot 97, а також боєприпаси. Крім того, шведський уряд може ухвалити рішення про продаж 14 артилерійських установок Archer Великій Британії, яка раніше передавала Україні артилерійські установки цього типу.

Німеччина передала Україні чергову партію військової допомоги ([Укрінформ](#)).

У новому пакеті переданих Німеччиною Україні озброєнь кулемети, запасні частини для броньованої техніки, дрони та інженерні броньовані машини Dachs.

Так, доставлено 100 кулеметів MG3, які встановлюються на танках Leopard, БМП Marder і інженерних броньованих машинах Dachs. Самих таких інженерних машин передано 3 одиниці (раніше подібні не передавалися).

Також передано 30 систем виявлення дронів (загалом Україна тепер має таких 90). Дрони та Dachs поставлені промисловістю, інше – із запасів Бундесверу.

Польща приєдналася до угоди про спільну закупівлю боєприпасів для України ([Укрінформ](#)).

Польща приєдналася до угоди ЄС, що стосується спільної закупівлі боєприпасів для України.

Віцепрем'єр-міністр, міністр національної оборони РП Маріуш Блащак:

Це велика підтримка для наших східних сусідів і можливість для польської оборонної промисловості.

Іспанія відправить в Україну 6 танків Leopard 2A4 до кінця наступного тижня ([Укрінформ](#)).

До кінця наступного тижня в Україну буде відправлено перші 6 сучасних бойових танків Leopard 2A4.

Очікується, що Іспанія надішле свою першу партію танків в Україну до кінця наступного тижня, щойно будуть завершені офіційні іспити зі стрільби у польових умовах.

Словаччина передала Україні чотири винищувачі МіГ-29 ([Укрінформ](#)).

Міністр оборони Словаччини Ярослав Надь заявив, що Словаччина передала Україні перші чотири літаки-винищувачі МіГ-29.

Це сталося через декілька днів після того, як Братислава пообіцяла надати Україні 13 винищувачів МіГ-29, а Польща пообіцяла поставити ще чотири свої літаки.

Фінляндія передасть Україні три танки Leopard 2 ([Укрінформ](#)).

Міністр оборони Фінляндії Антті Кайкконен анонсував передачу Україні трьох танків Leopard 2.

Передача танків Leopard 2 стане частиною 14-го пакета військової допомоги, рішення про який президент Фінляндії Саулі Нііністьо схвалив сьогодні за пропозицією уряду. У пакеті також передбачене важке озброєння та боєприпаси.

Ще Фінляндія забезпечить навчання, пов'язане з використанням та обслуговуванням українськими військовими танків Leopard 2.

Вартість нинішнього пакета допомоги у сфері оборонного обладнання становить майже 161 мільйон євро.

Нідерланди відправлять 60 інструкторів для навчання українських бійців у Німеччині ([Укрінформ](#)).

Міністр оборони Нідерландів Кайса Оллонгрєн:

Нідерланди відправляють до Німеччини ще 60 військових для тренування українських військових. Цей внесок є доповненням до 230 військовослужбовців, яких Міністерство оборони нещодавно надало для участі в навчальній місії ЄС.

Глава Міноборони Нідерландів зазначила, що цього року разом із європейськими колегами сприятимуть підготовці загалом 30 000 українських військових.

Президент Литви анонсував нову партію військової допомоги Україні ([Укрінформ](#)).

Президент Литви Гітанас Науседа:

Підтримка України є надзвичайно важливою. У найближчі місяці Литва надішле антидрони, зброю, боєприпаси, забезпечить військову підготовку та продовжить запрошувати союзників також посилити свої зусилля.

Він зауважив, що нині підтримка України становить понад 1,2 % литовського ВВП.

Боєприпаси для України: Іспанія долучилася до угоди Євросоюзу ([Укрінформ](#)).

Після завершення внутрішніх процедур Іспанія приєдналася до угоди Євросоюзу про спільну закупівлю боєприпасів для України.

Іспанія стала 19-ю державою, яка долучилася до цієї ініціативи.

Українські сапери розпочинають навчання у Литві ([Укрінформ](#)).

Міністр оборони України Олексій Резніков:

Сапери української армії розпочинають курси підготовки в Литві. Ініціатива NLETI допоможе з розмінуванням української території. Ми маємо захистити наших людей від небезпечних і жахливих наслідків війни. Дякую моєму другу Арвідасу Анусаускасу за зміцнення та лідерство!.

Підготовка українських фахівців з розмінування проходить у межах Північноєвропейсько-Литовської ініціативи з підготовки саперів (NLETI).

Навчальний курс зі знешкодження вибухонебезпечних предметів організований Данією, Ісландією, Норвегією, Фінляндією, Швецією та Литвою – Резніков подякував цих країнам за допомогу.

Очікується, що протягом 2023 року таких тренінгів буде чотири.

Словаччина ремонтуватиме німецькі САУ для України ([УНІАН](#)).

Німеччина домовилася зі Словаччиною про ремонт самохідних артилерійських установок Panzerhaubitze 2000 для України.

Посол Німеччини в Україні Анка Фельдгузен:

Цей процес щодо обслуговування, особливо Panzerhaubitze, у Словаччині довго тривав, але вчора було підписано врешті-решт документ, що зараз ці Panzerhaubitze йдуть прямо в Словаччину, тобто не так далеко.

За її словами, Німеччина завжди наполягає на тому, аби разом з танками та іншою зброєю проводилися не тільки навчання, а й надавалися запчастини та обслуговування техніки.

США прискорять поставки Abrams в Україну за рахунок старіших версій танків ([Укрінформ](#)).

Сполучені Штати планують суттєво скоротити час для забезпечення України танками Abrams за рахунок відправлення старших версій M1-A1 замість того, щоби чекати виготовлення нових машин.

«Ця зміна дозволить танкам прибути вже восени цього року», – пояснив один із чиновників Пентагону. За його словами, це дозволить здійснити поставки в Україну на місяці раніше від попередньо запланованого графіку.

Водночас цю інформацію частково підтвердив **координатор зі стратегічних комунікацій Ради нацбезпеки США Джон Кірбі**. Він, зокрема, заявив, що США докладають зусиль для прискорення доставки танків в Україну.

Великобританія надасть Україні снаряди зі збідненим ураном для танків (УНІАН).

Великобританія направить в Україну бронейні снаряди, що містять збіднений уран для використання в танковій ескадрильї, подарованій британською армією.

Заступник Міністра оборони Британії Анабель Голді:

Такі снаряди дуже ефективні для ураження сучасних танків і бронетехніки.

Системи Patriot можуть бути розгорнуті в Україні швидше, ніж планувалося (Укрінформ).

Американські системи ПРО Patriot можуть бути розгорнуті в Україні швидше, ніж планувалося, на тлі того, що група українських військових завершує підготовку до роботи на цих системах на базі Форт-Сілл у штаті Оклахома.

«Американські інструктори на базі Форт-Сілл, де 65 українців проходять тренування з 15 січня, змогли значно пришвидшити курс завдяки базовим знанням українців про системи протиповітряної оборони», – зауважили військові чиновники.

За словами командувача бази Форт-Сілл бригадного генерала Шейна Моргана, підготовленість українських військових сприяла тому, що курс вдалося скоротити з десяти тижнів до восьми. Українці тренувалися щодня з 7-ї ранку до 18-ї вечора. Очікується, що курс навчання для них завершиться найближчими днями.

Польща приєднається до угоди про спільну закупівлю боєприпасів для України (Укрінформ).

Варшава приєднається до угоди про спільну закупівлю боєприпасів для України країнами Європи, оскільки є одним із найбільших виробників цього озброєння.

Речник уряду Польщі Пьотр Мюллер:

Нещодавно я розмовляв з нашим послом у ЄС, зараз у нас триває внутрішньодержавна процедура щодо надання згоди на цей документ. У зв'язку з тим, що ми також є бенефіціаром цього проєкту, тому що ми один із найбільших виробників боєприпасів, звичайно, будемо долучатися до цієї процедури.

Речник польського уряду зазначив, що значна частина замовлень боєприпасів для України реалізовуватиметься на території Польщі. За його словами, щодо виробничих потужностей окремих польських виробників боєприпасів має висловлюватися керівництво цих підприємств. Утім, минулими роками кілька великих польських підприємств відіграли важливу роль у формуванні запасів для польської армії.

У спільному замовленні боєприпасів для України візьмуть участь понад 20 країн ([Укрінформ](#)).

Високий представник ЄС Жозеп Боррель:

Перший шлях (допомоги Україні) передбачає поставку боєприпасів з уже існуючих складів. Другий – постачання 155-мм боєприпасів від європейської оборонної промисловості та від Норвегії. Зараз 17 країн-членів та Норвегія підписалися під проєктом Європейського оборонного агентства, але я знаю, що більше приєднаються невдовзі. Думаю, що нас буде більше 20 країн-членів, що братимуть участь у цьому проєкті. Тож, цей проєкт просувається добре, і контракти з промисловістю мають бути укладені до кінця травня.

Пентагон розкрив вміст нового пакета допомоги для України ([Укрінформ](#)).

Щонайменше два десятки найменувань озброєння, техніки й боєприпасів увійшли до нового пакета оборонної допомоги Україні, оголошеної в понеділок адміністрацією президента США Джо Байдена.

Серед них – ракети для HIMARS, 155-мм снаряди, міномети, катери та інші засоби.

Зазначається, що новий пакет оборонної підтримки виділяється за президентським розпорядженням (Presidential Drawdown – ред.). Це означає відправлення вже наявних запасів Міноборони США в Україну, без необхідності додаткових закупівель у виробників.

Так, до переліку озброєнь входять:

ракети для систем HIMARS;

артилерійські снаряди калібру 155 мм;

боєприпаси калібру 25 мм для БМП;

антирадарні ракети HARM;

81-мм і 60-мм мінометні системи та боєприпаси до них;

комплекси протитанкової зброї AT-4;

гранатомети, стрілецьку зброю з набоями до них;

підривні боєприпаси та обладнання для прибирання перешкод;

обладнання для розмінування.

Окремо в переліку зазначені:

важкі заправники техніки, річкові патрульні катери, тепловізійні системи, оптика та лазерні далекоміри;

обладнання для обслуговування й ремонту транспортних засобів; запчастини й інше польове обладнання.

«Щоби задовольнити нові потреби України на полі бою, Сполучені Штати продовжать працювати зі своїми союзниками й партнерами з метою забезпечення України ключовими засобами», – зауважили в Пентагоні.

Німеччина відправила до України партію БМП Marder (Укрінформ).

Міністр оборони країни Борис Пісторіус заявив, що уряд Німеччини почав постачання бойових машин піхоти Marder до України.

Бойові машини вже перебувають на шляху до місця призначення.

Міністри ЄС погодили план спільної закупівлі мільйона снарядів для України (Укрінформ).

Міністри закордонних справ і оборони Європейського Союзу погодили план спільної закупівлі боєприпасів, який передбачає постачання Україні 1 мільйона снарядів.

Прем'єр-міністр Естонії Кая Каллас:

Запропонувала членам ЄС спільно закупити один мільйон снарядів для України. Рада, що міністри закордонних справ і оборони ЄС сьогодні схвалили цю ініціативу.

Високий представник ЄС Жозеп Боррель перед засіданням міністрів ЄС заявив, що країни Європейського Союзу чітко знають, яких боєприпасів потребує Україна для захисту від російської агресії, та розглядають шляхи, як задовольнити ці потреби якомога швидше, із меншими витратами та у необхідних обсягах.

Україна вже отримала з Норвегії вісім танків Leopard 2 (Укрінформ).

Вісім танків Leopard 2, які Норвегія зобов'язалася виділити Україні, вже надійшли до нашої країни.

«Зараз 8 танків знаходяться в Україні, також триває підготовка особового складу в Польщі під егідою Місії військової допомоги Європейського Союзу для підтримки України (EUMAM для України). На додаток до восьми переданих танків і допоміжних машин Норвегія надає цільові кошти на боєприпаси та запчастини», – йдеться в повідомленні Генштабу України.

Як зазначається, Норвегія також бере участь у підготовці українських військових, які опановують техніку, та в інших видах навчань. Зокрема, надає інструкторів для навчання українських військових знешкодженню вибухівки.

Також у Норвегії готують українських водіїв, спеціалістів із медицини, стрільби. Ці навчання проводитимуться у кілька раундів упродовж 2023 року. Окрім того, країна робить внесок у навчання українських військових у Великій Британії.

За інформацією Генштабу, організація матеріально-технічного забезпечення збройних сил Норвегії відіграє центральну роль у фактичній реалізації пожертвувань Україні.

Фінляндія продовжить надавати військову допомогу Україні ([Укрінформ](#)).

Фінляндія продовжує надавати військову допомогу для України в рамках місії ЄС із надання військової допомоги Україні EUMAM.

«Відбулась зустріч тимчасово виконуючого обов'язки командувача Сухопутних військ ЗС України генерал-майора Ігоря Палагнюка з головнокомандувачем армії Фінляндії генерал-лейтенантом Пасі Валімякі. Фінляндія залишається вірною у підтримці України та продовжує надавати військову допомогу для України в рамках місії ЄС з надання військової допомоги Україні EUMAM», – йдеться в повідомленні.

Зазначається, Фінляндія прагне поглибити обмін інформацією та співпрацю зі Збройними Силами України та Сухопутними військами в майбутньому, адже теж має спільний кордон з Росією.

Українські військові пройшли тренування в Італії з використання системи ППО ([Укрінформ](#)).

«Група з близько 20 українських військовослужбовців пройшла навчальну програму з використання системи протиповітряної оборони SAMP/T в Італії», - йдеться у повідомленні.

В Естонії пройшли навчання 600 українських піхотинців ([Укрінформ](#)).

Естонський міністр оборони Ханно Певкур:

Ми навчили 600 українських піхотинців. Ми тричі навчали по одній роті. Крім того, в Естонії пройшли навчання медики, снайпери та деякі інші, точніше не могу розповісти.

Гуманітарна та фінансова допомога

Чехія продовжила на рік дію правил щодо забезпечення житлом українських біженців ([Укрінформ](#)).

Чеський уряд продовжив на рік дію правил кризового забезпечення житлом українських біженців.

Чеська держава виділяє дотації для розміщення біженців у гуртожитках, пансіонах та готелях. Крайовим та селищним готельним об'єктам виділяється на день сума у розмірі 300 крон на особу (\$13,8).

Згідно із законом, уряд може встановлювати величину дотації в діапазоні від 200 до 350 крон (від \$9,2 до \$16) на особу на добу.

На 2023 рік МВС Чехії орієнтувався на суму від 3,5 до 4 млрд крон (\$161,3 млн-\$184,4 млн) на кризове розміщення біженців.

Розміри дотації змінилися через перегляд закону lex Ukrajina. Тепер держава покриватиме витрати біженців на проживання лише обмежений час. Через 150 днів біженці повинні будуть оплачувати ці витрати самостійно або знайти інше житло. Дані обмеження не поширюються на батьків із маленькими дітьми, інвалідів та людей похилого віку.

Грошову допомогу від Норвегії отримають ще 50 тисяч українців ([Укрінформ](#)).

Завдяки співпраці Мінсоцполітики з Норвезькою радою у справах біженців додаткові виплати отримають іще 50 тисяч українців

«Протягом 2023 року з використанням платформи «Допомога» додаткову грошову підтримку в розмірі 2 220 грн щомісяця протягом трьох місяців отримають ще 50 000 громадян України, які подали заявку в 2022 році», – йдеться в повідомленні.

Наголошується, що Меморандум про взаєморозуміння для надання грошової допомоги з використанням даних українських бенефіціарів був підписаний Міністерством соціальної політики та Представництвом Норвезької ради у справах біженців в Україні.

Також сторони обговорили питання подальшої взаємодії з Представництвом Норвезької ради у справах біженців в Україні та залучення експертів Представництва до нових проєктів у соціальній сфері, які впроваджуватимуться міністерством.

Польща торік виділила Україні допомоги майже на \$7 мільярдів ([Укрінформ](#)).

Міністр фінансів Польщі Магдалена Жечковська заявила, що Польща в 2022 році виділила на допомогу Україні та українцям близько 1 % від ВВП країни – до 30 млрд злотих (майже 7 млрд дол.).

Вона зазначила, що це кошти з бюджету країни, органів місцевого самоврядування, а також частково військова допомога.

На запитання, чи в цьому році ця допомога буде на тому ж рівні, як торік, міністр зауважила, що це залежатиме від рівня військової допомоги і кількості українських біженців у Польщі. За її словами, станом на сьогодні громадян України, які прибули до Польщі після початку повномасштабного вторгнення росії в Україну, є приблизно мільйон.

Жечковська підкреслила, що допомогу українцям потрібно надавати й надалі з моральної точки зору, оскільки таким чином Варшава підтримуємо боротьбу Києва за демократію і європейські цінності.

Вінниця отримала від Німеччини генератори для закладів освіти і «прозорих офісів» ([Укрінформ](#)).

Міський голова Вінниці Сергій Моргунов:

Четвертий транш допомоги від Німеччини. Серед іншого – 10 генераторів різної потужності. Підсилюємо наші прозорі офіси та заклади освіти – на випадок перебоїв з електрикою.

За словами міського голови, підтримка німецьких партнерів допомогла громаді вистояти упродовж зими.

Зокрема, завдяки МЗС Німеччини, посольству та товариству GIZ з грудня минулого року Вінниця отримала вже 30 генераторів, модульні кухні, зимові тенти, а також інше обладнання для Пунктів незламності.

Канада продовжила тимчасову міграційну програму для українців ([Укрінформ](#)).

Канада на пів року продовжила дію Канадсько-українського дозволу на екстрені поїздки (CUAET), що дає право українцям на термінове отримання трирічного дозволу на роботу й проживання в Канаді, а також фінансову допомогу та тимчасове безкоштовне поселення.

Міністр імміграції Канади Шон Фрейзер:

Ми оголошуємо про продовження програми CUAET, аби українці та їх родичі й надалі мали безпечний та швидкий спосіб приїхати до Канади. Зокрема, ми подовжуємо термін, до якого українці можуть подати заявку на цю програму, до 15 липня.

Він додав, що українці, заявки яких будуть затверджені, матимуть час аж до 31 березня наступного року, аби приїхати до Канади й досі мати право на отримання державної підтримки. «Ми продовжимо підтримувати українців після прибуття протягом їх переходу до нового життя в Канаді, навіть якщо вони будуть тут тимчасово», – зазначив міністр.

Йдеться про тимчасове житло, доступне усім новоприбулим українцям протягом перших двох тижнів, а також одноразову фінансову допомогу від федерального уряду. Українці також ще рік матимуть доступ до безкоштовних мовних курсів, допомоги із працевлаштування та інших федеральних програм підтримки новоприбулих.

Норвезька рада у справах біженців надасть фінансову допомогу релокованим підприємствам ([Укрінформ](#)).

Міністерство економіки України підписало Меморандум про взаєморозуміння з Норвезькою радою у справах біженців щодо надання фінансової допомоги релокованим підприємствам.

Перший віцепрем'єр-міністр України - міністр економіки Юлія Свириденко:

Через військову агресію росії проти України бізнес змушений був релокуватись з регіонів, де ведуться активні бойові дії, в більш безпечні. На сьогодні за підтримки держави релоковано 800 підприємств, 80 % з яких вже працюють на новому місці. Підписаний Меморандум про взаєморозуміння з Норвезькою радою у справах біженців дозволить надати додаткову допомогу, зокрема фінансову, таким підприємствам, щоб вони могли швидше адаптуватись та наростити виробничі потужності в нових регіонах.

Меморандум передбачає, що Мінекономіки надасть Норвезькій раді у справах біженців (NRC) інформацію щодо релокованих суб'єктів господарювання, після чого NRC самостійно відбере підприємства для надання фінансової та інших видів допомоги. Серед першочергових критеріїв відбору - підприємство переміщено до Львівської або Тернопільської областей, має чіткі бізнес-ідеї та потенціал для створення робочих місць, особливо серед молоді, жінок та осіб з інвалідністю.

У межах цього Меморандуму NRC планує надавати пряму допомогу мікро-, малим та середнім підприємствам впродовж 12 місяців.

Японія виділить \$30 мільйонів на нелетальне озброєння для України ([Укрінформ](#)).

Прем'єр-міністр Японії Фуміо Кішіда:

Японія вирішила виділити 470 млн доларів у вигляді нової двосторонньої грантової допомоги для енергетичного сектору й інших галузей, а також 30 млн доларів на постачання нелетального озброєння через трастовий фонд НАТО.

Він зауважив, що Японія також надає широкий спектр іншої допомоги для України у таких сферах, як розмінування, телерадіомовлення, освіта, зміцнення державного управління й захист культурної спадщини, використовуючи свій унікальний досвід.

«Ми продовжимо підтримувати Україну так, як може лише Японія», – заявив Кішіда.

У парламенті Швейцарії пропонують виділити понад €5 мільярдів на допомогу Україні ([Укрінформ](#)).

Комітет з питань зовнішньої політики Національної ради Швейцарії пропонує Федеральній раді (уряду) подати до парламенту програму підтримки України на суму щонайменше 5 млрд швейцарських франків.

«Комітет з питань зовнішньої політики Національної ради (АРК-N) ознайомився з останніми подіями в Україні, зокрема, в гуманітарній та безпековій сферах. У рамках цього обміну думками комітет ухвалив пропозицію, яка зобов'язує Федеральну раду подати до парламенту програму підтримки України на суму щонайменше п'ять мільярдів швейцарських франків», – йдеться у повідомленні.

Більшість членів комітету висловили переконання, що Україна потребує значної фінансової підтримки, зокрема, для надання гуманітарної допомоги, захисту цивільного населення, розмінування, розбудови миру та зміцнення цивільної інфраструктури.

Латвія передасть Україні медичне обладнання майже на €300 тисяч (Укрінформ).

Уряд Латвії підтримав план міністерства охорони здоров'я щодо безоплатної передачі Україні медичного обладнання на суму 297 861 євро.

У підготовленому МОЗ наказі йдеться про те, що до відомства надійшов лист від посольства України в Латвії з проханням безоплатно передати українському Міністерству охорони здоров'я медичні пристрої для своєчасної медичної допомоги постраждалим унаслідок агресії рф.

Планується, що МОЗ Латвії пожертвує 278 перфузійних шприцевих насосів, 45 неінвазивних апаратів штучної вентиляції легень, десять станцій перфузійної системи, чотири аспіраційні установки, комплект вентилятора і дихальних трубок, а також станцію моніторингу показників життєдіяльності пацієнтів.

Транспортування та логістику медичного обладнання координуватиме Державна пожежно-рятувальна служба Латвії з використанням механізму підтримки, запропонованого Європейською комісією. Транспортні та логістичні витрати будуть покриті з бюджету механізму цивільного захисту ЄС.

Україна отримала як гумдопомогу медобладнання, ліки та засоби для немовлят (Укрінформ).

Протягом минулого тижня Україна отримала як гуманітарну допомогу від міжнародних партнерів медобладнання, засоби для немовлят, інсуліни, інші препарати.

«Отримано: 285 палет babyboxes (засоби для немовлят), захисних костюмів, окулярів та обладнання; палету інсуліну; 32 палети лікарських засобів; 38 палет постільної білизни», – йдеться у повідомленні.

Плани врегулювання. Переговорний процес

Путін заговорив про «відкритість» РФ до переговорів з Україною ([Obozrevatel](#)).

Президент Росії Володимир Путін заговорив про «відкритість» РФ до переговорів з Україною. Про це він сказав під час зустрічі з очільником КНР Сі Цзіньпінем під час зустрічі у Москві 20 березня. За словами Путіна, РФ готова обговорювати китайські «мирні пропозиції».

Росія відкрита до мирних переговорів, – Путін напередодні візиту Сі Цзіньпіна в Москву ([Obozrevatel](#)).

Президент Росії Володимир Путін заявив, що РФ готова для мирних переговорів. Він написав це у статті для китайської газети «Женьмінь жибао».

Володимир Путін у своїй статті підкреслив факт розвитку російсько-китайських відносин та перехід до «довірчої фази» (...).

Крім того, російський диктатор торкнувся теми війни з Україною. Він зазначив, що РФ готова до дипломатичного рішення «кризи».

Україна може почати переговори з Росією: політолог — про умову припинення війни ([ТСН](#)).

Експерт назвав один допустимий варіант переговорів.

На думку політолога Ігоря Рейтеровича, якщо гіпотетично уявити, що в один момент президент РФ Володимир Путін зникне фізично і в Росії почнеться внутрішній переділ, боротьба за владу тощо. Тоді Україна може сідати за стіл переговорів (...).

Один допустимий варіант переговорів — якщо в їхній основі лежатиме мирний план, який був запропонований Україною, оскільки він підтримується всіма партнерами та партнерами країни.

Голова КНР Сі Цзіньпін напередодні візиту до росії висловив переконання у можливості мирного врегулювання «конфлікту» між росією та Україною ([Укрінформ](#)).

Голова КНР Сі Цзіньпін:

З минулого року спостерігається різка ескалація української кризи. Від самого її початку Китай дотримувався об'єктивної і неупередженої позиції та активно сприяв мирним переговорам. Мною запропоновано ряд підходів (до врегулювання конфлікту – ред.), а саме: дотримання цілей і принципів Статуту ООН, повага до законних інтересів безпеки всіх країн, підтримка зусиль, спрямованих на мирне врегулювання кризи, та забезпечення

стабільності глобальної промисловості й ланцюгів постачання. Вони стали фундаментальними принципами Китаю для вирішення «української кризи».

Немає простого вирішення складних проблем. Але ми віримо, якщо всі сторони прагнуть взаємної і сталої безпеки та ведуть рівноправний і орієнтований на результат діалог, вони знайдуть розумний спосіб вирішення кризи та шлях до міцного миру й спільної безпеки.

Рішення Міжнародного кримінального суду щодо ордеру на арешт президента росії володимира путіна означає, що жодних переговорів з нинішньою російською елітою не може бути ([Укрінформ](#)).

Радник керівника Офісу Президента Михайло Подоляк:

Юридична фіксація «чинного президента рф» як безумовного міжнародного злочинця, прямо означає:

1. Жодних переговорів з нинішньою ру-елітою.
2. Ніякого повернення рф у світову політику в довоєнному статусі.
3. Ніякого скасування санкцій, поки «обличчя путіна» представляє росію.

«Винятковий внесок у припинення війни»: президент Бразилії хоче обговорити з Китаєм мирні переговори між Росією і Україною ([Еспресо](#)).

Президент Бразилії Луїс Інасіу Лула да Сілва заявив, що має намір обговорити з президентом Китаю Сі Цзіньпіном мирні переговори щодо війни в Україні.

Водночас президент Бразилії нагадав, що його країна засудила повномасштабне вторгнення Росії. Проте він наголосив, що говорити про можливість миру в Україні повинні говорити більше країн, оскільки, за його словами, про це не говорять США та Європа, які постачають Україні зброю.

Він додав, що буде говорити з Сі Цзіньпіном, оскільки Китай може мати серйознішу дискусію зі Сполученими Штатами щодо миру в Україні (...).

Сі Цзіньпін після зустрічі з Путіним заявив, що Китай виступає за поновлення переговорів України та РФ ([Obozrevatel](#)).

Прикриваючись «цілями та принципами статуту ООН», Китай виступає за поновлення переговорів між Україною та Росією. При цьому Пекін не приховує свого прагнення зберегти й розвивати китайсько-російські відносини.

Про це **голова Китайської Народної Республіки Сі Цзіньпін** заявив на брифінгу після зустрічі з президентом Росії Володимиром Путіним. За його словами, Китай дотримується «об'єктивної позиції» і «виступає за мир» (...).

Президент РФ Володимир Путін фактично підтримав пропозицію китайського лідера і привітав готовність Китаю брати участь у врегулюванні розв'язаної Росією війни.

Він додав, що Москва «вітає готовність Китаю відігравати позитивну роль у справі політико-дипломатичного врегулювання української кризи» та закликає «поважати інтереси безпеки всіх країн при її вирішенні» (...).

Міністр закордонних справ Дмитро Кулеба вкотре наголосив, що Україна не вестиме переговори з президентом рф володимиром путіним, щодо якого Міжнародний кримінальний суд у Гаазі видав ордер на арешт ([Укрінформ](#)).

Міністр закордонних справ Дмитро Кулеба:

Ми знали задовго до видачі ордера на арешт МКС, що розмова з путіним не має сенсу.

Це не означає, що ми не намагалися. Україна робила численні спроби досягти мирного врегулювання. Від моменту обрання Зеленського Президентом у 2019 році до 24 лютого 2022 року Україна провела 88 раундів переговорів за посередництва Франції та Німеччини. росія розтоптала всі ці зусилля й натомість обрала варварську, геноцидну загарбницьку війну.

путін усе проігнорував.

Усе, що він хоче, – це більше війни, більше вкрадених українських дітей, більше вбитих українців, більше захопленої української землі. Як можна боротися з таким злом? Його долають силою.

Ми закликаємо всі країни зосередитися на реалізації цієї формули як реалістичного шляху до миру, а не видавати бажане за дійсне, просячи про це агресора.

Майбутня архітектура світової безпеки залежатиме від того, наскільки буде наповнено конкретним змістом кожний з десяти пунктів запропонованої Президентом Володимиром Зеленським «Формули миру» ([Укрінформ](#)).

Заступник міністра закордонних справ Микола Точицький:

Порушення державою-членом Ради безпеки ООН основоположних принципів - це і є та руйнація, яка дозволяє нам говорити про справедливість «Формули миру», яка була підтримана (Генасамблеєю ООН. - ред.)... Я думаю, що від того, наскільки ми наповнимо кожний з 10 пунктів «Формули миру», буде залежати майбутня архітектура світової безпеки.

Так, навіть та сама п'ята стаття (Північноатлантичного договору - ред.) недосконала, тому що там дається час на консультації, однак для тих країн, які поділяють спільні цінності і здатні їх своїми силами і засобами захищати, окрім НАТО поки що нічого не існує.

Не обов'язково воно реалізується вже завтра. Бажано, але не обов'язково. Але від того, як швидко Україна стане частиною цієї організації, залежатиме спокій, як мінімум, на Європейському континенті.

Володимир Путін і російське керівництво не шукають шляхів завершити війну в Україні за допомогою мирних переговорів (Укрінформ).

Про це заявив **канцлер ФРН Олаф Шольц**, коментуючи в п'ятницю, 24 березня, результати дводенного саміту Євросоюзу.

Попри все, Шольц, за його словами, продовжить говорити з путіним, з яким проводив телефонні перемовини і до цього (...).

Президент України Володимир Зеленський не отримував від Китаю жодних пропозицій щодо перемовин із лідером КНР Сі Цзіньпіном (Укрінформ).

Про це глава держави заявив в інтерв'ю японському виданню The Yomiuri Shimbun.

Президент зазначив, що звернувся до Пекіна з проханням про співпрацю щодо мирного плану з 10 пунктів, запропонованого українською стороною, і проведення зустрічі на вищому рівні.

Зеленський висловив скептицизм щодо пропозиції Китаю з 12 пунктів, у яких містяться заклики до припинення вогню та мирних переговорів між рф та Україною, зазначивши, що на першому місці має бути «повага до суверенітету та територіальної цілісності».

Щодо можливості діалогу з президентом рф володимиром путіним він наголосив, що росія повинна залишити територію України. Щодо ідеї припинення вогню він сказав: «Я не довіряю (путіну – ред.) повністю» (...).

Ердоган закликав Путіна негайно припинити війну в Україні, почавши переговори (Фокус).

Туреччина, за словами президента, надає великого значення мирному врегулюванню російсько-українського конфлікту. Окремо Ердоган похвалив Путіна за «позитивну позицію» щодо продовження «зернової угоди» на 120 днів.

Президент Туреччини Реджеп Тайїп Ердоган у телефонній розмові з Володимиром Путіним вимагав припинення війни в Україні.

Згідно з офіційною заявою, Реджеп Ердоган заявив про необхідність «негайного припинення російсько-українського конфлікту шляхом переговорів», якому турецька сторона надає великого значення (...).

Плани повоєнного відновлення України

До «Армії відновлення» залучили 9,8 тисяч українців ([Укрінформ](#)).

До виконання суспільно корисних робіт в межах проєкту «Армія відновлення» долучилися 9,777 тис. безробітних українців, на оплату послуг яких спрямовано 63 млн грн.

Станом на 20 березня в межах проєкту «Армія відновлення» роботою забезпечено 9 777 безробітних українців, що перебувають на обліку в Державній службі зайнятості.

На оплату їхньої праці із бюджету направлено 63 млн грн.

Більше 50% від загальної чисельності безробітних, задіяних у суспільно-корисних роботах, працюють у Полтавській (2 830 осіб), Донецькій (1 435 осіб) та Київській (1 360 осіб) областях.

В Україні навесні висадять 200 мільйонів дерев ([Укрінформ](#)).

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів планує весною 2023 року висадити не менш як 200 млн сіянців дерев.

Міністр захисту довкілля та природних ресурсів Руслан Стрілець:

Саме в Міжнародний день лісів в Україні офіційно стартує весняний сезон висадки дерев. Цією весною запланували висадити не менше 200 млн сіянців, зокрема й на деокупованих територіях. Окупант має зрозуміти, що ліс для українців не просто ресурс, а наш дім. Це не паливо й не паркінг для танків. Це домівка для 80% світового біорізноманіття, поглинач викидів від транспорту та промисловості. А ще важливий захист для боротьби з кліматичною кризою.

За його словами, спільно з екоспільнотою йде робота над заборонаю використання інвазійних видів дерев при створенні лісів. Відповідний наказ Міндовкілля вже найближчим часом подасть до Мін'юсту для реєстрації.

На Чернігівщині відбудували міст через річку Замглай, зруйнований на початку вторгнення РФ ([Укрінформ](#)).

Поблизу села Киселівка на Чернігівщині відновили зруйнований на початку повномасштабного вторгнення міст через річку Замглай.

«Відкрито рух відбудованим мостом через річку Замглай поблизу села Киселівка на дорозі Н-27 Чернігів — Мена — Сосниця — Грем'яч. Дорога забезпечує транспортне сполучення 14 громад на півночі Чернігівщини з Черніговом та іншими містами й селами України. Тепер до мешканців цих громад зможуть безперешкодно дістатися вантажівки з гуманітарною допомогою, ремонтні бригади енергетиків чи рятувальники», - йдеться у повідомленні Міністерство інфраструктури України.

Споруда була зруйнована в лютому 2022 року внаслідок повномасштабного вторгнення росії. Замість неї у квітні минулого року було облаштовано тимчасову переправу. У зв'язку з тим, що така переправа не могла впоратися з навантаженням автотрафіком, Державне агентство відновлення та розвитку інфраструктури України вирішило повноцінно відбудувати міст.

Новий міст має 4 смуги руху та зведений з урахуванням сучасних транспортних навантажень.

На Чернігівщині інфраструктурні руйнування через російське вторгнення - найвищі серед деокупованих областей. Зокрема, тут було зруйновано 27 штучних споруд. На 20 локаціях забезпечували проїзд шляхом організації тимчасових об'їздів.

Стартувала нова європейська програма відбудови України (Укрінформ).

Європейська комісія оголосила про започаткування нової програми регіонального розвитку та відновлення України.

«Стартувала програма New European Bauhaus для стимулювання та допомоги місцевим громадам у реалізації програм відновлення та відбудови. Програма розроблена з ініціативи українських партнерів, таких як Rozkvit, ReThink, Угода мерів – Схід, а також Ради архітекторів Європи», - йдеться в повідомленні Міністерства культури та інформаційної політики.

З метою реалізації програми з квітня буде проведена серія спеціалізованих вебінарів для місцевих територіальних громад в Україні. Під них будуть представлені можливі моделі співпраці у реалізації проєктів відбудови, шляхи оцінки необхідних ресурсів та їх розподілу, фінансування та залучення місцевого населення до виконання проєктів.

Президент Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн:

Ми відбудуємо Україну. Ми маємо це зробити і зробимо. Відбудова має відбуватись у дусі Нового європейського Баухауса. Найактивнішими учасниками є містобудівники, архітектори, інженери, і їх надихатиме концепція НЄБ. Наше бачення полягає в тому, щоб перетворити завдані війною руйнування на можливості побудувати для України гарне і здорове майбутнє.

Ще один напрямок – представлення цілісного бачення стратегії сталого повоєнного розвитку регіонів, включаючи пошук рішень щодо оптимального вторинного використання матеріалів, розвитку автономної енергетики та інших ресурсів.

Крім того, під час цільових вебінарів розглядатиметься подолання проблеми недоступності наявного житла, загальні умови забезпечення житлом в Україні. Розглядатимуться різні моделі забезпечення житлом та роль, яку можуть відігравати місцеві муніципалітети, включаючи розв'язання проблем соціального захисту та містобудівного планування.

На підставі результатів Єврокомісія та українські партнери розроблять подальші заходи в межах проєктів з відбудови України за підтримки всієї спільноти Нового європейського Баухауса.

Новий європейський Баухаус (НЄБ) – це екологічний, економічний і культурний проєкт, започаткований президентом Єврокомісії у 2020 році. Він фокусує увагу на розвитку місцевих громад та практичній реалізації цілей Європейського зеленого курсу.

У Гостомелі переробили 15 тисяч тонн будівельного сміття — використовують для відновлення міста ([Укрінформ](#)).

Французька компанія Neo-Eco в межах проєкту відновлення житлових будинків у Гостомелі Київської області демонтувала 4 зруйновані об'єкти, а також переробила 15 тисяч будівельного сміття на нові матеріали для відновлення інфраструктури.

«20 січня ми почали демонтаж першої з чотирьох будівель. Проводилось сортування використаних будівельних матеріалів: 10% матеріалів було відправлено на утилізацію до спеціалізованих і сертифікованих компаній, тому що вони були із вмістом шкідливих елементів або не підлягали повторному використанню. Решту 90% ми переробили прямо на місці», - йдеться в повідомленні компанії.

Уточняється, що до руйнувань будинки містили в собі 50 000 тонн твердих матеріалів, частина з яких вигоріла внаслідок воєнних дій. За попередніми оцінками спеціалістів, Neo-Eco вдалось переробити близько 15 000 тонн будівельного сміття на нові будівельні матеріали.

«Зазвичай матеріали, утворені в результаті демонтажу, зокрема і токсичні, не утилізують належним чином та вивозять на звалище, створюючи екологічну катастрофу. Ми хочемо, щоб пілотний проєкт у Гостомелі став прикладом того, як можна екологічно та економічно ефективно використовувати більшість матеріалів повторно», - наголосили в компанії.

У Neo-Eco додали, що фахівці вже завершили розробку другого етапу проєкту – ескізний, та переходять до узгоджувальної стадії проєктування. У червні 2023 року планується безпосередньо початок будівництва нових будинків.

На Прикарпатті почали висаджувати нові ліси ([Укрінформ](#)).

На Прикарпатті розпочали лісокультурну кампанію - першими лісові культури на місці зрубів висаджують працівники рівнинних господарств.

Прессекретарка Івано-Франківського обласного управління лісового та мисливського господарства Ірина Бабій:

Лісівники Прикарпаття розпочали весняну лісокультурну кампанію. Традиційно, першими лісові культури на місці зрубів висаджують лісівники рівнинних лісових господарств.

За її інформацією, в Івано-Франківській філії лісового господарства висадять понад 25 тисяч лісових культур.

«Найбільше створять нових лісів у Вигодському лісовому господарстві - 79 га, Осмолодському - 75 га, Надвірнянському - 45 га», - додала Бабій.

Загалом в Івано-Франківській області планують висадити майже 1,4 млн сіянців і саджанців лісових культур на площі 361 га.

Естонія вже виділила понад мільйон євро на будівництво дитсадка в Овручі ([Укрінформ](#)).

Естонія вже спрямувала понад один мільйон євро на будівництво дитячого садочка в Овручі на Житомирщині.

Начальник Житомирської ОВА Віталій Бунечко:

Завдяки допомозі від Естонії на території Овруцької громади активно ведуться роботи з будівництва нового дитячого садочка. На реалізацію цього проєкту вже виділено понад мільйон євро. Триває відбудова зруйнованого мосту в Малині, на який Естонія також планує надати спів фінансування.

За його словами, партнери з Естонії планують долучитися і до будівництва бомбосховищ в освітніх закладах, які мають у цьому нагальну потребу, двох дитячих будинків сімейного типу та реалізації інших проєктів.

Відновлення будинку з роботою Бенксі на Київщині - проєкт розроблять студенти ([Укрінформ](#)).

Студенти Київського національного університету будівництва та архітектури розроблятимуть проєкт відновлення будинку з роботою Бенксі у селищі Горенка Київської області.

«Студенти 3 курсу Київського національного університету будівництва та архітектури в рамках навчання долучилися до відновлення Гостомельської громади. Відділ архітектури та містобудування проводить конкурс серед студентів на кращий проєкт», - йдеться в повідомленні Гостомельської селищної військової адміністрації.

Завданням студентів є створення проєкту благоустрою житлового будинку та прибудинкової території за адресою: вулиця Садова, 21.

Будинок з роботою Бенксі заплановано відновити для мешканців. Малюнок буде збережений для можливості відвідування туристами.

На Миколаївщині відбудували шість мостів, ще на шести - відкритий тимчасовий проїзд ([Укрінформ](#)).

На Миколаївщині вже відбудували шість мостів та забезпечили тимчасовий проїзд іще на шести.

«Ворог залишив після себе багато бід, особливо на деокупованих територіях. Тому роботи з відновлення велись у максимальному темпі та при будь-яких погодних умовах. Брали участь у роботі військові та наші дорожні служби, за підтримки держави та донорів. На зараз вже відбудовано шість мостів та забезпечено тимчасовий проїзд ще на шести», - йдеться в повідомленні пресслужби Миколаївської обласної військової адміністрації.

Ведуться роботи ще на двох та один міст у планах на майбутнє.

В Україні створили онлайн-конструктор для спрощення відбудови сільських будинків ([Укрінформ](#)).

Команда архітектурного бюро Balbek Bureau презентувала онлайн-конструктор RE:Ukraine Villages для відбудови пошкоджених та зруйнованих будинків. Його мета – зберегти сформований органічний образ українських сіл та не дати «стерти» його типовою забудовою.

«Онлайн-конструктор RE:Ukraine Villages був розроблений для відновлення пошкоджених або зруйнованих війною будинків, проте стане у пригоді й тим, хто збирається будувати сільське житло з нуля і шукає готове рішення. Проєкт стартував з експедиції селами деокупованої Київщини – саме ця область стала першою в серії наших досліджень», - йдеться в повідомленні пресслужби Balbek Bureau.

Скориставшись конструктором RE:Ukraine Villages, люди отримають готову інструкцію з відбудови свого житла: pdf-файл з ізометрією, планами, кресленнями, розгортками фасадів і технічним описом. План також містить рекомендації з матеріалів, необхідних для оздоблення.

«Конструктор пропонує елементи дизайну, типові саме для обраної місцевості – як базові, так і декоративні. Поступово ми розширимо географію проєкту й додамо нові дані з різних регіонів, постраждалих від війни», - резюмували в Balbek Bureau.

Аграрії цьогоріч отримали понад 20 мільярдів кредитів ([Укрінформ](#)).

Від початку 2023 року станом на 23 березня українські аграрії отримали кредитів на 20,149 млрд грн, 7,357 млрд грн були залучені під державні гарантії на портфельній основі.

«Станом на сьогодні за 2023 рік понад 5 тис. аграріїв отримали кредитів на суму 20,149 млрд грн, у тому числі за програмою «Доступні кредити 5-7-9» – 11,54 млрд грн», - йдеться в повідомленні Міністерства аграрної політики та продовольства України.

Під державні гарантії на портфельній основі були залучені 7,357 млрд грн. Найбільший обсяг кредитів отримали аграрії Київщини (6,3 млрд грн), Вінниччини (2,7 млрд грн), Кіровоградщини (1,4 млрд грн), Одещини (1,3 млрд грн), Дніпропетровщини (1,3 млрд грн).

Вільнюс долучиться до відбудови Маріуполя після деокупації ([Укрінформ](#)).

Мери Маріуполя і Вільнюса Вадим Бойченко та Ремігюс Шимашюс підписали декларацію солідарності для спільної співпраці з відбудови Маріуполя після деокупації.

«Маріуполь планує вивчати досвід Вільнюса з декомунізації міської архітектури. Про це домовилися мери Маріуполя та Вільнюса. Очільники міст підписали декларацію солідарності, що стало початком спільної

співпраці з відбудови українського Маріуполя після деокупації», - йдеться у повідомленні Маріупольської міської ради.

Зазначається, що мер литовської столиці Шимашюс відзначив важливість підтримки України.

У міськраді констатували, що на сьогодні Вільнюс є одним з найбільш перспективних міст Європи, також має досвід відбудови після Другої світової війни, який треба використовувати під час розробки проєкту відродження Маріуполя – Mariupol Reborn.

За словами Бойченка, Маріуполь буде звільнено, тож вже йде робота над планом його відродження.

Мер Маріуполя Вадим Бойченко:

Збираємо найкращу експертизу та досвід. Зокрема, від Вільнюса хочемо отримати досвід з декомунізації міської архітектури. Ми побудуємо сучасне місто без фантомів радянського часу», - пояснив мер Маріуполя та подякував меру Вільнюса та всьому литовському народу, який зараз активно підтримує Україну. Він висловив впевненість, що спільними зусиллями український Маріуполь буде відроджений.

Коментарі європейських та американських політиків

(Укрінформ)

Візит лідера Китаю Сі Цзіньпіна до Москви.

Речник Ради національної безпеки США Джон Кірбі:

Обидві країни (Росія і Китай, - ред.) підривають міжнародний порядок, заснований на правилах, який Сполучені Штати і багато наших союзників та партнерів вибудовували після закінчення Другої світової війни. Вони хотіли б переписати правила гри в усьому світі. (...). Вони посилюють свою співпрацю й відносини, особливо останнім часом.

Щодо мирних ініціатив Китаю, які стосуються встановлення миру в Україні, Кірбі зазначив, що адміністрація США все ще сумнівається в намірах Пекіна щодо цієї війни.

«Ми вже казали раніше й повторимо це сьогодні, що коли в результаті цієї зустрічі пролунає якийсь заклик до припинення вогню, то це буде просто неприйнятно, це лише узаконить російські завоювання на цей момент», – зауважив речник.

Кірбі висловив сподівання, що Цзіньпін триматиме відкритими «лінії зв'язку» з президентом Джо Байденом, а також намагатиметься з'ясувати українську позицію шляхом переговорів з президентом Володимиром Зеленським.

«Ми вважаємо, що китайці повинні почути українську точку зору», – сказав Кірбі.

(Укрінформ)

Президент Чехії Петр Павел:

Я думаю, що Україна матиме лише одну спробу здійснити великий контрнаступ. Тому, якщо вона вирішить розпочати великий контрнаступ і зазнає невдачі, буде надзвичайно складно отримати фінансування для наступного.

Павел уточнив, що «це має відбутися протягом кількох місяців».

«Вікно можливостей відкрито цього року. Після наступної зими зберегти поточний рівень допомоги буде вкрай важко. Втома від війни – це не лише виснаження людських ресурсів і техніки, руйнування інфраструктури в Україні, а й втома в країнах, які надають допомогу», – сказав він.

Одним з головних чинників Павел назвав вибори у США, які наступного року можуть «знизити інтерес Америки до України та рівень допомоги». Він переконаний - коли інтерес Америки згасне, багато європейських країн зроблять те саме.

«Західна допомога також має межі. Ми повинні бути реалістами, визнати, що наступного року в Сполучених Штатах відбудуться вибори. Після попередніх виборчих кампаній у США видно, що під час них суспільство та політики більше зосереджуються на внутрішніх справах. Навіть якщо в майбутній кампанії буде важлива глобальна тема, вона буде пов'язана не з Європою, а з американо-китайськими відносинами», - наголосив чеський лідер.

(Укрінформ)

Міжнародний кримінальний суд видав ордер на арешт президента рф володимира путіна.

Президент Сербії Александер Вучич:

Як на мене, не заглиблюючись у юридичні нюанси, видача ордера на арешт путіна матиме погані політичні наслідки. Це свідчить про небажання говорити про мир й припинення вогню.

За його словами, метою винесення ордера на арешт президента рф є «ускладнення його комунікації».

«Кожен, хто спілкуватиметься із ним, знатиме, що його обвинувачено у воєнних злочинах», - зазначив глава Сербії.

Відповідаючи на запитання про те, чи буде путіна арештовано у разі його візиту до Сербії, Вучич відповів, що «це запитання не має сенсу, оскільки поки конфлікт триває, путіну немає куди їхати».

(Укрінформ)

Міжнародний кримінальний суд видав ордер на арешт президента рф володимира путіна.

Високий представник ЄС Жозеп Боррель:

Це дуже важливо, це змінює правила гри. Незважаючи на те, що російська влада заперечує це рішення МКС, тому що, мовляв, росія не є підписантом цієї угоди, треба дивитися на практичні наслідки цього рішення. Якщо президент путін здійснить подорож до однієї з більш ніж 130 країн, які підписали цю міжнародну угоду (щодо діяльності МКС – ред.), він має бути негайно заарештований.

Він наголосив, що це рішення слід сприймати дуже серйозно.

«Ми можемо домовлятися про що завгодно, але це рішення суду залишається чинним, воно вже прийнят. Президент путін буде заарештований, якщо здійснить подорож до однієї з більш ніж 130 країн світу», - додав високий представник ЄС.

(Укрінформ)

18 березня було продовжено дію зернової угоди.

Високий представник ЄС Жозеп Боррель:

Внаслідок агресивної війни росії проти України гуманітарна ситуація у світі стала надзвичайно небезпечною. Не лише в Україні. Це спричиняє

шокові хвилі у багатьох інших країнах, високі ціни на енергію та продовольство. Зараз ми можемо сказати, що угода про поставки зерна з України була продовжена, тож вітання ООН і Туреччині за ці дипломатичні зусилля. Будемо сподіватися, що вона буде виконуватися ефективно та без затримок. Якщо ні – наслідки будуть вимірюватися втратами людських життів.

(УНІАН)

Представник Білого дому з нацбезпеки Джон Кірбі:

Встановлення перемир'я у даний час передбачатиме збереження за Росією захоплених українських територій.

Сполучені Штати Америки не підтримають будь-які спільні заклики лідера Китаю Сі Цзіньпіня і президента Росії Володимира Путіна про припинення вогню, адже встановлення перемир'я наразі передбачатиме збереження за Росією захоплених українських територій.

Припинення вогню зараз просто закріпило б завоювання Росії й надало б Путіну більше часу на серйозне переоснащення армії, підготовку сил та відновлення операції в обраний ним час і в обраному місці.

Координатор зазначив, що США не підтримають будь-які заклики про припинення вогню, які можуть звучати після зустрічі Сі Цзіньпіня і Путіна.

Також Кірбі заявив, що надання Росії китайського озброєння для ведення війни проти України не відповідатиме інтересам Китаю.

«Російсько-китайські відносини – це «шлюб за розрахунком, а не через любов». У відносинах Китаю і РФ немає сильної довіри, але вони знаходять спільні причини для протидії Заходу та американському лідерству», – сказав Джон Кірбі.

Кірбі додав, що не бачив жодного підтвердження інформації про заплановану телефонну розмову Сі Цзіньпіня і президента України Володимира Зеленського, але схвалює таке спілкування.

«Якщо ви прямуєте з візитом до Москви, і ви збираєтесь сидіти за одним столом з президентом Путіним впродовж трьох днів, і ви хочете почути його бачення стосовно війни, яку він розпочав і яку він може припинити сьогодні, – вам слід щонайменше взяти слухавку і поговорити з президентом Зеленським і почути українське бачення», – зауважив Кірбі.

(Укрінформ)

Державний секретар США Ентоні Блінкен:

Той факт, що президент Сі прибув до Росії через кілька днів після того, як Міжнародний кримінальний суд видав ордер на арешт президента Путіна, означає, що Китай не відчуває себе зобов'язаним притягти Кремль до відповідальності за звірства, вчинені в Україні.

Блінкен підкреслив, що замість того, щоб засуджувати Путіна, президент Сі, скоріше, забезпечуватиме «дипломатичне прикриття» його подальших злочинів.

(Укрінформ)

Міністр закордонних справ Угорщини Петер Сійярто:

Угорщина не постачає зброю, ... ми хочемо миру. Ми не постачаємо боєприпаси Україні, але ми також не заважаємо іншим робити що вони хочуть.

Він закинув іншим те, що вони заохочують війни та чинять дедалі більший тиск на «миролюбні країни».

(Укрінформ)

Міністр закордонних справ Нідерландів Вопке Гукстра:

Потреба України в боєприпасах велика і нагальна. Добре, що сьогодні ми як ЄС об'єднали зусилля, щоб спільно постачати більше боєприпасів, у тому числі шляхом спільних закупівель.

Ми повинні продовжувати робити все можливе, щоб підтримати Україну в її боротьбі проти жадливої загарбницької війни путіна. Сьогодні ми зробили важливий і серйозний крок, щоб мати можливість надавати цю підтримку більш структурно.

(Європейська правда)

Прем'єр-міністр Латвії Кріш'яніс Каріньш

зауважив, що зараз багато союзників не думають, що буде після війни, і живуть сьогоднішнім днем, думаючи про те, як надати Україні більше танків і снарядів.

«І я погоджуюся з ними – ми маємо пришвидшити оборонне виробництво в Європі, маємо шукати, де ми можемо допомогти ще більше. Але також потрібно думати про наступні кроки! Я не бачу жодного іншого варіанта, окрім вступу України до НАТО», - наголосив Каріньш.

На думку прем'єра Латвії, небезпека, яка є для миру і безпеки в Європі, - це Росія, яка прагне продовжити існувати у формі імперії.

«Тому ми маємо забезпечити все можливе, щоб Росія не досягла успіху у своєму прагненні змінити світовий порядок, за яким ми в Європі переходимо від імперій до національних держав», - зазначив він.

За словами прем'єра Латвії, національні держави поодиноці є вразливими, але разом вони дуже потужні.

«Тепер нам потрібно, щоб нас додатково посилила Україна, яка доєднається до нас», - сказав Каріньш.

Він зазначив, що, як очікується, саміт НАТО у Вільнюсі обговорить Україну, і хоча він не впевнений у тому, що варто розраховувати на якісь рішення щодо членства вже на цьому саміті, «ми всі маємо почати думати, що ж відбудеться після війни, як забезпечити, щоб мир закріпився».

«І я пояснюю моїм колегам з інших країн необхідність думати про майбутнє. Адже вступ України до НАТО після війни - це також в їхніх інтересах, не тільки в інтересах України. Це в інтересах всієї Європи», - заявив Каріньш.

(Українська правда)

Прем'єр-міністр Латвії Кріш'яніс Каріньш:

Наше громадянське суспільство, звичайні люди через всі типи організацій допомагають і підтримують вас усіма шляхами, які можна уявити – надсилають автобуси, автомобілі, надсилають медичну допомогу, передають гуманітарну допомогу і просто готівку, щоб допомогти українському суспільству так, як тільки спадає на думку.

Як приклад він також згадав про закон, за яким у разі, якщо людина сідає за кермо у дуже-дуже нетверезому стані, то держава конфіскує автомобіль.

«І у нас з'явилася проблема: а що робити з машинами, які накопичуються? І тут мій міністр фінансів каже: «А чому б нам не віддавати ці машини українській армії?» Ми з ними зв'язалися і з'ясували, що їм це цікаво. І ми надсилаємо до Збройних сил України - не всі авто, а ті, які справді потрібні на фронті», - пояснив Каріньш.

«Тож я жартома кажу, що 100% нашого суспільства підтримують Україну – навіть ті, хто їздить п'яним», - додав він.

За словами Каріньша, широка підтримка латвійцями України має своє пояснення в історії Латвії.

«Під час Другої світової війни, особливо наприкінці війни, росіяни робили в Латвії те, що вони роблять в Україні, те, що робили в Бучі. Масові страти, депортації, виконання фейкових вироків, згвалтування жінок, мародерство та крадіжки – все це відбувалося у нас, і люди досі зберігають пам'ять про це, це є в сімейній пам'яті. А зараз ми бачимо, що це роблять з вами», - зазначив він.

«Латвійці підтримують вас не лише раціонально, а через абсолютне переконання та емоції. У цьому питанні ми як нація доволі унікальні», - додав прем'єр Латвії.

Саме тому, за його словами, рішення уряду щодо підтримки України підтримує усе латвійське суспільство.

(Укрінформ)

Координатор Ради нацбезпеки Білого дому Джон Кірбі:

Ми закликаємо президента Сі безпосередньо натиснути на президента путіна в контексті необхідності поважати суверенітет і територіальну цілісність України.

Він підкреслив, що світ уважно спостерігатиме за цим.

Крім того, представник адміністрації Байдена вкотре наголосив, що зусилля, спрямовані на припинення війни рф проти України повинні враховувати позицію української сторони.

«Тому ми закликаємо президента Сі відігравати конструктивну роль і поспілкуватися із президентом Зеленським, чого він не робив з моменту вторгнення рф», - зауважив Кірбі.

У цьому зв'язку він підкреслив, що Китай має почути не лише путіна щодо його війни проти України, але й безпосередньо українську сторону.

([Українська правда](#))

Прем'єр-міністр Польщі Матеуш Моравецький:

Путін вторгся в Україну, тому що думав, що Європа лінива, слабка. Рік потому ми бачимо, що він помилявся, принаймні частково. Європа ще не померла, поки ми живі. Але Європа ще не перемогла.

Він зазначив, що Європа повинна довести, що вона сильна. При цьому він критично описав позицію Німеччини, оскільки та, за його словами, «багато вагається».

«Це питання: бути чи не бути. Але на відміну від шекспірівського Гамлета, ми не повинні вагатися», - підкреслив він.

«Німецький поет Фердинанд Фрайліграт застерігав: "Deutschland ist Hamlet", Німеччина - це Гамлет, тому що Німеччина занадто багато вагається, замість того, щоб чітко стояти на боці добра», - зазначив Моравецький.

Моравецький також звинуватив ексканцлера Герхарда Шредера в тому, що він своєю проросійською політикою поставив під загрозу саме існування Європи.

За його словами, політики, які орієнтувалися на дешеві енергоносії, допустили жахливу помилку, яка зараз стає очевидною.

«Якби Україна була зосереджена лише на матеріальних благах, вона б давно піддалася російській агресії. Натомість вони замислилися над собою як нацією» - сказав Моравецький.

([Укрінформ](#))

18 березня було продовжено дію зернової угоди.

Координатор Ради нацбезпеки Білого дому Джон Кірбі:

Ми, звісно, вітаємо це продовження.

Він зазначив, що міжнародні зусилля докладалися, щоби розширити цей термін на 120 днів, однак продовження на 60 днів – це теж добре.

Представник США також нагадав, що рух вантажів через Чорне море відбувається, і, фактично, впродовж минулих вихідних, з України вийшло два судна із сотнями тисяч тон кукурудзи в країни, які цього потребують.

([Укрінформ](#))

Путін побував у Маріуполі.

Координатор Ради нацбезпеки Білого дому Джон Кірбі:

Я сподіваюся, він (путін – ред.) побачив, що його війська, його армія та його війна зробили з цим містом.

Кірбі також дав зрозуміти, що путін не ризикував власною безпекою під час перебування в Маріуполі, оскільки місто далеко від бойових дій та лінії фронту.

Водночас представник США підкреслив, що російський лідер має усвідомлювати, якої поразки він уже зазнав під час бойових дій в Україні.

«Я маю на увазі, що понад 50% території, яку вони (росіяни – ред.) захопили в Україні в перші тижні та місяці війни, українці вже повернули. І єдині реальні бойові дії наразі точаться навколо Бахмута», - зазначив Кірбі.

[\(Укрінформ\)](#)

Координатор з питань стратегічних комунікацій Білого дому Джон Кірбі:

Байден хоче ще раз поговорити з президентом Сі. І він це зробить. І ми зробимо це у найзручніший час.

При цьому він зауважив, що поки не може назвати дати такої розмови.

«Але важливо, щоб ми підтримували ці лінії зв'язку відкритими, особливо зараз, коли напруга є настільки високою», - підкреслив Кірбі.

У цьому контексті представник Білого дому нагадав, що держсекретар Ентоні Блінкен відклав візит до Китаю після того, як над США було виявлено шпигунську повітряну кулю. За його словами, у Вашингтоні все ж таки хотіли б реалізувати цей візит.

Окрім того, Кірбі повідомив, що зараз ведеться робота, аби глава мінфіну Джанет Єллен і міністр торгівлі Джина Раймондо відвідали Китай з метою обговорення економічних питань.

[\(Українська правда\)](#)

Державний секретар США Ентоні Блінкен:

Світ не має обдурити будь-який тактичний крок Росії із «замороження» війни на власних умовах, який підтримає Китай або будь-яка інша країна.

Він додав, що США вітають будь-які дипломатичні кроки, спрямовані на «справедливий і міцний мир», але висловив сумніви в тому, що Китай захищає «суверенітет і територіальну цілісність» України.

«Будь-який план, який не ставить на перше місце цей важливий принцип, у найкращому разі є тактикою затягування часу або просто намагається сприяти несправедливому результату. Це не конструктивна дипломатія», – вважає Блінкен.

Як підкреслив державний секретар США, заклик до припинення вогню, який не передбачає виведення російських військ з території України, фактично означає підтримку визнання російських завоювань.

Окремо Блінкен підтримав позицію президента Володимира Зеленського, який вимагає виведення російських військ із України.

«Якщо Китай відданий підтримці припинення війни на основі принципів Статуту ООН, як це передбачено в першому пункті його плану, він може взаємодіяти з президентом Зеленським та Україною на цій основі і використовувати свій вплив, щоб змусити Москву відвести свої війська», – сказав він.

(Укрінформ)

Прем'єр-міністр Польщі Матеуш Моравецький:

Наше майбутнє також залежить від результатів цієї війни, від того, як вона закінчиться. Поразка України означала б поразку Заходу, поразку всього вільного світу... Після цього росія почувалася б безкарною, і світ би змінився – настав би час непередбачуваності.

(...). Як умиротворення в 1930-х, заохотило гітлера до дій, так і поразка України заохотила б путіна діяти далі, переконала б його нічого не боятися.

За словами Моравецького, путін розраховував, що українці здадуться, виберуть мир і заплатять за нього будь-яку ціну. Він наголосив, що помилкою путіна була недооцінка українців і їхньої готовності жертвувати життями заради своєї держави.

«росія продовжує брехливо звинувачувати українців у фашизмі. Так само говорив Сталін... Треба чітко сказати, що фашист – це людина, яка хоче знищити інші народи, яка порушує права людини і яка хоче розтоптати людську гідність. Фашистом сьогодні є володимир путін і всі ті, хто допомагають йому в російській агресії проти України», - зазначив глава польського уряду.

Він висловив переконання, що європейці «зобов'язані протистояти російському фашизму, оскільки це є суттю європейської ідентичності». І, сьогодні українці нагадують європейцям, якою має бути Європа – з правом кожної людини на безпеку, свободу, демократію.

Моравецький також указав на необхідність сильнішої політичної волі для підтримки України. Зокрема, настав час для конфіскації російського майна за кордоном, аби воно пішло на відбудову України.

«Жорстокі агресори повинні знати, що рано чи пізно доведеться платити за збитки, завдані цією агресією. Сьогодні я хочу сказати всім лідерам Європи: настав час конфіскувати російське майно, щоб відбудувати Україну та зменшити витрати на енергоносії для європейців», - констатував голова Ради міністрів Польщі.

Як зазначив Моравецький, трансатлантична співпраця довела, що НАТО на сьогодні є найефективнішим оборонним союзом, який коли-небудь існував.

«Без США і Польщі сьогодні вже не було б України», - висловив думку польський прем'єр. І додав, що ключове значення для безпеки Європи матиме приєднання найближчим часом до Північноатлантичного альянсу Фінляндії та Швеції. Він закликав країни Європи до збільшення видатків з бюджету на обороноздатність, нагадавши, що Польща зараз виділяє на це до 4% ВВП.

Моравецький підкреслив, що путін напав на Україну, оскільки був переконаний у слабкості Європи, але російський диктатор помилився. Утім, додав прем'єр Польщі, Європа ще не перемогла.

(УНІАН)

Прем'єр-міністр Іспанії Педро Санчес під час зустрічі з китайським лідером Сі Цзіньпіном хоче обговорити війну в Україні.

Прем'єр-міністр Іспанії Педро Санчес:

Зустріч включатиме обговорення глобальної кризи, викликані вторгненням Росії в Україну. Думаю, важливо з перших вуст дізнатися, яка його позиція щодо миру в Україні, і сказати йому, що самі українці будуть ставити умови для початку цього миру, коли він настане.

Необхідність дотримання Статуту ООН. Один з його основоположних принципів - повага територіальної цілісності - в даному випадку територіальної цілісності України, яку порушує президент Путін.

Іспанія може виступити в ролі дипломатичного співрозмовника в «такий складний момент геополітичних труднощів». (...).

(Укрінформ)

Агентство Bloomberg повідомило, що Будапешт наклав вето на спільну заяву країн-членів ЄС щодо ордеру Міжнародного кримінального суду на арешт президента РФ Володимира Путіна.

Представник МЗС Угорщини Мате Пацолай:

Правда в тому, що Угорщина оголосила таку позицію високому представнику ЄС із закордонних справ і політики безпеки Жозепу Боррелю: Угорщина бере до відома рішення МКС і не бажає жодним чином його коментувати.

За його словами, Будапешт також не буде заперечувати, якщо Боррель чи будь-яка з країн ЄС вирішать виступити із заявою з цього приводу.

(Укрінформ)

Високий представник ЄС Жозеп Боррель:

російська злочинна агресія проти України була сигналом до пробудження для всіх нас. Ми зробили те, що вважалося немислимим ще місяці тому. Це відображає інтереси та спільні шляхи для нових форм співробітництва. Ми будемо потужну оборону у Європі, створюємо більше спроможностей для захисту її цінностей та інтересів, досягаємо великого прогресу у сфері безпеки.

(...). Ми вже більше року постаємо перед фактом жорстокої агресивної війни Росії проти України, яка грубо порушує міжнародний порядок, що ґрунтується на правилах. Під час голосувань в Організації Об'єднаних Націй, раз за разом, ми бачили, що держави світу гуртуються навколо заклик до справедливого миру, - не просто до миру, а саме до справедливого миру. Щоб Росія вийшла з України та поважала її територіальну цілісність і суверенітет. Наша колективна підтримка на адресу України вражаюча, і вона має продовжуватися, щоб Україна та міжнародне право перемогли.

([Цензор.НЕТ](#))

Глава Мюнхенської конференції з безпеки Крістоф Хойсген зауважив, що Китай нібито «хоче [бачити] ослабленого Путіна» у партнерах, а Росія зараз «є дисконтною заправкою для Китаю» і, «звичайно, Сі це цінує».

Хойсген зазначив, що поїздка Сі є важливою для обох: Путін хоче показати своєму народу, що Росія не ізольована, не в останню чергу після того, як минулого тижня Міжнародний кримінальний суд видав ордер на його арешт.

На його думку, попри те, що у китайсько-російських відносинах «обидві сторони отримують вигоду одна від одної», але в цій парі «відразу видно, хто кухар, а хто офіціант».

Хойсген охарактеризував військовий стан Росії у її загарбницькій війні проти України як «поганий»: «Він справді поганий. Просунути фронт далі територією України їм не вдалося. Під Бахмутом вже кілька місяців тривають бої. Їм не вдається захопити місце, яке не має стратегічного значення».

Крім того, він зазначив, що «стає все більш очевидним»: Росія також має труднощі з постачанням боєприпасів.

На думку Хойсгена, Сі діє обережно у спробі тісніше прив'язати Росію до себе. Китайський лідер і надалі, вважає глава MSC, не закликатиме Росію до виведення військ з України, але й нібито не постачатиме окупантам зброю «у значних» обсягах, оскільки не хоче стати мішенню західних санкцій через надмірну підтримку Росії.

([УНІАН](#))

Прем'єр-міністр Канади Джастін Трюдо:

Україна може розраховувати на підтримку США і Канади під час війни проти Російської Федерації.

Канада надала Україні «значну військову підтримку». Як пише CNN, йдеться про артилерію, боєприпаси, бронетехніку та танки. Крім цього, канадські збройні сили навчають українських військовослужбовців з 2015 року.

Як ви добре знаєте, пане президенте, Канада буде і надалі твердо стояти на боці України, чого б це не коштувало. Разом ми – партнери, на яких

Президент США Джо Байден:

Президент РФ Володимир Путін не зміг досягти своїх цілей вторгненням в Україну.

Вгадайте, що? Його жага землі і влади поки не виправдалася. Любов українського народу до своєї країни перемаже.

США і Канада підтримують Україну. Також Кремлю не вдалося похитнути рішучість альянсу НАТО.

Давайте ще раз підтвердимо, що ми будемо підтримувати яскраво палаючий факел свободи і підтримувати український народ.

(УНІАН)

20–22 березня Сі Цзіньпінь відвідував Москву і зустрівся з президентом РФ Володимиром Путіним.

Президент Сполучених Штатів Америки Джо Байден:

Уявлення про союз Китаю і Росії значно перебільшені.

Саме такі країни як США і Канада розширюють альянси.

Скажіть мені, як насправді ви бачите обставини, за яких Китай взяв певні значні зобов'язання перед Росією? Які зобов'язання вони можуть взяти, економічно?

Між Китаєм і Росією зросли обсяги торгівлі.

Їхня торгівля зросла у порівнянні з чим?

Якщо Китай і Росія дійсно створять коаліцію, то Захід об'єднає ще більше країн.

Послухайте, я не сприймаю Китай легковажно. Я не сприймаю Росію легковажно. Але я думаю, що ми значно перебільшили. Я чую впродовж останніх трьох місяців про те, що Китай збирається надати серйозну зброю Росії... Вони ще цього не зробили. Це не означає, що вони не будуть цього робити, але вони ще цього не робили. І якщо щось станеться, Захід об'єднається набагато сильніше.

У цьому зв'язку, він сказав, що має на увазі країни чотиристороннього діалогу з питань безпеки (Quad) – США, Австралія, Індія, Японія. Окремо він сказав про союз США, Японії і Південної Кореї, а також тристоронній оборонний формат AUKUS: Австралія, Велика Британія і США.

Я хочу уявити це у перспективі. Я не сприймаю це легковажно – що Китай і Росія роблять, і це може стати набагато гіршим. Але треба подивитися на це у перспективі. Ми є об'єднаними коаліціями: США і Канада.

Голова дипломатії Євросоюзу Жозеп Боррель:

Китай не переходить «червоних ліній» у співпраці з Росією – їхня «безмежна дружба» має кордони.

(Укрінформ)

Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг:

Президент Путін хоче іншої Європи. Він вбачає наслідки у демократії та свободі і прагне контролювати своїх сусідів. Навіть якби війна в Україні закінчилася завтра, безпекове середовище змінилося надовго. Вторгнення путіна минулого року було шоком, але не сюрпризом.

За його словами, путін зробив велику стратегічну помилку, коли вдерся в Україну, не очікуючи опору українського народу, так само як не очікував єдності НАТО, яке надає Україні безпрецедентну підтримку.

Генсек НАТО наголосив, що замість ослаблення, як очікувала росія, НАТО наростило як військову присутність та збільшило кількість підрозділів, як і збільшило свої оборонні витрати, а в у майбутньому (з прийняттям Фінляндії та Швеції в Альянс) розширить свої кордони.

([Цензор.НЕТ](#))

Високий представник ЄС Жозеп Боррель:

Ми готові зробити для інших країн світу те саме, що зробили для України в плані поставок зброї та надання летальної допомоги через Європейський фонд миру.

Він наголосив, що передача озброєння «повинна і буде здійснюватися і для підтримки інших партнерів в інших конфліктах по всьому світу».

Він також додав, що ЄС готовий до посилення партнерства з країнами Азії та Африки. За його словами вже йде робота над тим, щоб почати постачання озброєння африканським партнерам у найближчі місяці.

([Цензор.НЕТ](#))

Міністр закордонних справ ФРН Анналена Бербок назвала нинішню позицію КНР і візит до Москви китайського лідера сумними і закликала Пекін до активнішої ініціативи заради забезпечення миру в Україні.

«Я вважаю це сумним», - сказала глава МЗС Німеччини.

Вона зауважила, що Китай як постійний член Ради безпеки ООН несе особливу відповідальність за мир у світі.

Візит голови КНР Сі Цзіньпіна до Москви міг бути використаний Пекіном для спроб врегулювати ситуацію. Натомість, зауважила Бербок, були запевнення у глибокій дружбі між двома країнами і в чудових результатах торгівлі в 2022 році.

Про загарбницьку війну росії проти України китайський лідер навіть не говорив, вказала Бербок.

([Цензор.НЕТ](#))

Міністр закордонних справ Угорщини Петер Сійярто заявив, що якщо Україна не поважатиме права нацменшин, Будапешт у майбутньому може не підтримати її інтеграцію до ЄС.

Сійярто вважає «неприпустимим» те, що 99 угорських початкових та середніх шкіл на Закарпатті опинилися під загрозою закриття з 1 вересня. Водночас, за його словами, 1300 шкіл та дитсадків в Угорщині прийняли українських дітей-біженців.

Угорський чиновник сказав, що з цього приводу він навіть звернувся до голови європейської дипломатії Жозепа Борреля, щоб той «дав Києву зрозуміти, що повага до національних прав є однією з найголовніших європейських цінностей і що права угорської національної спільноти слід поважати».

Сійярто додав, що такий діалог між українською владою та головою євродипломатії має відбутися під час потенційних переговорів щодо вступу України до ЄС.

(Укрінформ)

Речник Білого дому Джон Кірбі зауважив, що найближчі тижні будуть «критичними» у війні, і США очікують, що президент росії володимир путін «спробує почати ще один наступ і, можливо, на багатьох інших напрямках».

«Ми повинні переконатися, що робимо все можливе, щоб Україна була до цього готова», - сказав він.

Речник Білого дому зазначив, що США хочуть, щоб українці могли захистити себе від будь-якого російського наступу, а також мали змогу «проводити власні наступальні операції у будь-який час і у будь-якому місці, в розмірі та масштабі на свій вибір».

«Саме тут ми зараз виводимо батальйони з України і проводимо для них загальновійськові маневри. Ось чому вони нарощують підготовку з таких речей як система ППО Patriot. Ми робимо все можливе, щоб переконатися, що вони готові якнайкраще перед майбутніми критичними тижнями та місяцями», - сказав Кірбі.

Також він заявив, що США покладаються на лідерство України у своєму пріоритеті оборони Бахмута.

«Ми збираємося зосередитися на тому, щоб у Президента Зеленського було все, що йому потрібно, де б він не вирішив битися. Це означає розвідку. Це означає підтримку. Це означає зброю. Це означає можливості. Ось на чому ми зосередимося», - наголосив Кірбі.

(Укрінформ)

Варшава і Токіо обговорили питання, яким чином переконувати країни глобального півдня не підтримувати росію, зокрема у питанні агресії рф проти України.

Глава польського уряду Матеуш Моравецький під час спільної заяви для ЗМІ з прем'єр-міністром Японії Фуміо Кішидою зазначив, що обидві країни добре усвідомлюють загрозу російського імперіалізму для безпеки у світі. Він підкреслив, що Польща і Японія межують з росією з двох протилежних сторін, але чудово розуміють «загрозу, яку становить російський імперіалізм для миру у світі та міжнародного порядку».

За словами Моравецького, нині народжується новий геополітичний лад, відтак країни, які мають однаковий погляд на мир у світі, зокрема як Польща та Японія, повинні діяти спільно.

Він звернув увагу, що візит глави КНР Сі Цзіньпіна до росії «викликає занепокоєння, оскільки вісь росія-Китай є небезпечною».

За його словами, на сьогодні надзвичайно важливо, аби російську агресивну політику розуміли країни глобального півдня.

«Ми з прем'єром Японії багато говорили про те, як показувати цю російську політику у країнах світу, на глобальному півдні, щоб там не було підтримки росії», - підкреслив польський прем'єр.

Прем'єр-міністр Японії Фуміо Кішіда підкреслив, що для припинення війни росії проти України необхідна єдність країн, які мають схожі погляди на цю агресію, а також «продовження накладення жорстких санкцій проти росії і подальша підтримка України».

Кішіда запевнив, що Японія, яка цього року головує в G7, «і надалі співпрацюватиме з Польщею та всією міжнародною спільнотою і проявлятиме лідерство у підтримці України».

(...). Японський прем'єр повідомив, що з огляду на зростаюче навантаження, яке лягає на Польщу через тривалу агресію росії проти України, Японія сприйматиме РП як офіційного отримувача допомоги на розвиток, попри те, що країна добре розвивається в економічному плані.

(Укрінформ)

Міністр закордонних справ Австрії Александер Шалленберг:

Думати, що росії більше не буде, і ми зможемо роз'єднатися в усіх сферах, це – омана.

Він додав, що хоча Австрія й послабить зв'язки з рф, це «не може статися за одну ніч».

«Достоевський і Чайковський залишаються частиною європейської культури, подобається нам це чи ні. Вона (рф – ред.) і надалі буде нашим найбільшим сусідом. Вона залишиться другою за величиною ядерною державою у світі», - сказав Шалленберг.

Глава МЗС Австрії також виступив на захист триваючої роботи австрійської банківської групи Raiffeisen Bank International в росії, заявивши, що нерозумно виділяти лише RbI у той час, як багато інших західних фірм роблять те саме. «Давайте будемо реалістами. 91% західних компаній все ще знаходяться в росії і роблять те, що є розумним: вичікують, стримують, огорожуються», - сказав він, додавши, що в рф також продовжує працювати Bank of America.

Водночас Шалленберг заявив, що «австрійські компанії повинні дотримуватися австрійських правил, частиною яких є санкції Європейського Союзу».

Також він зазначив, що виступає за дотримання існуючих європейських санкцій, а не за запровадження нових заходів. «Це дуже довга справа. У нас були масивні пакети санкцій. Дайте їм час попрацювати», - сказав австрійський міністр.

(Укрінформ)

Державний секретар США Ентоні Блінкен назвав автократію й повномасштабну агресію росії проти України безпосередньою й гострою загрозою для національних інтересів Сполучених Штатів.

Про це він заявив у середу під час слухань щодо проєкту бюджету США – 2024 у сфері зовнішньої політики в Сенаті США, передає власний кореспондент Укрінформу.

«Цей бюджет (на 2024 фінансовий рік – ред.) допоможе нам просунути наше бачення й вирішити питання, які є найбільш важливими для американського народу, підготувавши нас до відповіді на дві основні групи викликів», - зауважив глава Держдепу під час виступу в Комітеті з питань асигнувань Сенату США.

Він зауважив, що першу групу викликів створюють стратегічні противники США. Це включає «безпосередню, гостру загрозу, яку являють собою автократія та агресія росії, найбільш руйнівна й жорстока агресія проти України». Крім того, в цьому контексті Блінкен згадав «довгостроковий виклик з боку Китайської Народної Республіки».

Друга група викликів для США, за його словами, спричинена глобальними випробуваннями, зокрема кліматичною кризою, міграцією, продовольчою та енергетичною безпекою, пандеміями тощо.

(Укрінформ)

Держсекретар США Ентоні Блінкен визнав, що різнобічна підтримка, яку Китай надає росії, суперечить інтересам Сполучених Штатів щодо припинення війни в Україні, однак, за його словами, Пекін поки що утримується від летальної допомоги рф.

«Я думаю, що їхня дипломатична підтримка (з боку КНР – ред.), їхня політична підтримка, і певною мірою матеріальна підтримка росії, безумовно, суперечить нашим інтересам у тому, щоб закінчити цю війну», - зазначив глава американської дипломатії.

Блінкен також підкреслив, що уряд США спілкується напряму з китайською стороною та неодноразово попереджав про «серйозні проблеми», якщо КНР поставлятиме в росію летальну допомогу.

«Досі ми не бачили, щоби вони перетнули цю межу», - додав державний секретар США.

(Укрінформ)

Перший заступник прем'єр-міністра, міністр закордонних справ Сербії Івіца Дачич:

Ми ще рік тому заявили про нашу позицію під час засідання Ради безпеки. І наша позиція чітка: ми скрізь і завжди засудуємо порушення територіальної цілісності кожної країни, включаючи Україну. Але так само ми не приєдналися до обмежувальних заходів, і ця наша позиція наразі не змінилася.

За словами Дачича, якщо буде потреба переглянути цю позицію, то «компетентні інституції про це повідомлять».

(Укрінформ)

Офіційний представник уряду ФРН Штеффен Гебештрайт повідомив, що федеральний уряд вважає, що китайська сторона, яка виступила з пропозицією щодо мирних переговорів між росією та Україною,

має говорити не лише з російською стороною, а й з українською. І чим скоріше це стане можливим, тим краще, додав Гебештрайт.

Перемовини, зауважив він, виглядають наразі досить гіпотетичними і далекими. Важливою передумовою для їх початку, в будь-якому випадку, є те, «щоби обидві сторони могли потім жити з їх результатами; особливо українська сторона», сказав він. Те, що сформулювала китайська сторона, на перший погляд, не створює враження, що це може бути прийнятним для української сторони, зауважив Гебештрайт. Водночас він не виключив, що в ході обговорення можливо буде досягти якогось кращого результату.

Німеччина з партнерами продовжують триматися позиції, яка була висловлена від самого початку: не говорити про Україну без України, не вирішувати її долю за її спиною.

«Українці самі мають вирішувати, як може бути врегульований і завершений цей конфлікт. Німеччина зі свого боку підтримуватиме Україну стільки, скільки буде потрібно: політично, фінансово, гуманітарно та зброєю», - сказав речник.

(Укрінформ)

Британія анонсувала постачання в Україну снарядів зі збідненим ураном.

Координатор Ради нацбезпеки Білого дому Джон Кірбі:

Цей вид боєприпасів є достатньо поширеним і використовується впродовж десятиліть. Я думаю, тут насправді йдеться про те, що росія просто не хоче, аби Україна продовжувала виводити з ладу її танки.

Він наголосив, що снаряди зі збідненим ураном не несуть жодної радіаційної небезпеки.

«І якщо у росіян це справді викликає занепокоєння, і вони дуже стурбовані тим, щоб їхні танки залишалися повністю боєздатними, вони можуть просто вивести їх з України, назад до рф», - зауважив Кірбі.

(Укрінформ)

22 березня росія завдала ракетних ударів по цивільних об'єктах в Україні.

Координатор Ради безпеки Білого дому Джон Кірбі:

Путін продовжує знаходити нові жорстокі способи вбивати українців та намагається фактично знищити українські міста, стерти Україну з карти світу як незалежну суверенну державу.

Кірбі назвав «іронічним» той факт, що напередодні путін і Сі виступили із заявами про необхідність зберігати суверенітет і дотримуватися Статуту ООН, а також про пошук «мирних рішень» та припинення бойових дій. І ось уже наступного дня рф запускає безпілотники та крилаті ракети по мирних містах України, вбиваючи цивільних.

«Тож, він (путін – ред.) точно не змінив своєї тактики після цієї «високої» риторики про мир і припинення бойових дій», - зазначив Кірбі.

Стосовно позиції Китаю, лідер якого продемонстрував підтримку росії, він зауважив, що Сполучені Штати негативно ставляться до будь-яких зусиль полегшити міжнародну ізоляцію путіна та його режиму.

«Ми не підтримуємо жодних спроб зміцнити його економіку чи зробити її здоровішою», - наголосив представник Білого дому.

(Укрінформ)

Високий представник ЄС Жозеп Боррель:

Війна росії проти України підштовхнула 20 країн ЄС до створення інструменту спільного замовлення в оборонній промисловості, аби виробляти більше боєприпасів для України... Європейська відповідь на війну в Україні змінила наш бренд, те, як ми дивимося на людей, як люди сприймають нас, і як ми самі сприймаємо одне одного. Ця політична складова, визначена у Стратегічному компасі, була виконана.

(...). Ми продовжуємо досягати прогресу щодо чотирьох цілей Стратегічного компаса (дія, захист, інвестиції та партнерство – ред.)... Країни-члени зобов'язалися інвестувати набагато більше в оборону, - 70 мільярдів євро протягом наступних трьох років.

На жаль, зауважив він, це відбувається в ситуації, що виникла після початку повномасштабного вторгнення рф в Україну. «Безумовно, ми б хотіли, щоб ця війна ніколи не починалася. Але сьогодні в результаті наших дій концепція геополітичної Європи не є більше пустим гаслом - зараз це дуже конкретна реальність», - додав Боррель.

(...). Водночас Боррель нагадав, що ЄС продовжує активно надавати допомогу Україні. Зокрема, ухвалено рішення про виділення додатково 2 мільярдів євро для невідкладного постачання снарядів та нарощування їх виробництва європейською оборонною промисловістю. До кінця року ЄС проведе тренування для 30 тисяч українських військових. Євросоюз запровадив уже десять пакетів санкцій проти країни-агресора, що мають послабити економіку росії та її здатність «годувати» машину війни.

«При цьому ми маємо зміцнити оборонні спроможності самої Європи. Європейська оборона має бути чимось набагато більшим, ніж нав'язливе бажання. Європа, безумовно, не розбудує свою оборону протягом ночі. Але це буде зроблено крок за кроком, поступово, хай повільно, але напевно», - наголосив Високий представник ЄС.

(Укрінформ)

Імовірний кандидат у президенти США від республіканців, губернатор Флориди Рон Десантіс змінив свою риторику щодо ситуації в Україні, назвавши путіна воєнним злочинцем, якого необхідно притягнути до відповідальності.

«Тепер Десантіс стверджує, що росія зробила помилку, коли вдерлася в Україну, а також захопила Крим у 2014 році, і вона не зможе перемогти у війні», - зазначає The New York Post.

Десантіс також розкритикував російського диктатора путіна, назвавши його «невдахою з автозаправної станції з купою ядерної зброї».

(Укрінформ)

Шойгу нагородив пілота, який 14 березня здійснив перехоплення американського безпілотною над Чорним морем.

Координатор Ради нацбезпеки США Джон Кірбі:

Я не знаю іншої армії у світі, інших військово-повітряних сил, які б нагороджували льотчика за те, що він врізався в безпілотною. Якщо це хоробрість, то, мабуть, у них інакше розуміння цього.

Представник Білого дому назвав таке нагородження безглуздом. «Ми не знаємо, чи намагався цей пілот навмисно збити дрон чи ні, але він це зробив, і відеодокази були достатньо переконливими», - сказав Кірбі.

Він нагадав, що у Сполучених Штатах у жодному разі не заохочують льотчиків врізатися в будь-які перешкоди.

«Уявлення не маю, чому вони нагородили за хоробрість пілота, який наражав на зловмисний ризик себе та майно США, а в найкращому разі – був просто ідіотом», - зауважив представник адміністрації Байдена.

(Укрінформ)

Якщо Китай справді прагне мирного врегулювання, він має сказати росії забиратися геть з України.

Міністр закордонних справ Канади Мелані Жолі:

Якщо Китай дійсно прагне мирної угоди, то йому варто сказати росії, аби вона забиралася геть з України. Я ще минулого місяця сказала це своєму китайському колезі.

Ми всі хочемо миру. Канада завжди виступатиме за мир. Вторгнення росії в Україну порушує Статут ООН, тож для настання миру, їй треба забратися геть.

(Укрінформ)

Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг:

Президент путін не планує миру, він планує нову війну.

Він додав, що росія нарощує виробництво військової промисловості та «звертається до авторитарних режимів, таких як Іран чи Північна Корея, та інших, щоб спробувати отримати більше зброї».

Жорстокі бої, які нині зосереджені навколо Бахмута на сході України, демонструють, що росія готова «просто кинути ще тисячі й тисячі військ, щоб отримати багато втрат за мінімальну вигоду», сказав генсек НАТО.

За його словами, путін веде «війну на виснаження».

У результаті США, Велика Британія, Франція, Німеччина та інші західні держави повинні бути готовими підтримувати Україну зброєю, боєприпасами та запасними частинами протягом тривалого часу. «Потреба

буде і надалі, тому що це війна на виснаження; йдеться про промислову спроможність надавати підтримку», – сказав генеральний секретар НАТО.

Зараз бойові дії настільки інтенсивні, що Україна використовує від 4000 до 7000 артилерійських снарядів на день проти 20 000 у росії, що перевершує західне виробництво. «Поточний рівень витрат на боєприпаси є вищим, ніж поточний рівень виробництва», – сказав Столтенберг, хоча нові контракти означають, що ситуація змінюється.

Столтенберг очікує, що союзники по НАТО домовляться про більш амбітну нову обіцянку інвестувати в оборону, як мінімум 2% ВВП на наступному саміті альянсу у Вільнюсі в липні.

Не менш важливим, сказав генсек НАТО, було б переконати Китай не постачати зброю в росію, яка також відчуває нестачу ключових боєприпасів.

[\(Укрінформ\)](#)

22 березня Росія завдала ракетних ударів по цивільних об'єктах в Україні.

Високий представник ЄС Жозеп Боррель:

росія знову атакувала Україну за допомогою іранських безпілотників, обстрілявши навчальні заклади та завдавши ракетного удару по житловому будинку в Запоріжжі. Як тільки путін заявив президенту (Китаю – ред.) Сі (Цзіньпіну – ред.) про необхідність «мирного врегулювання», росія знову скоює воєнні злочини.

[\(Укрінформ\)](#)

Канцлер ФРН Олаф Шольц:

Цілком очевидним є одне: росія втратила багато підтримки в світі. Рішення Генасамблеї ООН є дуже показовим у цьому плані.

Він зауважив, що таке ставлення світової спільноти було підтверджено кількома резолюціями. Шольц додав, що навіть ті держави, які утримувалися при голосуванні, вважають російську загарбницьку війну абсолютно неприпустимою і засуджують її, адже свідомі того, що принцип, коли більш потужний сусід може нападати на менш сильного, загрожує безпеці та миру в усьому світі.

«Зрозуміло, що є один шлях до миру: росія має вивести свої війська», – підкреслив Шольц.

[\(Укрінформ\)](#)

Прем'єр-міністр Латвії Кріш'яніс Каріньш:

Зараз ми всі об'єднані навколо підтримки України. Дуже важливо, що ми досягаємо рішення поставити мільйон одиниць боєприпасів, яких потребує Україна. Але це лише підкреслює фундаментальну необхідність збільшити європейські виробничі спроможності в обороні, і не лише в обороні. Це один із важливих уроків, які ми маємо винести – що в Європі ми

маємо володіти спроможністю допомогти собі у важкі часи, щоб бути здатними також допомогти нашим друзям.

«Україна воює за наші основні цінності, і ми маємо переконатися, що ми можемо забезпечити її зброєю, для того, щоб вони (українці – ред.) могли перемогти у цій боротьбі», - підкреслив Каріньш.

([Укрінформ](#))

Директорка з питань комунікацій МВФ Джулія Козак:

Українська влада виконала вражаючу роботу щодо управління своєю економікою у надзвичайно складних обставинах.

Вона також зауважила, що для фінансування в нинішньому році Україна матиме дуже великі потреби. За її словами, наразі важко робити будь-які економічні прогнози через дуже високий рівень невизначеності, пов'язаний насамперед із війною в Україні.

Проте, Козак нагадала, що українська влада і МВФ досягли домовленості на рівні персоналу про застосування механізму EFF та виділення Україні близько 15,6 млрд дол. упродовж наступних чотирьох років. Програма передбачає підтримку реалізації низки макроекономічних і фінансових політик в Україні.

([Укрінформ](#))

Глава Пентагону Ллойд Остін:

Візит Сі до путіна та його кількадечне перебування там, я думаю, надсилає дуже тривожний меседж, меседж підтримки (росії – ред.).

Він підкреслив, що, хоча наразі і немає свідчень надання Пекіном летальної допомоги рф, візит Сі та його зустрічі з російським лідером по суті «стали демонстрацією підтримки» путіна, що само по собі «є дуже тривожним».

Глава Пентагону також зауважив, що в разі надання Китаєм матеріальної підтримки російській стороні, це потенційно вплине на продовження конфлікту та розширить його вплив не лише в масштабах регіону, але й в усьому світі.

([Укрінформ](#))

Президентка Європейської комісії Урсула фон дер Ляєн:

Є одна тема, яка є особливо важливою для мене - це тема викрадених українських дітей. Це жахливе нагадування про найтемніші часи нашої історії. Депортувати дітей – це воєнний злочин. Ми знаємо сьогодні, принаймні, про 16 200 дітей, які буди депортовані, і лише 300 наразі повернулися назад. Ці злочинні дії повністю виправдовують ордер на арешт, що був виданий МКС.

Вона зауважила, що у цій сфері Єврокомісія разом із прем'єр-міністром Польщі Матеушем Моравецьким та у партнерстві з українцями

започаткували ініціативу, що спрямована на повернення додому цих дітей, що були викрадені росією.

«Для цього ми організуємо конференцію, - ми у самому початку дуже важкого шляху. Ми маємо на меті об'єднати міжнародний тиск та застосувати всі можливі заходи, щоб встановити місце знаходження цих дітей. Ми маємо намір допомогти відповідним агенціям ООН та міжнародним організаціям у отриманні кращої та більш повної інформації про дітей, які були депортовані в росію. Це включає також тих дітей, які були згодом адаптовані або переведені до російських прийомних родин», - підкреслила Урсула фон дер Ляєн

([Укрінформ](#))

Державний секретар США Ентоні Блінкен:

Я думаю, що в Україні буде територія, за яку українці сповнені рішучості боротися на землі, можливо, буде територія, яку вони вирішать повернути іншими способами.

Це мають бути рішення українців про те, яким вони хочуть бачити своє майбутнє, і це стосується суверенітету, територіальної цілісності та незалежності країни.

Чого ми не хочемо в інтересах усіх, так це щоб врегулювання сталося в такій точці і в такий спосіб, який просто запросить росіян перезавантажитися, переозброїтися і потім знову напасти.

([Укрінформ](#))

Міністр закордонних справ Литви Габріелюс Ландсбергіс:

Наша ціль – щоб Україна могла наблизитися до НАТО і стати країною, не просто, яку запросили, а повноцінним членом. Я не бачу архітектуру європейської безпеки, де Україна не є її членом. Це означає, що ніхто в Європі не буде в безпеці, поки України там немає.

Реакція представників української громадськості

Вінницькі мистецькі колективи 26 березня об'єднуються для участі в міжнародному флешмобі «Хори за мир» ([Укрінформ](#)).

Голова Вінницького регіонального відділення Всеукраїнського хорового товариства ім. М.Леонтовича, заслужена діячка мистецтв України Ольга Бабошина повідомила, що 26 березня у різних країнах світу учасники акції «Хори за мир» зберуться, щоб о 13.00 за Києвом одночасно а capella заспівати твір Вольфганга Амадея Моцарта Dona Nobis Pacem. У ньому лунає заклик до миру, і таке його виконання має створити потужне енергетичне єднання. Співи усіх хорів-учасників транслюватимуться онлайн на спеціально створеній платформі проєкту.

Як повідомила Бабошина, у Вінниці задля участі в проєкті об'єднуються вісім колективів – хори дитячих мистецьких шкіл, мистецьких, педагогічних навчальних закладів та провідний хоровий колектив області - Подільський камерний хор «Леонтович-капела» Вінницької обласної філармонії ім. М. Леонтовича. Задля цього вони зберуться на Європейській площі у середмісті Вінниці, щоб заспівати разом (...).

У Коломиї, у Національному музеї народного мистецтва Гуцульщини та Покуття, український художник Анатолій Фурлет відкрив ювілейну виставку. Два живописні полотна: «Цикорій цвіте» та «Дзвіночки» виставлені на продаж, щоб допомогти ЗСУ ([Укрінформ](#)).

На відкритті виставки були представлені також альбоми з творами Анатолія Фурлета, які можна придбати. Виставка триватиме до 23 квітня (...).

У тимчасово окупованому Криму ексвикладача Андрія Білозерова загарбники повторно «засудили» за дискредитацію росармії за пост у соцмережі ([Укрінформ](#)).

Центральний районний «суд» Сімферополя оштрафував Андрія Білозерова на 100 тисяч рублів. Також чоловіку заборонили адмініструвати сайти впродовж двох років.

Приводом для цього став його пост у соцмережі такого змісту: «Невинних дітей та жінок України на Донбасі 8 років бомбили зс рф, повертаючи гармати з передової в бік Донецька, а останні пів року знову таки зс рф бомблять українські міста і вбивають українських жителів» (...).

Стосовно кримськотатарського активіста, громадянського журналіста Ролана Османова, російські силовики під час затримання склали адмінпротокол «за неповагу до російської влади ([Укрінформ](#)).

Громадянський журналіст Ролан Османов:

Після обшуку мене відвезли у будівлю фсб, де взяли пояснювальну про мою причетність чи непричетність до підризу залізниці в Бахчисараї. Я пройшов перевірку на поліграфі. Після цього мене відвезли до центру протидії екстремізму, де на мене склали протокол «за публічні висловлювання і неповагу до влади рф». Причиною для цього став мій пост, де я написав: «Жоден цар не вартий того, щоб за нього вбивати чи помирати, царі йдуть, а ми лишаємося».

У м. Алушта, в тимчасово окупованому Криму, затримали та поставили на облік чотирьох школярів за публікацію в мережі відео зі знищенням російського прапора ([Укрінформ](#)).

Учні дев'ятого класу - двоє дівчат та двоє юнаків – на початку повномасштабного вторгнення росії до України зірвали російський прапор з будівлі, розірвали та потопталися по ньому. Відповідне відео розмістили у мережі лише зараз. Після цього школярів затримали.

Окупанти поставили школярів на облік, вирішується питання щодо відкриття стосовно них кримінальної справи.

Імена та прізвища школярів не називаються.

Українські фехтувальники бойкотуватимуть міжнародні турніри, у яких братимуть участь спортсмени із росії та білорусі ([Укрінформ](#)).

Як повідомляє пресслужба Національної федерації фехтування України (НФФУ), відповідне рішення ухвалила президія організації.

Президією НФФУ також прийнято рішення створити робочу групу, яка визначить конкретний план та зміст активних дій українських спортсменів та тренерів на найближчих змаганнях, на яких буде здійснена спроба повернути російських та білоруських спортсменів.

Товаристві українців у Фінляндії (Ukrainian Association in Finland) запросило охочих приєднатися до ходи, яка відбудеться 25 березня, щоб нагадати про потребу в зброї та гуманітарній допомозі для захисників України ([Укрінформ](#)).

«Брутальна війна триває. Найменше, що ми можемо зробити – активізувати підтримку України та тиск на росію. Приєднуйтесь до нашої ходи, щоб нагадати про потребу в зброї та гуманітарній допомозі для наших захисників», – ідеться в анонсі.

Історик Артем Петрик, який вісім місяців прожив в окупованому Херсоні, написав книгу, в основі якої його щоденникові записи, зроблені у той період ([Укрінформ](#)).

Презентація видання «Сни про Херсон» відбулася у Музеї війни у Києві.

Книга «Сни про Херсон» написана на основі щоденника, який історик вів в окупації. Він описав перші дні після захоплення міста російськими військами, опір місцевих мешканців окупантам, розгортання волонтерської діяльності. У книзі також є розділи, присвячені аналізу поведінки місцевих колаборантів і російських військових (...).

Водночас історик приділяє значну увагу розгортанню партизанського руху в захопленому місті, зауважуючи, що подвигом було вже вийти на вулицю в одязі, де сполучалися синій та жовтий кольори або чорний і червоний (...).

Під час благодійного аукціону на підтримку Збройних сил України фотографія «Генерал Валерій Залужний у Верховній Раді України» з автографом Головнокомандувача ЗСУ продана за 83 800 грн ([Укрінформ](#)).

Лот придбав народний депутат Олексій Леонов.

На Телеграм-каналі «Аукціон на підтримку ЗСУ» організатори також виставили уламок російського літака Су-34, збитого на Київщині, та три гільзи від кулемета Browning M2 50-го калібру.

Генеральне консульство України в Едмонтоні, столиці канадської провінції Альберта, взяло участь у ході та мітингу на підтримку України ([Укрінформ](#)).

(...) За повідомленням організаторів заходу – Української національній молодіжній федерації – УНМФ Едмонтон (Ukrainian National Youth Federation - UNYF Edmonton) – учасники акції зустрілися біля мосту Волтердейл, де розгорнули двометровий прапор України та утворили вздовж мосту живий ланцюг. Далі рушили вулицями міста та знову повернулися до місця зустрічі.

У Генконсульстві подякували організаторам та усім, хто приєднався.

Українці Нью-Йорка (США) зібралися на мітинг у Bowling Green Park, протестуючи проти висновків Незалежної міжнародної комісії ООН, яка не знайшла доказів геноциду у діях росії в Україні ([Укрінформ](#)).

Українці Нью-Йорка, обурені заявами Незалежної міжнародної комісії ООН з розслідування злочинів рф в Україні, яка не спромоглась знайти доказів геноциду у діях terrorussia, зібрались на мітинг у нью-йоркському Bowling Green Park аби рішучо заявити про незгоду з твердженнями

представників цієї комісії та закликати світ розплющити очі й нарешті належно підтримати Україну.

ГКУ подякувало організаторам – Артуру Згурову, Bowling Green Association President Arthur Piccolo та всім учасникам цієї яскравої й мирної протестної акції.

Пенсіонерка з Кропивницького Лідія Домрова зібрала вже понад 30 тисяч гривень на ЗСУ, за що Православна церква України нагородила її орденом «Хрест Свободи» ([Укрінформ](#)).

Протягом минулого року жінці вдалося зібрати 28 115 гривень для потреб наших воїнів. Вже від початку цього року пенсіонерка назбирала 2325 гривень. На зібрані кошти купує для військових солодощі, тканину для пошиття білизни та шкарпетки, передає все через волонтерів або напрямку військовим.

Кропивничанці 82 роки, кошти почала збирати ще на початку широкомасштабного вторгнення рф. Син розповів їй про волонтерські осередки і Лідія Тимофіївна передавала туди продукти, консервацію, згодом почала збирати кошти на натільну білизну та на покупку тканини для пошиття постільної білизни.

Для збору коштів Лідія Домрова продає просто неба непотрібний їй крам: скатертини, хустки, серветки тощо.

Часто люди долучаються до збору без покупок, додаючи кошти, інколи жінка додає частину пенсії. За свою діяльність на День волонтера Лідія Тимофіївна отримала від Православної церкви України орден «Хрест свободи».

В Амстердамі 23 березня відбувся благодійний концерт українського гурту «Океану Ельзи» ([Укрінформ](#)).

Зі сцени лідер колективу Святослав Вакарчук звернувся до шанувальників: «питайте себе кожного дня, що я сьогодні зробив для перемоги, і перемога настане швидше, ніж ви думаєте».

Такими концертами музиканти прагнуть нагадувати світові, що українці сьогодні борються не тільки за свою країну, а й стоять на сторожі демократії та свободи (...).

Своїми піснями гурт збирає кошти на потреби українських дітей і постраждалих від війни, а також захисників України.

На Прикарпатті молодіжна християнська спільнота «Дар» проводить молитовно-театральне дійство Страстей Христових. Після Великодня усі пожертви передадуть для військових ([Укрінформ](#)).

У Хрестопоклонну неділю, 19 березня, вулицями Хотіня пройшло молитовно-театральне дійство Страстей Христових за участю молодіжної

християнської спільноти «Дар». Це особливий різновид наочної молитви та проходження Хресної дороги, що надає можливість побачити та співпереживати аж до сліз. У наступні тижні Великого посту Хресні дороги плануються також на інших парафіях. Зібрані пожертви опісля Великодня спільнота «Дар» передасть для потреб українських Захисників (...).

Гравець збірної України Олександр Зінченко подякував ЗСУ перед матчем зі збірною Англії у відборі Євро-2024 ([Укрінформ](#)).

Гравець збірної України Олександр Зінченко:

Насамперед хочу дуже подякувати українській армії за цю чудову нагоду грати в найкращу гру, виконувати роботу, яку любимо найбільше. Без них це точно не було б можливим. На стадіоні буде багато українських фанів, також вони будуть дивитися матч по телебаченню. Звісно, кожен очікує на цю гру, ми постараємося показати свій найкращий футбол, щоб змусити їх посміхатися.

Думаю, в Україні немає жодної людини, яку б не зачепило терористичне вторгнення. Це завжди особливі моменти, коли ми збираємося командою, бо в нас хороший колектив. Відчуваю себе тут як вдома, це моя друга сім'я. Особливо зараз, коли ми всі разом, граємо у футбол - думаю, це найкращі відчуття. На жаль, зараз ці моменти по-своєму особливі. Вже майже 397 днів з моменту, коли терористи вторгнулися в нашу країну та почали цей 397-денний жах. Думаю, кожен в Україні втратив щось - когось з оточення, будинок, роботу, майно. Але кожен змінився відтоді, безсумнівно.

У Лозанні українці протестували проти можливого допуску росіян і білорусів до змагань ([Укрінформ](#)).

Всеукраїнська профспілка спортсменів, працівників сфер фізичної культури і спорту, молодіжної політики та національно-патріотичного виховання провела мітинг проти допуску російських та білоруських спортсменів на Олімпійські ігри під нейтральним прапором.

Він відбувся у швейцарській Лозанні біля будівлі Міжнародного олімпійського комітету.

Реакція представників світової громадськості та бізнесу

Фінляндія скасувала турнір із фехтування на знак протесту на адресу FIE ([Укрінформ](#)).

Фінська асоціація фехтування та п'ятиборства (SM5L) скасувала проведення турніру Kupitta Tournament, який є одним з етапів розіграшу Кубка світу, повідомляє пресслужба федерації, передає Укрінформ.

Турнір було заплановано на вересень цього року.

Оргкомітет Kupitta Tournament повідомив, що таке рішення – це протест на адресу Міжнародної федерації фехтування (FIE), яка повернула до міжнародних стартів, починаючи з квітня, представників країн-окупантів – рф та рб.

Голова SM5L Йоонас Люйтінен:

Оскільки реєстрація проходить через FIE, ми не можемо заборонити приїзд російських та білоруських учасників. Нам невідомо, скільки віз вони отримали б до Фінляндії, але ми, як і Швеція, вирішили, що в цій ситуації не можемо проводити турнір, в якому можуть взяти участь спортсмени з цих двох країн.

Гурт U2 випустив новий альбом, в якому є присвячена Україні пісня ([ЛІГА.net](#)).

Ірландський рок-гурт U2 перезаписав 40 своїх пісень для нового альбому Songs of Surrender, одну з яких присвятив війні в Україні.

Музиканти присвятили Україні знаменитий хіт 2000 року Walk on (All That You Cant Leave Behind). Пісня отримала нову назву Walk On (Ukraine), і в ній з'явилися нові рядки:

І якщо жінка, яка танцює на вулиці, була сповнена сліз,

Її танець не зможе перемогти жодна армія. Страх поступається місцем любові,

І це теж своєрідний гнів, який неможливо стримувати.

Ти летиш чи борешся, народжуєшся вільним чи вмираєш за волю.

У Празі вшанували пам'ять невинно вбитих людей у Маріупольському драмтеатрі ([Укрінформ](#)).

У Празі відбулась акція-реквієм з вшанування пам'яті невинно вбитих людей, які загинули 16 березня 2022 року в Драматичному театрі в Маріуполі внаслідок скидання надпотужних бомб російськими окупантами.

Перед будівлею Національного театру в Празі символічно написали той самий напис «Дети», який було написано і перед Драматичним театром у Маріуполі та не спинив російських злочинців.

Акція відбулась за ініціативи громадської організації «Голос України» за участі української громади, місцевих активістів та провідних чеських ЗМІ.

Японські депутати придбали 20 автівок для ЗСУ ([Укрінформ](#)).

Група японських депутатів від опозиційної партії «Відродження» за рахунок відрахувань від своєї зарплати придбала автівки та іншу продукцію для ЗСУ на 1,2 млн доларів.

«Група депутатів верхньої палати парламенту Японії від опозиційної партії «Відродження» за рахунок відрахувань від своєї зарплати створила фонд 1,2 млн. доларів, на які придбала 20 траків Toyota Hilux і два контейнери корисної продукції для наших ЗСУ. Все це найближчим часом прибуде в Україну», - написав посол України в Японії Сергій Корсунський.

Він відзначив, що Україна у парламенті Японії має підтримку як провладних партій, так і опозиційних.

«За винятком буквально одного-двох персонажів, усі інші - за нас», - запевнив посол України.

Громада на Черкащині отримала другий пожежний автомобіль з Німеччини ([Укрінформ](#)).

Другий пожежний автомобіль для потреб громади отримала від німецького міста Ельтвілль-на-Рейні Звенигородка Черкаської області.

Міський голова Звенигородки Олександр Сасенко:

Днями приїхали з Німеччини. Менш ніж за рік отримали звідти другий спеціалізований пожежний автомобіль з телескопічною драбиною від фонду Eltville-HelpingHands. Також привезли потрібне нашій громаді медичне обладнання.

Восени минулого року Звенигородка вже отримала один пожежний автомобіль із міста Ельтвілль землі Рейланд-Пфальц. Разом із ним громаді подарували 80 дихальних апаратів Drager, повністю готових до застосування у задимлених приміщеннях. Один такий апарат коштує 62 тисячі гривень. Раніше у звенигородському загоні їх було лише 7.

Більшість європейців підтримують приєднання України до ЄС у найближчі роки ([Укрінформ](#)).

Про це свідчать результати дослідження, проведеного німецьким Фондом Бертельсманна, передає кореспондент Укрінформу.

Згідно з опитуванням, 65% європейців вважають, що Україна має бути прийнята до ЄС у найближчі кілька років.

При цьому 61% опитаних висловилися за те, щоби ЄС підтримував Україну зброєю.

Водночас, на думку 67% респондентів, Європа має стати менш залежною від російських енергоносіїв, навіть якщо це призведе до подальшого зростання цін.

Дані дослідження засвідчують, що європейська громадськість дуже згуртована, і це дає політикам «великий простір для маневру», зазначають аналітики.

Опитування проводилося Фондом Бертельсманна вчетверте з початку війни. Було опитано близько 13 тисяч жителів Європи.

Міжнародна федерація хокею продовжила відсторонення рф і білорусі від змагань ([Укрінформ](#)).

Міжнародна федерація хокею продовжила термін відсторонення збірних росії та білорусі на сезон-2023/24.

Про це повідомляється на сайті організації.

Зазначається, що після детальної оцінки ризиків було вирішено, що повернення збірних росії та білорусі до змагань під егідою МФХ наразі становить небезпеку.

«Таким чином, МФХ проведе чемпіонат світу 2023/2024 без збірних росії та білорусі», - йдеться у повідомленні.

У Польщі аграрії закидали яйцями віцепрем'єра ([Укрінформ](#)).

Польські аграрії закидали яйцями віцепрем'єра, міністра сільського господарства Генрика Ковальчика протестуючи, зокрема, проти експорту української агропродукції у треті країни через територію Польщі.

Як інформує Polsat News, надзвичайна подія мала місце під час виступу урядовця на V Європейському аграрному форумі в Ясьонці поблизу Жешува.

У момент, коли віцепрем'єр отримав слово, декілька осіб у залі встали і почали кидати в нього яйцями. Вони мали на собі жилетки з написами «Обдурене село» і кричали, що він не має права виступати на цьому заході. Ковальчик закликав протестуючих зберігати спокій і поводитися адекватно. На місце прибула поліція, яка вивела із зали найбільш радикальних протестувальників. Згодом віцепрем'єр залишив залу у супроводі охорони.

Як відомо, польські аграрії упродовж останніх кількох місяців проводять акції протесту, зокрема виступаючи проти перевезення через територію Польщі до третіх країн української агропродукції. Вони стверджують, що значна частина українського зерна не перевозиться транзитом далі, а осідає в Польщі, знижуючи тим самим закупівельні ціни в РП на збіжжя польських аграріїв.

Опозиційна польська селянська партія ініціює відставку Ковальчика. Її пообіцяли підтримати інші опозиційні партії в польському Сеймі. Міністр сільського господарства зазначив, що він готовий до дискусії з опозицією, та підкреслив, що вона також голосувала за відкриття кордонів для перевезення українського збіжжя до країн Азії та Африки.

Лондонська Королівська опера спільним концертом підтримала українців у Британії ([Укрінформ](#)).

Хор Королівської опери та 130 українців виступили разом у межах проєкту Songs for Ukraine.

Під час роботи над проєктом українці збагатили музичний репертуар Королівського оперного театру. Серед українських творів, які були виконані на концерті: Гімн України, «Молитва за Україну», «Чорна рілля ізорана», «Чом, чом, земле моя», «Живи, Україно, живи для краси» та інші.

Директор із навчання Королівського оперного театру Джилліан Баркер:

Ми маємо честь співпрацювати з членами української громади Лондона під час такого важкого випробування, як війна. Мистецтво справді об'єднує спільноти, особливо в часи лихоліття.

Проєкт відбувся за підтримки кафедрального хору Української католицької єпархії Пресвятої родини, а також Ukrainians in London, організацією, що опікується українцями у столиці Великої Британії.

IAAF продовжила заборону на виступи у турнірах росіян та білорусів ([Укрінформ](#)).

Міжнародна асоціація легкоатлетичних федерацій (IAAF) продовжила термін усунення росіян та білорусів від міжнародних змагань.

Президент IAAF британець Себастьян Коу:

При введенні цих заходів минулого року, безпрецедентні санкції, введені проти росії та білорусі країнами та галузями промисловості у всьому світі, здаються єдиним мирним способом підірвати та зруйнувати поточні наміри росії та відновити світ. Смерть та руйнування, які ми спостерігаємо в Україні протягом останнього року, включаючи смерть близько 185 спортсменів, лише зміцнили мою рішучість у цьому питанні. Репутація наших великих міжнародних змагань вже була суттєво пошкоджена діями російського та білоруського урядів через труднощі, заподіяні українським спортсменам, та руйнування спортивної системи України. Російські та білоруські спортсмени, багато з яких військові, не повинні бути бенефіціарами цих дій. Спортсмени, офіційні особи та допоміжний персонал з росії та білорусії все ще виключені у найближчому майбутньому.

Поляки найбільше не люблять росіян, симпатія до українців значно зросла ([Укрінформ](#)).

За останній рік різко зменшилася симпатія поляків до росіян, натомість значно зросла до українців, яка досягла рекордних показників.

Про це йдеться в опитуванні Центру досліджень громадської думки (CBOS), проведеному в лютому в Польщі.

Згідно з опитуванням, поляки найбільше люблять американців (68%), італійців (61%) та англійців (60%), рівень негативного ставлення до них становить лише 8-11%.

Високий рівень симпатії спостерігається до сусідів Польщі – чехів і словаків (по 54%), а також українців (51%). При цьому позитивне ставлення до українців значно зросло за останній рік - на 10%, що є рекордно високим в історії проведення таких опитувань (з 1993 року – ред.). Як зазначають експерти CBOS, за останній рік, крім українців, значно зросла симпатія поляків також до англійців та американців (на 9-10%).

Найбільшу антипатію у поляків викликають росіяни (82%), яким симпатизують лише 6% польського суспільства. Крім того, високий рівень антипатії спостерігається до арабів (59%), білорусів (51%), ромів (50%), яким симпатизують лише 15-19%.

Як зазначають автори дослідження, за останній рік «радикально» погіршилося ставлення до росіян.

«За останній рік відсоток людей, які заявляють про свою неприязнь до них, зріс з 38% до 82%, а частка людей з позитивним ставленням впала з 29% до 6%. Ще ніколи за останні три десятиліття, коли ми ставимо ці питання, ставлення до будь-якої нації не змінювалося так сильно за один рік», - констатують у CBOS.

Крім того, автори дослідження звертають увагу на значне зростання за останній рік антипатії до угорців, яке є найвищим в історії – 36%, симпатизують їм 27% респондентів.

Опитування CBOS проведено 6-19 лютого змішаними методами на вибірці 982 дорослих поляків. Дане опитування проводиться центром з 1993 року. За 30 років рівень симпатії до українців серед поляків зріс з 9% до 51%, натомість антипатії впав з 65% до 17%.

Експертні оцінки

([Kyiv independent](#))

Старший аналітик Європейського центру з протидії гібридним загрозам (Гельсінкі, Фінляндія) Якуб Каленський:

Було багато оптимістичних заяв про те, що Росія програє або вже програла інформаційну війну проти Заходу. Цей оптимізм є хибним і небезпечним.

«Президент Путін повністю програв інформаційну війну в Україні та на Заході», — сказав сер Джеремі Флемінг, директор GCHQ, британського агентства з питань розвідки, безпеки та кібернетики.

«Україна не просто виграє битву за серця та уми в Інтернеті, вона вже виграла», — написав Р.В. Сінгер, співавтор книги «Likewar: озброєння соціальних мереж».

Це лише приклад багатьох подібних думок, які можна почути під час приватних конференцій і дебатів, а також у коментарях у публічних ЗМІ.

Цей оптимізм, здається, ґрунтується насамперед на двох спостереженнях: а) що українці не купуються на пропаганду Кремля, і б) що Захід все ще допомагає Україні протистояти агресії Кремля.

Це підкріплюється непрямыми доказами, за які охоче хапаються, як-от твердження про те, що Росія програє інформаційну війну через те, що відвідувачі конференції в Індії сміялися над неправдивим твердженням російського міністра закордонних справ Сергія Лаврова, що Росія не починала війни.

Україна героїчно протистоїть не лише на військовій, а й на інформаційній ниві. Це може означати, що Україна значно зміцнилася в інформаційній сфері з 2014 року, так само як вона стала набагато сильнішою у військовому плані та в кіберпросторі.

Іншим фактором, який слід враховувати, є те, що російські злочини в Україні переступили межу, за якою їх можна виправдати навіть бездоганною комунікацією з боку Кремля. Зрештою, чиїсь дії завжди є найважливішим повідомленням – а дії Кремля настільки жорстокі, що жах і відповідальність за них не може приховати чи розмити навіть потужна російська машина дезінформації, принаймні в Україні.

Стійкість українців викликає захоплення та надихає, і, сподіваюся, це означає, що російська дезінформація не матиме там успіху найближчим часом. Однак відсутність успіху Росії в Україні нічого не говорить нам про вплив Росії в інших місцях, у тому числі на підтримку Заходом України.

Як красномовно сказала президент і генеральний директор СЕРА Аліна Полякова, Захід дає Україні «стільки, щоб вижити, але не перемогти». Patriots та Nimars раніше вважалися «недопустимими» для України, оскільки Кремль

міг сприйняти їх передачу як ескалацію. Тепер це бойові літаки та вдосконалені безпілотники, передача яких теж вважається неймовірною ескалацією.

Як підкреслив у своїй останній книзі експерт з питань безпеки Кейр Джайлз, Росія постійно розігрує карту «страху перед ескалацією», і Захід продовжує на це «клювати». Згідно з останньою доповіддю Служби зовнішньої розвідки Естонії, Кремль тягне час, вважаючи, що Україна та Захід виснажаться перед Росією. Опитування, проведені в США, і заяви впливових політиків показують, що це може бути розумною ставкою.

Якщо ми бачимо, що підтримка Заходом України залишається недостатньою, що вона постійно скорочується та обмежується через побоювання Кремля (докладніше див. звіт Кейра Джайлза «Російське ядерне залякування», який вийде до друку), і що навіть ця недостатня підтримка може зменшитися, чи можна сказати, що Росія повністю програла в інформаційній сфері?

Є й інші ознаки того, що зусилля Кремля з дезінформації далеко не безуспішні.

Папа Римський, моральний авторитет для понад мільярда людей на цій планеті, регулярно повторює елементи кремлівської пропаганди. Наприклад, у червні 2022 року він припустив, що повномасштабну війну Росії «можливо, якось спровокували, або не запобігли».

Ілон Маск також регулярно повторював російську дезінформацію перед своєю мільйонною аудиторією. Кілька впливових політиків роблять те саме, чи то в Північній Америці, чи в Європі.

Брехня про те, що НАТО винна у військових злочинах Росії проти України, повторюється науковцями, тоді як інша дезінформація про війну Росії успішно проникає в західні ЗМІ і, таким чином, отримує нову довіру. Проросійська брехня про звірства в Бучі перевершила факти на цю ж тему у Facebook.

Хоча кремлівські дезінформаційні наративи поширюються на Заході, чи означає це, що люди справді вірять російській брехні?

Так, багато хто з них – це підтверджують опитування громадської думки, проведені за останні 13 місяців.

Третина словаків погодилася з фабрикованою та проштовхуваною Росією брехнею про те, що Захід спровокував війну проти України. У Болгарії 26% погодилися; в Угорщині – 18%. В Італії 17% людей звинуватили у війні НАТО, 17% не знали, кого звинувачувати, а 4% звинуватили президента України Володимира Зеленського. У Німеччині 18% респондентів звинуватили Захід (хоча, згідно з іншим опитуванням, насправді таких було 40% – 19% повністю погодилися з твердженням, 21% – частково).

Ці опитування - щодо однієї брехні Кремля про війну, яку розпочала і веде лише Росія. Є багато іншої брехні, а опитувань недостатньо, щоб висвітлити, скільки людей у неї вірить.

Як повідомляється, половина Франції вірить принаймні в одну пов'язану з Україною теорію змови, поширену Кремлем. Понад чверть американців заявили, що вважають, що США розробляють в Україні «лабораторію біозброї». Понад дві третини канадців кажуть, що кампанії з дезінформації про повномасштабне вторгнення Росії в Україну вплинули на їх здатність сортувати інформацію про війну.

І це тільки в євроатлантичному просторі – Росія активна поза західною бульбашкою, де дехто стверджує, що насправді Захід програє інформаційну війну. «Сьогодні російська пропаганда має перевагу на глобальному Півдні», — сказав відомий історик Тімоті Снайдер.

Взявши все це разом – те, що спроби Заходу надати навіть недостатню допомогу Україні проходять через параліч; що багато західних діячів продовжують повторювати та поширювати дезінформаційні наративи Кремля; що ми бачимо, як від однієї п'ятої до однієї третини населення євроатлантичних країн вірять у різну кремлівську брехню і що ситуація на Глобальному Півдні ще гірша – невже ми можемо бути такими оптимістами, що Росія програє інформаційну війну?

Поки що здається, що це «ми виграємо інформаційну війну» нагадує німецьку *Zeitenwende*: це звучить дуже привабливо, ми хочемо в це вірити, і ми відчайдушно шукаємо будь-які сліди доказів того, що це нарешті є, але насправді цього ще не відбувається.

Цей оптимізм і видавання бажаного за дійсне не тільки помилкові, але й дуже небезпечні.

З початку оновленої інформаційної агресії Росії, починаючи з Революції Гідності у 2014 році, ми бачимо, як більшість демократичного світу намагається адекватно та пропорційно реагувати на загрозу.

Росія значно переважає за чисельністю та витратами урядові установи, організації громадянського суспільства та окремі особи, які протидіють дезінформації Кремля в Європі. На них регулярно нападають не лише прокремлівські актори, а й різноманітні місцеві посередники, які свідомо чи мимоволі сприяють зусиллям Росії з дезінформації. Євроатлантична реакція на дезінформаційну атаку Росії залишається неадекватною, і навіть ця неадекватна реакція постійно підривається.

Повідомлення про те, що Захід перемагає в інформаційній війні, створює самовдоволення та ще більше послаблює і без того недостатні заходи протидії цій проблемі.

Ми матимемо набагато більше шансів остаточно перемогти кремлівську пропаганду, якщо чесно визнаємо, що вона все ще становить небезпеку як у наших власних країнах, так і в усьому світі, що вона досягла

багатьох успіхів і що попереду у них ще роки важкої роботи з нас, хто хоче відремонтувати принаймні деякі з них.

(Економічна правда)

Після початку великої війни мільйони українців були змушені покинути свої помешкання і виїхати за кордон. Велика кількість з них досі залишається за межами України.

Щоб з'ясувати це, організація «Центр економічної стратегії» та дослідницька агенція Info Sapiens провели опитування українців, які виїхали за кордон.

Як свідчать результати опитування, половина українців, які виїхали за кордон, – діти. Серед дорослих більшість (83%) становлять жінки, переважно (42%) у віці 35-49 років.

Це не дивно, адже жінки виїжджали за межі країни задля безпеки дітей, тоді як виїзд більшості чоловіків заборонений під час дії воєнного стану.

Серед опитаних біженців найбільше киян (14%), жителів Дніпропетровської (12%) та Харківської (11%) областей.

Разом з тим, найбільша частка населення виїхала із Запорізької області (23%), а також Києва та Київської області (близько п'ятої частини від довоєнного населення). Від 15% до 20% населення виїхало з Дніпропетровської, Миколаївської та Херсонської областей.

Велика частина українських біженців через війну втратила доходи.

Так, до 24 лютого 2022 року лише 4% з них бракувало грошей на харчування, 8% вистачало лише на харчування. Зараз 12% бракує коштів навіть на харчування, а 28% вистачає лише на їжу.

Переважна більшість дорослих біженців (70%) має вищу освіту. Цей показник набагато вищий, ніж частка людей з вищою освітою в Україні (29%) та в ЄС (33%).

З одного боку, біженцям буде простіше знайти роботу в ЄС, а з іншого – це може спричинити нестачу висококваліфікованих спеціалістів в Україні.

Більшість українських біженців перебувають у Польщі (38%), Німеччині (20%), Чехії (12%) та Італії (6%). У цих країнах вони можуть отримати статус тимчасового захисту, який надає право на перебування, роботу, доступ до систем охорони здоров'я та освіти.

Проте кожна країна самостійно вирішує, які соціальні виплати та пільги надавати українцям та як адаптувати їх до життя в суспільстві.

Найщедріші соціальні виплати в Німеччині: там українці можуть отримувати щомісячні виплати з безробіття (близько 400 євро), додаткові виплати на дітей (285-376 євро на місяць залежно від віку дитини) та субсидії на оренду житла.

У Польщі єдиний вид регулярної допомоги, яку можуть отримувати біженці, – виплати на дитину (приблизно 100 євро на місяць).

У Чехії українці можуть отримати лише одноразову допомогу (близько 200 євро). В Італії допомога становить 300 євро на місяць і виплачується протягом трьох місяців.

Через це 56% українців у Польщі і 50% в Італії не вистачає коштів на базові потреби. У Німеччині 76% українцям виплат достатньо для базових потреб, а 14% ні в чому собі не відмовляють.

Різна політика країн приводить до різної адаптації українців до ринку праці. У Німеччині працюють лише 15% біженців, в Італії – 12%. У Польщі працевлаштувався 41% українців, у Чехії – 47%.

У Німеччині низький відсоток працевлаштованих біженців пов'язаний з державною політикою: українців перед пошуком роботи заохочують пройти курси з вивчення мови.

В Італії цей показник пов'язаний з високим безробіттям і необхідністю надавати документи, що підтверджують знання мови та кваліфікацію.

«Точно планують» повернутися додому 50% українців, «скоріше планують» – 24%. Однак чим довше триватиме війна, тим більше людей адаптуються до життя за кордоном і не повернуться в Україну.

Основні стимули для повернення – остаточне закінчення війни (51%), відсутність боїв та повітряних ударів у рідному регіоні (34%).

Важливі й економічні фактори: можливість знайти високооплачувану роботу (28%) та вищий рівень життя в Україні (20%).

Разом з тим, можливий варіант, коли дорослі біженці повернуться в Україну, а їх діти старшого шкільного віку залишаться за кордоном.

Загалом 40% біженців хочуть, щоб їх діти навчалися за кордоном.

За розрахунками експертів, які проводили опитування, річні втрати української економіки від неповернення біженців становитимуть від 2,6% до 7,7% довоєнного ВВП.

Опитування було проведене в листопаді-грудні 2022 року серед дорослих (понад 18 років) українців, що перебували за кордоном (крім тих, хто перебував у Росії та Білорусі).

Для інших країн були використані квоти щодо кількості опитаних біженців у кожній країні.

Для забезпечення репрезентативності опитування респонденти були випадковим чином обрані серед абонентів компанії «Київстар», які перебували за кордоном.

Обрані респонденти отримували смс з посиланням на опитування. Усього опитано 1 003 респонденти.

([Український кризовий медіа центр](#))

Перший заступник міністра охорони здоров'я України Сергій Дубров:

Під час війни в Україні повністю зруйновано 176 об'єктів охорони здоров'я було, понад 1300 об'єктів зруйновано частково. За його словами, є регіони, де знищено майже 90 % інфраструктури охорони здоров'я. Втім, незважаючи на втрати і нестачу кадрів, система продовжує реформуватися. Один з найголовніших її пріоритетів сьогодні – надання допомоги постраждалим внаслідок бойових дій. Це і військові, що лікуються у більшості закладів, і цивільні, які зазнали поранень.

«Є певні виклики, які з'явилися під час війни, – відзначив Сергій Дубров – Це питання реабілітації. Раніше в нас воно було не таким актуальним. Ми розуміємо, що повинні бути залучені тисячі ліжок фахових закладів і фахових спеціалістів».

Директорка реабілітаційного центру Superhumans Center Ольга Руднєва:

Ми прагнемо сформувати центр нового зразка, де реабілітація відбувається відповідно до потреб, подальших планів людини. Хтось планує бігати марафон, іншому потрібно підніматися додому на 5 поверх – ми все це повинні врахувати та підібрати ідеальну програму відновлення. Ці люди мають отримати супергеройське життя, на яке заслуговують.

Недостатньо запротезувати людину, провести реконструктивну хірургічну операцію. Важливо надати психологічну допомогу пацієнтові і реабілітаційні послуги, адже статистика говорить, що якщо людина психологічно не готова до змін в її організмі, то це відбувається на так ефективно. А коли не отримала курс реабілітації після того, як був встановлений протез, її не навчили ходити, рухати кінцівками, то прихильність до цього протезу дуже низька. В 60 % подібних випадків людина покладе цей протез у сторону.

«Інвалідність буде частиною картини України після війни, і ми хочемо, щоб до цих людей ставилися не як до жертв війни, а як до тих, хто пережив досвід війни. Тому хочемо бачити їх на вулиці не з ампутаціями, а з протезами, не з ранами, а зі шрамами», – зазначила директорка реабілітаційного центру Superhumans Center.

Завідувач відділення мініінвазивної кардіохірургії та транскатетерних процедур НПМЦДКК МОЗ України Гліб Ємець відмітив, що завдяки сучасним технологіям в кардіохірургії: 3D ендоскопічним операціям, процедурі TAVI та іншим реабілітація та повернення до повноцінного життя відбувається набагато швидше, що є важливим в умовах війни.

Він звернув увагу на те, що лікарі закладу проводять виїзні консультації на деокупованій території та працюють неподалік лінії фронту, зокрема, в Слов'янську і Краматорську, де оглядають пацієнтів дитячого і дорослого віку з проблемами серця.

Охмадит – єдиний центр в Україні, який з 2022 року завдяки мультидисциплінарному підходу займається дитячою трансплантацією нирки

і печінки. Ця галузь ще 5 років тому була нерозвинутою в Україні, але з 2018 року почалось певне зрушення.

Лікар-трансплантолог Охмадиту, доцент кафедри дитячої хірургії НМУ імені О.О. Богомольця Олег Годік:

Для того, аби закрити повне коло надання медичної допомоги таким пацієнтам, ми об'єднали навколо цієї програми всі відділення і центри, – розказав. – Воно йшло, розвивалося, система крокувала вперед. В нас були гелікоптери, які перевозили серця для трансплантації. Використовувались літаки Національної гвардії.

Війна призупинила розвиток програми трансплантації, кожний центр локалізував свою роботу, однак, у серпні трансплантологи повернулися до операцій.

[\(Центр Разумкова\)](#)

Заступник директора соціологічної служби Центру Разумкова Михайло Міщенко:

(...). Є дані Київського міжнародного інституту соціології, є й нашої організації Центру Разумкова. Згідно з ними, протягом 2011–2020-х років в українському суспільстві не дуже сильно був виражений інтерес до політики. Близько третини громадян відповідали, що або дуже цікавляться, або радше цікавляться політикою. 62–67% у цей період відповідали, що або не дуже цікавляться політикою, або взагалі не цікавляться.

За результатами соціопитування, проведеного нами у вересні-жовтні 2022 року, рівень інтересу до політики суттєво зріс. Восени минулого року відповідали, що цікавляться політикою 56% респондентів. 43% не цікавляться. До речі, для порівняння: ці показники близькі до тих, що були отримані під час реалізації міжнародного дослідницького проекту The World Values Survey («Всесвітнє дослідження цінностей») у Нідерландах. У цій країні цікавляться політикою 54% опитаних. Але в порівнянні з Німеччиною цей показник суттєво нижчий, там цікавляться політикою 79%.

Вищий рівень зацікавленості політикою спостерігається у західному та центральному регіонах України. Там він становить 60%, нижче на півдні – 48%, на сході – 47%. Якщо порівнювати із 2017 роком, то він виріс у всіх регіонах.

Вище рівень зацікавленості політикою серед людей старшого віку, 60 і більше років — 60%, тоді як серед тих, кому від 18 до 29 років — 49%. Проте інтерес до політики у молодшій віковій групі, починаючи з 2017 року, зріс більше, ніж у групах старшого віку. Серед тих, кому від 18 до 29 років, на 25%, тоді як серед тих, кому 60 і більше років, лише на 10%.

Респондентів просили також оцінити, наскільки вони мають можливість впливати на дії влади. Порівняно з 2020 роком зросла кількість тих, хто вважає, що політична система, що існує в країні, дозволяє таким людям, як вони, впливати на дії влади. Якщо 2020 року таких було 35%, то

зараз 44%. А частка тих, хто вважає, що політична система не дозволяє їм впливати на дії влади, зменшилася з 34 до 26,5%.

За даними дослідження, проведеного у лютому-березні цього року, найбільший рівень довіри (96%) до ЗСУ. Волонтерським організаціям довіряють 88%, добровольчим загонам – 87%, національній гвардії – 86%, Державній службі надзвичайних ситуацій – 85%, президенту – 83%, Прикордонній службі – 82%, Службі безпеки України – 74%, національній поліції – 71,5 %, церкви – 70%, громадським організаціям – 66%, ЗМІ України – 65%, мерам – 62%, Національному банку України – 58%, місцевим радам – 56%, уряду України – 50%.

Не довіряють насамперед політичним партіям, недовіру їм висловили 63% і чиновникам — 64%, також судам — 59%, Верховній Раді — 51%, комерційним банкам — 48%, прокуратурі — 48%.

Але слід також зазначити, що рівень довіри до всіх інститутів державної влади, передусім до президента, значно зріс після початку війни.

Навіть традиційне негативне ставлення до чиновників стало менш вираженим.

За даними згаданого мною дослідження, яке проводилося у вересні-жовтні 2022 року, довіряли НАТО 67% респондентів. Для порівняння, 2020 року таке ставлення висловлювали лише 31,5%.

Якщо 2020 року довіряли Євросоюзу 43%, то 2022—76%. Тобто ставлення до країн Заходу покращується. А ставлення до Росії погіршується, про що поговоримо ще нижче.

(...) українцям більшою мірою, ніж росіянам, зрозумілі цілі війни: на нашу країну напали, отже, ми маємо захищатися. Жодного іншого виходу у нас немає. Але, звісно, не 100% суспільства це можуть робити. Деякі просто фізично не можуть воювати, навіть якби хотіли. Тому показник готовності воювати вище у вікових групах віком до 60 років — там він становить 77–79%. Серед тих, кому 60 і більше років, він нижчий – 53%.

У той самий час у Росії склався цікавий феномен. За даними соціологічних досліджень, ті, кому 60 і більше років, найчастіше готові брати участь у бойових діях, ніж люди молодшого віку.

При цьому люди старшої вікової категорії майже впевнені, що їм, швидше за все, воювати не доведеться.

І я хочу також зазначити, що в українському суспільстві сьогодні немає втоми від війни. У найгіршому становищі перебуває той, хто прийшов на чужу територію воювати незрозуміло навіщо. У нього ця втома настає значно раніше.

Ми проводили дослідження разом із фондом «Демократичні ініціативи» у грудні 2022 року. Згідно з ними, 93% українців вірять у перемогу своєї країни у поточній війні. Також ми питали, що для них означає ця перемога. Серед тих, хто вірить у перемогу, 54% відповіли: вигнання російських військ з усієї території України та відновлення кордонів станом

на січень 2014 року. Ще 22% розглядають як перемогу знищення російської армії та сприяння повстанню всередині Росії. Для 8% перемога – це вигнання російських військ з усієї території України, крім Криму. Для 6% вигнання російських військ за лінію станом на 23 лютого 2022 року. Лише для 3% — припинення війни, навіть якщо російські війська залишаться там, де зараз перебувають. Тобто ми бачимо, що для переважної більшості перемога — це вигнання російських військ з усієї території України. У цьому випадку позиція президента Володимира Зеленського висловлює позицію переважної більшості громадян України.

Є ще дані Київського міжнародного інституту соціології про те, чи готові громадяни до якихось територіальних поступок. Дослідження проводилось у лютому 2023 року. Лише 9% вважають, що для найшвидшого досягнення миру та збереження незалежності Україна може відмовитись від деяких своїх територій. Але при цьому 87% вважають, що за будь-яких обставин Україна не має відмовлятися від своїх територій. Причому це позиція мешканців більшості регіонів. У західному регіоні – 89%, у центральному – 87%, у південному – 86%, у східному – 82%.

(...). Сплеск оптимізму був виражений вже у перші тижні після початку повномасштабної війни. З початком війни у суспільства з'явилася чітка система координат. До війни українці сприймали своє суспільство як мало консолідоване, був високий рівень невдоволення діями влади. Наразі суспільство консолідувалося, що природно пояснюється необхідністю боротьби із зовнішнім ворогом, зрозуміло, хто свої, а хто чужі. Сформульовано чітку мету суспільної дії, де ключовим поняттям є перемога.

(...). За даними 2014 року, частка тих, хто негативно ставився до Путіна, становила 71%. За даними 2017 року, їхня частка зросла до 79%. У березні 2021 року вона становила вже 82%, а у серпні 2022 року – 96%. Нині цьому показнику вже практично нікуди зростати. За даними останніх досліджень, кількість тих, хто висловлює позитивне ставлення до Путіна, близька до нуля.

Потрібно сказати, що до 2013 року ставлення до Путіна частіше висловлювалося позитивніше, ніж негативне.

(...). Ставлення до російської мови було дуже добрим до початку гібридної війни, але в результаті її стало суттєво змінюватися і ще більше погіршилося після початку повномасштабної війни. Є дані Київського міжнародного інституту соціології: у 1998, 2019 та у 2023 роках респондентів запитували, чи має вивчатися російська мова в україномовних школах. 2019 року лише 8% відповідали, що взагалі не варто вивчати російську мову в школах. 1998 року цей варіант відповіді в опитувальниках був відсутній, швидше за все тому, що дослідники вважали, що його все одно ніхто не вибере. А у лютому 2023 року частка тих, хто так вважає, зросла до 52%.

Хоча 42% підтримують збереження вивчення російської мови у школах, але вони водночас вважають, що необхідно знизити час вивчення

російської. Якщо 1998 року 46% вважали, що обсяг вивчення російської мови має бути таким самим, як і для української, то 2019 року цей показник знизився до 30%, а зараз так вважають лише 3%. Частка тих, хто вважає, що російська мова має вивчатися в меншому обсязі, ніж українська, але у більшому, ніж інші іноземні мови, 1998 року становила 32%, 2019 року — 26%, а 2023 року знизилася до 6%. Зараз 33% вважають, що російська мова має вивчатися в такому обсязі або менше, ніж інші іноземні мови. 2019 року таких було 25%, а 1998 року — 17%.

Це і вплив російської агресії. Сьогодні російська мова для українців — це мова, якою звучать переговори російських військових у перехопленнях телефонних розмов, де майже половина слів нецензурні.

До війни ми також ставили питання, якої культурної традиції себе відносять респонденти. Востаннє ми його ставили 2021 року. Ми можемо порівнювати його з відповідями у 2006 році. Якщо дивитися дані щодо етнічних росіян — громадян України, то 2006 року до української культурної традиції себе відносив лише 21% із них. А за даними 2021 року цей показник становив уже 49%. До російської культурної традиції 2006 року відносили себе 35% етнічних росіян, а 2021 — лише 18%. Ймовірно, після початку повномасштабної війни ця тенденція продовжується.

Ми бачимо, що відбувається дистанціювання себе від Росії не лише загалом громадян України, а й у тому числі тих громадян, які є етнічними росіянами. Тобто коли Путін говорить про захист російського населення, то ми бачимо, що це викликає відторгнення саме у російського населення України.

Наведу дані останнього нашого дослідження (лютий-березень 2023 року). 82% інтерв'ю проводилося українською мовою та 18% російською. За даними цього дослідження, серед респондентів 21% відповіли, що вдома спілкуються частіше російською мовою, 71% — українською, 3% — іншою мовою.

У Росії, судячи з соціопитування, існує виражена ностальгія за радянськими часами. В Україні такого немає. За даними дослідження, яке проводилося Центром Разумкова у вересні-жовтні 2022 року, лише 3% відповіли, що хотіли б відновлення Радянського Союзу. І ще 11% відповіли, що хотіли б, але вважають, що це неможливо. А 87% сказали, що не хотіли б відновлення Радянського Союзу. 2021 року не хотіли відновлення СРСР 69%, а 2016 таких було ще менше — 65%.

Найбільш помітно порівняно з 2021 роком скоротилася кількість бажаючих повернення до СРСР у старшій віковій групі (60 і більше років). Якщо 2021 року 18% людей старшого віку відповідали, що хотіли б відновлення СРСР, то 2022 року — лише 3%. Нині частка тих, хто вважає, що хотів би цього, але вважає нереальним, скоротилася у старшій віковій групі з 32 до 22%. А частка тих, хто цього не хотів, зросла з 51 до 74,5%. А серед

молоді і в 2021, і в 2022 році частка тих, хто не бажає повернення до СРСР, була практично однаково висока і зараз становить 95%.

(...). Можу також навести результати дослідження Центру Разумкова 2017 року. Респондентів запитували, із чим асоціюється Росія. Вже тоді вона найчастіше асоціювалася в українців із поняттями «агресія» (66%), «диктатура» (60%) та «жорстокість» (57%). Це ще раз підтверджує, що Росія в емоційному сприйнятті українців стала чимось схожим до нацистської Німеччини.

У серпні 2022 року було проведено спільне дослідження Центру Разумкова та фонду «Демократичні ініціативи». І там було таке запитання: «Хто, на вашу думку, відповідає за війну в Україні?». Там було кілька варіантів відповіді. Найчастіше респонденти обирали варіанти відповіді: керівництво Росії (86%) та громадяни Росії (42,5%).

Ми бачимо, що значна частина українців приписує відповідальність саме громадянам Росії, а не лише її керівництву.

За даними дослідження, яке проводилося соціологічною групою «Рейтинг» у серпні 2022 року, негативне (у опитувальнику вживалося слово «холодне») ставлення до росіян висловили 81% опитаних українців. Ще у квітні 2022 року таких було 69%, у квітні 2021–41%, у 2018 році — 23%. Позитивне (тепле) ставлення у серпні 2022 року висловили лише 3%, а нейтральне ставлення — 14%.

Також змінилося ставлення до білорусів. У серпні 2022 року 52% ставилися до них «холодно», у квітні 2022 року таких було 33%, у квітні 2021 року – лише 4%. Відповідно до результатів дослідження Центру Разумкова, проведеного у лютому-березні 2023 року, негативне ставлення до Білорусі (підкреслю, не до білорусів) висловили 81% опитаних.

Тут слід зазначити, що формування ставлення до тієї чи іншої спільності людей відбувається під впливом поведінки домінуючої в ній групи, тобто тих, хто найактивніший, на увазі, на слуху, навіть якщо вони не становлять більшість. Сьогодні в Росії такою групою є прихильники політики Путіна та війни, можна сказати, що вони належать до фашизоїдного типу особистості. Яка їхня частка серед громадян Росії, сказати складно. Досить важко скласти адекватне уявлення про це за результатами соціологічних опитувань, які проводяться в Росії — отримання достовірних результатів при опитуваннях громадської думки в ситуації, коли засудження війни та дискредитація армії, а також інших військових формувань карається законом, навряд чи можливе.

(...). Згідно з дослідженням Центру Разумкова, проведеного ще у 2017 році, 51% громадян України відповіли, що у них є родичі, друзі або знайомі, які живуть у Росії.

Щодо спілкування. Згідно з результатами онлайн-опитування, яке проводилося в середині квітня 2022 року дослідницькою компанією Gradus, 48% респондентів відповіли, що мають хоча б одного родича в Росії. 59%

серед тих, хто має родичів у Росії, спілкувалося з ними на тему війни за допомогою месенджерів або телефоном у перші тижні після її початку. 54% тих, хто спілкувався із родичами в Росії, відповіли, що спілкування, яке відбувалося після початку повномасштабної війни, ніяк не вплинуло на віру родичів російській пропаганді. 8% відповіли, що їхні родичі ще більше стали вірити їй, а 40% відповіли, що родичі стали менше вірити російській пропаганді. Але до квітня 2022 року лише 46% тих, хто спілкувався із родичами у перші тижні війни, продовжили це спілкування. Відповідно більшість його перервали.

За даними дослідження, яке проводила соціологічна служба «Рейтинг» у серпні 2022 року, 42% висловили нейтральне ставлення до росіян, які живуть в Україні, позитивне (тепле) — 22%, негативне (холодне) — 29%. До російськомовних українців "тепле" ставлення висловили 51% опитаних, нейтральне - 33%, "холодне" - 14%. Причому частка тих, хто позитивно ставиться до російськомовних українців, зросла з 37% у серпні 2021 року до 51% у серпні 2022 року. Тобто воно стало значно кращим, ніж до війни.

Щодо ставлення до громадян окупованого Криму, то воно погіршилося. Якщо у липні 2020 року «тепло» до них належали 52%, нейтрально — 27%, а «холодно» — 16%, то у серпні 2022 року — відповідно 22, 45 та 23%. Тобто частка тих, хто позитивно ставиться, знизилася з 52 до 22%. А частка тих, хто ставиться негативно, зросла з 16 до 23%.

Тепер із приводу мешканців так званих «ДНР» та «ЛНР». За даними соціологічної служби «Рейтинг», у липні 2020 року до мешканців «ДНР» та «ЛНР» «тепло» належали 50%. У серпні 2022 року – лише 14%. Частка тих, хто ставиться холодно, з 2020 по 2022 рік збільшилася з 18 до 47%. Частка тих, хто ставиться нейтрально, збільшилася за цей час із 26 до 32%. Звісно, участь (добровільна чи підневільна) частини мешканців «ДНР» та «ЛНР» у військових діях проти української армії призвела до погіршення ставлення українців до них.

(...). Значною мірою ця війна сприяла тому, що українці все більше усвідомлюють себе нацією. Якщо, за даними дослідження Центру Разумкова, 2021 року 40% українців, відповідаючи на запитання, якою буде Україна в майбутньому, говорили, що вона буде високорозвиненою демократичною впливовою європейською країною, то у вересні-жовтні 2022 року таких уже стало 65%.

([Kosatka.Media](#))

Директор енергетичних програм «Центру Разумкова» Володимир Омельченко:

Українці високо оцінили роботу енергетиків під час цього опалювального сезону, який проходив за умов ракетних атак по енергосистемі. 80% опитаних сказали, що вони дуже задоволені діями влади щодо енергозабезпечення під час проходження цього опалювального сезону.

Я думаю, що такий позитивний результат було досягнуто, головним, чином через самовіддану роботу енергетиків у польових умовах, що працювали в цей опалювальний сезон за виключно важких обставин, у тому числі під ворожими обстрілами. На жаль, немало із них загинуло й було поранено для того, щоб у наших оселях було світло. Небагато вірило людей, що Україна пройде цю зиму без блекауту, який міг статися як наслідок небачених у світовій історії ракетних ударів та атак дронів на цивільну енергетичну інфраструктуру.

Щоб відновити енергетичні об'єкти слід ще зробити багато й в першу чергу створити для цього європейську модель ринку, яка зараз існує тільки на папері та у звітах чиновників. Тому, наступний крок за КМУ, Міненерго, НКРЕКП, ВРУ.

[\(Institute for the Study of War\)](#)

Фінансуючий групу «Вагнер» Євген Пригожин пом'якшив свою риторику щодо Міноборони Росії, ймовірно, побоюючись повністю втратити своїх людей у Бахмуті. Під час 23-хвилинного інтерв'ю 23 березня Пригожин підкреслив свою стурбованість можливим українським контрнаступом на сході України. Пригожин стверджував, що Україна має 200 тисяч резерву, зосереджених для наступу по всьому східному фронту, в Белгородській області та в Бахмуті. Пригожин також стверджував, що наразі українці мають 80 000 військових у Бахмуті, Слов'янську та Костянтинівці для контратаки на Бахмут – твердження, на думку колишнього російського офіцера Ігоря Гірка, сумнівне. Перебільшені заяви Пригожина про безпосередню загрозу російським військам, ймовірно, є спробою отримати додаткові постачання та підкріплення від Міноборони Росії, щоб врятувати свої сили в Бахмуті. Пригожин зробив кілька позитивних заяв про МО РФ, навіть визнавши, що сили МО РФ воюють разом із чеченськими підрозділами в Білогорівці Луганської області. Пригожин також несподівано пропагував як контрольовані МО Росії зусилля з вербування добровольців, так і вербування до «Вагнера», а не лише рекламу послуг із формуваннями «Вагнера», як він це зазвичай робив до того. Пригожин висловив деяку узагальнену критику російської військової бюрократії, а саме оборонно-промислової бази (ОПБ), але така критика перегукується з нинішнім нарративом державної пропаганди. Пригожин був затятим критиком російського військового командування, і пом'якшення його риторики може свідчити про те, що він, можливо, намагався частково задобрити російське МО, щоб отримати постачання або підкріплення для сил Вагнера в Бахмуті.

Пригожин спростував заяви Кремля про те, що Росія воює з НАТО в Україні, і поставив під сумнів, чи насправді в Україні є нацисти, про що постійно заявляє Кремль. Пригожин заявив, що Росія воює «виключно з українцями», які оснащені технікою, наданою НАТО, і деякими «русофобськими» найманцями, які добровільно підтримують Україну, але не

з самим НАТО. Пригожин також зазначив, що російські чиновники, швидше за все, знали, що НАТО запропонує Україні військову допомогу, тому що «смішно думати, що, коли [Росія] вирішувала провести цю спеціальну військову операцію, вона не врахувала допомогу НАТО Україні». Пригожин зазначив, що не впевнений щодо цілей «денацифікації» в Україні, оскільки не знає, чи є в Україні «нацисти». Пригожин також зазначив, що Росія «демілітаризує» Україну лише тоді, коли всі українські війська будуть знищені, стверджуючи, що ці зусилля тривають, але незрозуміло, чи будуть вони успішними. Пригожин заявив, що Росія може уникнути виснажливої тривалої війни, визначившись зараз, які саме території вона хоче захопити. Пригожин також закликав російських військових і ЗМІ припинити недооцінку українських сил і втручання у внутрішні конфлікти. Пригожин фактично відкинув довоєнні та післявоєнні заяви Кремля про те, що Росії необхідно захищатися від загрози НАТО в Україні, і підірвав необхідність і вірогідність заявлених президентом Росії Володимиром Путіним максималістських цілей цього вторгнення.

Bloomberg, посилаючись на невідомих осіб, знайомих із цим, повідомив, що Пригожин готується згорнути операції «Вагнера» в Україні після того, як російське військове керівництво скоротило поповнення особового складу та постачання боєприпасів. Джерела Bloomberg заявили, що «Вагнер» планує знову зосередитися на Африці, але наразі немає жодних ознак того, що Пригожин планує передислокувати Групу «Вагнер» в Африку. Bloomberg повідомив з посиланням на джерела, близькі до Кремля та спецслужб, що вище російське військове командування працювало над підризом позицій Пригожина перед президентом Росії Володимиром Путіним, стверджуючи, що Пригожин досяг обмеженого та повільного успіху, незважаючи на те, що хвилі російських засуджених відправляли на смерть біля Соледару та Бахмуту. 12 березня ISW оцінило, що Путін остаточно відвернувся від Пригожина після того, як Вагнеру не вдалося захопити Бахмут. Джерела Bloomberg стверджували, що Міноборони Росії не дозволить Пригожину у державних ЗМІ приписати собі заслугу падіння Бахмута, що узгоджується з постійними зусиллями Міноборони зменшити та витіснити роль військ «Вагнера» в територіальних завоюваннях у цьому регіоні. Зокрема, Пригожин спростував заяву Bloomberg про згортання та зміщення уваги на Африку.

[\(Institute for the Study of War\)](#)

Другий день візиту президента Китаю Сі Цзіньпіна з президентом Росії Володимиром Путіним дозволяє припустити, що Путін не зміг забезпечити безмежне двостороннє партнерство з Китаєм, на яке він, ймовірно, сподівався. 21 березня Путін і Сі підписали «Спільну заяву Російської Федерації та Китайської Народної Республіки про поглиблення всебічного партнерства та стратегічного співробітництва, вступ у нову еру», в якій

наголошено, що російсько-китайські відносини є всеосяжними, стратегічними та актуальними. найвищий рівень в історії. Спільна заява окреслює низку двосторонніх намірів і підтверджує прихильність Росії та Китаю державному суверенітету та територіальній цілісності один одного, серед інших дипломатичних обіцянок. Проте зобов'язання, взяті Сі та Путіним, були помітно односторонніми, що вказує на те, що Сі погоджується на більш стриману версію російсько-китайських відносин, ніж Путін, ймовірно, бажає. Сі похвалив Путіна, підтвердив прихильність Китаю Росії в РБ ООН і посилив позицію Китаю щодо політичного врегулювання війни в Україні; але Сі не пішов далі, ніж пропонувати ці заяви. Путін, навпаки, оголосив низку заходів, які свідчать про постійну орієнтацію Росії на Китай і залежність від нього в енергетичному та економічному секторах, які виглядають дуже односторонніми порівняно з відносно пом'якшеними зобов'язаннями Сі. Крім того, Сі не сигналізував про намір надати підтримку російській війні в Україні, окрім розпливчастих дипломатичних запевнень, що, ймовірно, є кроком у відступ від того, що Путін сподівався отримати під час переговорів. Путіну, ймовірно, не вдалося забезпечити саме те партнерство, яке йому було потрібно і якого він бажає, і Сі, ймовірно, залишить Москву, отримавши запевнення, які є більш односторонніми, ніж Путін би хотів. Путін зазначив, що між Росією і Китаєм відбувся «дуже предметний і відвертий обмін думками» щодо перспектив подальшого розвитку російсько-китайських відносин. Такій риториці особливо бракує формулювання, яке зазвичай використовується в дипломатичних текстах, щоб вказати, що дві сторони прийшли до остаточних і суттєвих угод.

[\(Цензор.НЕТ\)](#)

Експерт Українського інституту майбутнього Ігар Тышкевич:

Цікаво слухати заявки на спільному брифінгу після зустрічі президента РФ і голови КНР. Інтереси Китаю по просуванню своїх інтересів і свого впливу я бачу. Інтереси Росії... тут, як кажуть, «все складно». Чому? Давайте по пунктах.

1. Торгівля вуглеводородами. Про це говорили і Путін і Сі. Нафта, газ, будівництво нових газопроводів, поставка СПГ. Але це продаж сировини, причому в умовах домінуючого покупця, який, на відміну від продавця, має вибір постачальників. Отже, буде душити цінами.

2. Торгівля продуктами харчування. Путін про це багато говорив. Але говорив про «зерно» та «м'ясо». Тобто теж сировина.

3. Поставки КНР? А ось тут все складно. Путін навів приклад автопрому. Але там просто триває захоплення ринка "китайцями". Сі говорив про продаж продукції, не уточнюючи номенклатуру.

4. Рішення російських проблем з електронікою. Путін говорив про спільну діяльність. Сі, в свою чергу, робив зв'язок з сировиною – «торгівля

сировиною та електронікою». Тобто - очевидна формула «сировина в обмін на мікросхеми». Причому без права виробляти самому.

5. Юань. Дуже цікаво. І Сі і Путін говорили про торгівлю в юанях. Причому, путін почав парою «юань і рубль», але практично через хвилину забув про «дерев'яний». При цьому йшлося про торгівлю за юані з третіми країнами. Тобто Китай робить свою валюту як мінімум регіональною. Де тут вигода РФ (відмовитися від долара на користь юаня) я поки не можу побачити - та сама прив'язка до чужого.

6. Північний морський шлях. Співробітництво у розвитку. Особливо наголошена Сі тема. Недивно, адже це сфера інтересів КНР, а позиція РФ була «співпрацювати з багатьма». Виявляється, що Пекін може отримати статус єдиного партнера по розвитку «севморпуті». Повна відмова РФ від раніше декларованих концепцій.

7. Інтеграція систем. Путін говорить про сполучення інтеграції ЄАЕС і ШОС, співробітництво в рамках БРІКС. Сі також говорив про інтеграцію. Але без ЄАЕС. Тобто на базі ШОС.

8. Україна. Путін заявив, що «росії близьким є підхід Китаю». Сі продовжував рекламувати китайську позицію. І тут стає особливо цікавим, про що китайський лідер буде говорити з Зеленським. Для КНР вигідний або «мир зараз», або подальше ослаблення, але не розпад РФ. А от варіант посилення Росії в результаті деяких успіхів в Україні, вочевидь, - не надто.

Загальні враження. Росія в результаті переговорів закріпила свій статус як молодшого партнера КНР. Китай, у свою чергу, підкреслив свою позицію супердержави.

По Україні для Пекіна надзвичайно важливо бути якимось заочним модератором виходу з війни. Фактично, повторити історію з прогресом у відносинах між Іраном і Саудівською Аравією. Для України така позиція може бути вигідною. Але не сьогодні, а коли баланс сил на початку діалогу буде явно зміщений в український бік.

Додатки

Додаток 1

[УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №164/2023](#)

Про відзначення державними нагородами України

За особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового обов'язку **постановляю:**

Нагородити орденом Богдана Хмельницького II ступеня

НІКІТІНА Миколу Олексійовича — молодшого лейтенанта

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

МЕДИКА Ярослава Сергійовича — капітана

ШАПОВАЛОВА Костянтина Володимировича — капітана

ШИЛОВА Максима Вікторовича — капітана

Нагородити орденом “За мужність” I ступеня

ПЕРЕНЕСЕНИКА Миколу Миколайовича — старшого сержанта

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

АБДУРАФЕЄВА Аліма Талятовича — молодшого сержанта

БЛИКА Артура Анатолійовича — лейтенанта

ВАРСЄЄВА Петра Євгеновича — капітана

ВОЛОСА Василя Володимировича — старшого сержанта

ДУНЦЯ Петра Станіславовича — старшого солдата

ЄЛІСЄЄВА Дениса Анатолійовича — молодшого сержанта

КАРЛОВСЬКОГО Станіслава Сергійовича — старшого солдата

КОВАЛЯ Андрія Юрійовича — солдата

КОКОШУ Миколу Миколайовича — підполковника

КОСТЮЧЕНКА Сергія Леонідовича — солдата

ЛІХТАРЕНКА Андрія Миколайовича — молодшого сержанта

МИХАЙЛОВСЬКОГО Георгія Олександровича — старшого солдата

ПІНЧУКА Юрія Сергійовича — молодшого сержанта

ПОСТОВОЙТА Михайла Андрійовича — старшого лейтенанта

ПРИМАЧЕНКА Петра Федоровича — сержанта

СИТЧЕНКА Миколу Володимировича — старшого солдата

СІКОРСЬКОГО Івана Сергійовича — сержанта

СІРОША Юрія Васильовича — капітана

СТЕПЧЕНКА Юрія Миколайовича — сержанта

ТКАЧЕНКА Дмитра Анатолійовича — головного сержанта

ТОНІЄВИЧА Віталія Михайловича — молодшого сержанта

ТРОХИМЕНКА Віталія Ігоровича — старшого солдата

Нагородити орденом Данила Галицького

ПОЛОНСЬКОГО Андрія Володимировича — майора

РАХУБУ Андрія Івановича — полковника

Нагородити медаллю “За військову службу Україні”

ГОЛУБОВА Дмитра Івановича — сержанта

ДЬОХТЯРЕНКА Олександра Сергійовича — солдата

КРАВЧЕНКА Олега Івановича — молодшого сержанта

СТАВНІЧЕНКА Ярослава Володимировича — старшого лейтенанта

Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”

НАКОНЕЧНУ Марію Василівну — старшого солдата

ОБЗОРА Андрія Валерійовича — майстер-сержанта.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

20 березня 2023 року

*Додаток 2***УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №165/2023****Про відзначення державними нагородами України**

За особисту мужність і самовідданість, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, сумлінне і бездоганне служіння Українському народові **постановляю:**

у Національній гвардії України:**Нагородити орденом Данила Галицького**

ЖУКА Андрія Олександровича — майора

Нагородити медаллю “За військову службу Україні”

ВЕРМІЄВИЧА Владислава Васильовича — головного сержанта

ГРИЦЬКЕВИЧА Сергія Анатолійовича — молодшого сержанта

ДВОРНІЧЕНКА Андрія Володимировича — старшого лейтенанта

ДУДУРИЧА Василя Григоровича — полковника

у Національній поліції України**Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”**

ГОЛОВНЮ Ігоря Ігоровича — капітана поліції

КЛІМЧУКА Юрія Степановича — лейтенанта поліції

КОВТУНА Євгенія Сергійовича — старшого лейтенанта поліції

НЕСТЕРЧУКА Назара Валерійовича — старшого лейтенанта поліції

ШВАЛЮКА Вадима Васильовича — майора поліції

у Державній службі України з надзвичайних ситуацій:**Нагородити медаллю “За бездоганну службу” III ступеня**

РАДАВЧУКА Романа Володимировича — полковника служби цивільного захисту

Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”

ВІЛКОВА Владислава Юрійовича — прапорщика служби цивільного захисту
МІЗЕЦЬКОГО Вадима Віталійовича — старшого прапорщика служби

цивільного захисту

ПЕНЧАКА Олександра Володимировича — підполковника служби
цивільного захисту

ТИЛИЛИМА Ярослава Петровича — прапорщика служби цивільного
захисту

у Державному бюро розслідувань**Нагородити орденом “За заслуги” III ступеня**

МАЛИШКІНА Романа Геннадійовича — підполковника Державного бюро
розслідувань

у Державній прикордонній службі України**Нагородити медаллю “За військову службу Україні”**

БАЛЮКА Олега Олександровича — майстер-сержанта

БОБРО Романа Аркадійовича — підполковника

ВОЗНОГО Василя Олексійовича — штаб-сержанта

МАЗУРА Валентина Юрійовича — полковника

ПРИМАКА Валентина Володимировича — полковника медичної служби

у Службі безпеки України:**Нагородити орденом “За мужність” II ступеня**

КОСТИКІНА Федора Сергійовича — сержанта

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

ВОРОБЕЛЯ Володимира Миколайовича — молодшого сержанта

ПЕСТОВСЬКОГО Михайла Михайловича — молодшого лейтенанта

РОМАНОВА Владислава Володимировича — сержанта

СТЕЦЕНКА Євгена Володимировича — молодшого сержанта.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

20 березня 2023 року

Додаток 3**[УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №168/2023](#)****Про відзначення державними нагородами України**

За особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового обов’язку **постановляю:**

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

КОВАЛЬЧУКА Євгена Борисовича — підполковника

МУЖИКА Володимира Юрійовича — капітана

СТАРИЧЕНКОВА Данила Юрійовича (посмертно) — лейтенанта

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня

БАНЧУКОВА Дениса Івановича — молодшого сержанта
НОВОТАРСЬКОГО Ярослава Олеговича — солдата
ПИЛИПЧУКА Андрія Івановича (посмертно) — старшого солдата
СМИРНОВА Івана Леонідовича — старшого солдата
ТОМІЛОВИЧА Івана Івановича — старшого лейтенанта
ЧИКУЛЕНКА Сергія Миколайовича — старшого солдата

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

АТАМАНЮКА Миколу Васильовича — старшого солдата
БЛЩУКА Олександра Леонідовича — старшого солдата
ВИДУТУ Петра Анатолійовича — штаб-сержанта
ВІРСТЮКА Ігоря Йосиповича — солдата
КОМАРЕУСА Максима Юрійовича — капітана
КОЧЕРГАНА Тараса Івановича — молодшого сержанта
КОШКАРЬОВА Дениса Ігоровича — сержанта
МИХАЙЛЮКА Вадима Васильовича — старшого сержанта

Нагородити медаллю “За військову службу Україні”

ДМИТРЕНКА Юрія Олеговича — старшого лейтенанта
КИСЛЮКА Ігоря Олеговича — майора
КОЖОКАРА Іллю Михайловича — старшого солдата
КРАСНОПОЛЬСЬКОГО Олега Олеговича — старшого солдата
ЛИСЕНКА Олега Володимировича — молодшого сержанта
ЛУЩИКА Руслана Івановича — сержанта
МАКСИМЕНКА Юрія Володимировича — старшого прапорщика
МАРУСИНА Володимира Васильовича — молодшого сержанта
МЕЛЬНИЧЕНКА Євгена Михайловича — молодшого сержанта
МИХАЙЛЮКА Богдана Івановича — старшого солдата
ПІДЛІСНОГО Андрія Юрійовича — капітана
ПОКРИШКУ Мар’яна Юрійовича — молодшого сержанта

Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”

АКІМОВУ Кароліну Павлівну — молодшого лейтенанта
АЛАВІДЗЕ Костянтина Георгійовича — старшого солдата
БАДАНОВА Геннадія Григоровича — старшого солдата
БАХТІНА Сергія Юрійовича — солдата
БЕЗНОЩЕНКА Олександра Валерійовича — старшого солдата
БЕРЕЖНОГО Артема Сергійовича — молодшого лейтенанта
БІЛОГО Андрія Олександровича — солдата
БІЛОГО Едуарда Володимировича — старшого сержанта
БОНДАРЯ Юрія Олександровича — солдата
БОРОДІНА Івана Миколайовича — солдата
БУДКОВОГО Сергія Федоровича — солдата
ВЕЧІРНЬОГО Олександра Сергійовича — солдата
ВИСОЧІНА Юрія Володимировича — солдата

ВОДНЄВА Сергія Олександровича — сержанта
ВОЛЧЕЦЬКОГО Сергія Сергійовича — солдата
ГОРДІНЦЯ Михайла Богдановича — солдата
ГРИБА Дмитра Володимировича — солдата
ГРИЦАЯ Миколу Вікторовича — солдата
ДАНКОВИЧА Володимира Юрійовича — солдата
ДАНЧУКА Миколу Васильовича — сержанта
ДЕМУРУ Олександра Вікторовича — старшого лейтенанта
ДЕМЧИКА Євгена Миколайовича — солдата
ДЕРГАЧА Олега Вікторовича — солдата
ДІНЧЕНКА Анатолія Валерійовича — молодшого сержанта
ДОРОШЕНКА Артема Анатолійовича — старшого солдата
ДОСТОЄВСЬКОГО Федора Михайловича — головного сержанта
ДУДЕНКА Олександра Олександровича — солдата
ДУШКУ Анатолія Івановича — солдата
ЄРШОВА Олександра Валерійовича — солдата
ЄФІМЕНКА Юрія Валерійовича — солдата
ЗІНЧЕНКА Олексія Сергійовича — солдата
КАЛІНІЧЕНКА Олександра Олександровича — старшого сержанта
КАРДАША Дениса Віталійовича — солдата
КАСИМОВА Рустама Адилжановича — солдата
КОВАЛЕНКА Сергія Володимировича — сержанта
КОЖАНА Сергія Петровича — солдата
КОРЖА Олександра Григоровича — солдата
КУЗНЄЦОВА Станіслава Ігоровича — солдата
КУЗНІЧЕНКА Віталія Володимировича — старшого солдата
КУРБАНОВА Бабажана Джумакуловича — солдата
КУТЕЙНИКОВА Андрія Володимировича — старшого солдата
ЛАВСЬКОГО Олександра Андрійовича — старшого солдата
ЛАНТУХА Дмитра Ігоровича — сержанта
ЛИСОГОРСЬКОГО Ігоря Віталійовича — солдата
ЛУГОВЕНКА Миколу Анатолійовича — сержанта
ЛУСІСА Андрія Вілісовича — сержанта
ЛЯЛЬКУ Павла Сергійовича — молодшого сержанта
МАГДАЛІНУ Валентина Вікторовича — старшого сержанта
МАЗАНКА Дениса Олексійовича — солдата
МАЛЮКОВА Семена Олександровича — солдата
МАНАНКОВА Андрія Анатолійовича — солдата
МАНАХОВА Максима Сергійовича — старшого солдата
МАРИНЕНКА Едуарда Володимировича — штаб-сержанта
МАРІНА Олексія Олександровича — солдата
МАРКОВЧИНА Андрія Леонідовича — старшого солдата
МЕЛИХОВА Дмитра Олександровича — солдата

МІХЄЄВА Сергія Володимировича — солдата
МІЩЕНКА Юрія Володимировича — молодшого сержанта
МОСЕНЦЕВА Андрія Миколайовича — старшого лейтенанта медичної
служби
НЕІЗВЕСТНОГО Валерія Петровича — солдата
НЕПІЙВОДУ Сергія Володимировича — солдата
НЕСТЕРЧУКА Миколу Сергійовича — солдата
НІКУЛІНА Максима Володимировича — солдата
НОВОХАТЬКА Станіслава Володимировича — солдата
ОГНЕННОГО Романа Ігоровича — солдата
ОМЕЛЬЧЕНКА Вадима Миколайовича — солдата
ОРЛОВСЬКОГО Олега Валентиновича — солдата
ОСИПЕНКА Олександра В'ячеславовича — солдата
ПАЛІЙЧУКА Василя Миколайовича — молодшого сержанта
ПАНЧЕНКА Богдана Сергійовича — солдата
ПЕРВУХІНА Сергія Миколайовича — солдата
ПИСАРЕНКА Сергія Васильовича — солдата
ПІДКОПАЯ Сергія Миколайовича — сержанта
ПОДРІЗА Олега Олеговича — солдата
ПОКРИЩУКА Олександра Юрійовича — солдата
ПОЛЮХОВИЧА Миколу Миколайовича — солдата
ПРОЦЕНКА Ігоря Олександровича — старшого сержанта
РОЩУПКА Костянтина Костянтинівича — солдата
РУДЕНКА Олександра Івановича — солдата
САВЧЕНКА Івана Валентиновича — солдата
САНЕНКА Ростислава Сергійовича — солдата
САТАНІВСЬКОГО Артура Олександровича — солдата
СЕВЕРІНА Владислава Олександровича — старшого солдата
СЄДНЄВА Вадима Володимировича — головного сержанта
СИДОРЕНКА Івана Миколайовича — сержанта
СИТЕНЬКОГО Максима Олександровича — старшого солдата
СЛОБОДЕНЮКА Віктора Віталійовича — солдата
СОЛОБЧУКА Антона Сергійовича — лейтенанта
СОСНОВСЬКОГО Петра Миколайовича — солдата
СОТНИКОВА Тимофія Вікторовича — старшого сержанта
СТАРЧЕНКА Ігоря Віталійовича — солдата
СТЕРНІЙЧУКА Сергія Миколайовича — старшого солдата
ФЕДОРОВА Євгена Євгеновича — солдата
ФЕДОРОВА Олега Васильовича — сержанта
ФЕДЧЕНКА Віталія Віталійовича — солдата
ФОМЕНКА Сергія Миколайовича — солдата
ХРЕБТА Владислава Сергійовича — солдата
ХУДЗІКА Юрія Леонідовича — солдата

ЦАПА Ярослава Васильовича — солдата
ЧАБАНА Руслана Ігоровича — старшого солдата
ЧАЙКОВСЬКОГО Юрія Володимировича — старшого солдата
ЧИХОВСЬКОГО Віталія Васильовича — солдата
ШАПОВАЛЕНКА Олександра Володимировича — старшого солдата
ШВЕДОВА Андрія Васильовича — солдата
ШЕВЧЕНКА Віктора Володимировича — сержанта.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

21 березня 2023 року

Додаток 4

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №170/2023

Про відзначення державними нагородами України

За особисту мужність і самовіддані дії, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі **постановляю**:

Нагородити орденом Богдана Хмельницького I ступеня

ЖУКА Сергія Володимировича — полковника

МУСІЄНКА Сергія Миколайовича — полковника

Нагородити орденом Богдана Хмельницького II ступеня

ЗЕЛЕНСЬКОГО Сергія Миколайовича — полковника

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

ВАКАЛА Артема Сергійовича — капітана

ВІЛЬЧИНСЬКОГО Євгена Вікторовича — майора

МАЛАШКЕВИЧА Андрія Тарасовича — старшого лейтенанта

МАРАНДЮКА Геннадія Павловича — полковника

СТЕПАНЮКА Юрія Сергійовича (посмертно) — молодшого лейтенанта

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

АЛЕКСЄЄВА Максима Віталійовича (посмертно) — старшого лейтенанта

БІЛИКА Василя Сергійовича — старшого матроса

БОЙКА Олександра Максимовича — старшого лейтенанта

ВІННИКА Василя Олександровича (посмертно) — солдата

ГАЛАЧИНСЬКОГО Богдана Руслановича (посмертно) — солдата

ДАВИДОВА Владислава Сергійовича (посмертно) — сержанта

ДОЦЕНКА Костянтина Андрійовича — майора

ДУХІНА Степана Володимировича — старшого матроса

ІВАНЮТУ Станіслава Олексійовича — старшого матроса

КІРСАНОВСЬКОГО Ігоря Валерійовича (посмертно) — солдата

КОЛОМІЙЦЯ Віталія Миколайовича (посмертно) — старшого лейтенанта

КРОЛЕВЕЦЬКОГО Дмитра Андрійовича — матроса

ЛАБУЗОВА Володимира Володимировича — майора медичної служби
ЛЕОНОВА Івана Степановича (помертно) — солдата
ЛИСОВА Сергія Тимофійовича — старшого матроса
ЛИЧАНОГО Юрія Миколайовича — штаб-сержанта
ЛОБОДІНА Дмитра Олексійовича — сержанта
МАКАРОВА Віталія Віталійовича — матроса
МАЛОФЄЄВА Олександра Вікторовича (помертно) — сержанта
МЕЛЬНИЧЕНКА Олега Івановича — матроса
МИТЮКА Павла Васильовича — старшого солдата
МИХАЛЬНЮКА Сергія Олеговича — старшого матроса
МУРАШКІНА Юрія Валерійовича — матроса
ОТРИШКА Євгена Володимировича — старшого лейтенанта
ПАНАСЮКА Віталія Вікторовича — старшого лейтенанта
ПУХИРА Вадима Васильовича — старшого матроса
РАССКАЗОВА Степана Миколайовича (помертно) — молодшого сержанта
СВІЧЕВСЬКОГО Владислава Віталійовича — матроса
СКРИПНИКА Сергія Миколайовича (помертно) — капітана
ХАБІНЦЯ Андрія Вікторовича (помертно) — молодшого сержанта
ХРИСТОЗЕВИЧА Ігоря Валентиновича — молодшого сержанта
ЧАВУ Едуарда Васильовича (помертно) — молодшого сержанта
ЧЕРНОВА Микиту Юрійовича — молодшого сержанта
ШЛЮХАРЧУКА Тараса Тарасовича — старшого лейтенанта
ЮЩУКА Євгена Руслановича — сержанта
Нагородити орденом Данила Галицького
КОТЮХА Олександра Володимировича — полковника
ЦАРАНА Леоніда Олександровича — капітана 1 рангу
Нагородити медаллю “За військову службу Україні”
БОРОЗЕНЦЯ Максима Івановича — майора
БУТЕНКА Віктора Юрійовича (помертно) — молодшого сержанта
ВАСЯНОВИЧА Євгенія Віталійовича — сержанта
ГРЕЧКУ Євгена Олександровича (помертно) — солдата
ГУЛЕВСЬКОГО Івана Сергійовича — матроса
ЗВІРЯНСЬКОГО Олександра Анатолійовича (помертно) — головного сержанта
ІНЮТКІНА Івана Володимировича — солдата
КАВЄРІНА Сергія Юрійовича (помертно) — старшого солдата
КІРПІЧЬОВА Валерія Валерійовича — головного корабельного старшину
КОЛОДЄЗНОГО Олексія Вікторовича — солдата
КОНЮХА Сергія Степановича — солдата
КРИВЕНКА Володимира Павловича — сержанта
ЛОКТЄВА Дмитра Володимировича — сержанта
ЛУКАШОВА Володимира Анатолійовича — солдата
МАРКІЯНЕНКА Євгена Анатолійовича — солдата

НОСЕНКА Владислава Сергійовича — молодшого сержанта
ПЕРЕДНЮ В'ячеслава Анатолійовича (помертно) — молодшого сержанта
САВЕНКОВА Сергія Ілліча — солдата
СВІТЛИЧНОГО Дмитра Віталійовича — солдата
СІНЬКЕВИЧА Романа Васильовича — старшого сержанта
СОКОЛОВА Давида Юрійовича — солдата
СОКОЛОВСЬКОГО Дмитра Олександровича — старшого лейтенанта
СОЛОДОВНИКА Євгенія Валерійовича — солдата
СУСЛЕНКА Віктора Ігоровича — старшого матроса
ТОЧЕКА Володимира Богдановича — старшого матроса
Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”
БАЦКА Сергія Миколайовича (помертно) — молодшого сержанта
БИКА Богдана Вікторовича (помертно) — старшого солдата
ВОЛИНЦЯ Павла Володимировича (помертно) — молодшого сержанта
ВОЛОКА Олега Олександровича (помертно) — солдата
ГЕРЦИКА Миколу Юрійовича (помертно) — солдата
ГОЛОТУ Андрія Миколайовича (помертно) — солдата
ГОНЧАРОВА Миколу Івановича (помертно) — солдата
ГРИНЯ Олександра Євгеновича (помертно) — молодшого сержанта
ДОЛЖАНСЬКОГО Романа Віталійовича (помертно) — молодшого сержанта
ДОНА Ігоря Юрійовича (помертно) — старшого солдата
ЄРМОЛЕНКА Олександра Михайловича (помертно) — солдата
ЄРІНА Євгенія Олександровича — полковника
ЖОЛОНДЕКА Сергія Мирославовича (помертно) — солдата
ЗАХАРЕНКА Владислава Вікторовича (помертно) — солдата
КЛИМУКА Артема Геннадійовича (помертно) — солдата
КОВАЛЕВИЧА Вадима Ігоровича (помертно) — солдата
КОВАЛЕНКА Андрія Васильовича (помертно) — сержанта
КОВАЛЯ Романа Яковича (помертно) — старшого солдата
КОВАЛЬОВА Федора Миколайовича (помертно) — сержанта
КОЗАЧИНСЬКОГО Сергія Івановича (помертно) — старшого солдата
КОНЄВА Олександра Івановича (помертно) — старшого солдата
КОРНЮШИНА Дениса Олексійовича (помертно) — солдата
КОСЕНКА Дениса Олександровича (помертно) — старшого лейтенанта
КОТЮКА Павла Ростиславовича (помертно) — старшого солдата
КРИЖАНІВСЬКОГО Василя Володимировича (помертно) — сержанта
ЛОСЮКА Вадима Геннадійовича (помертно) — старшого солдата
ЛУКІНИХ Ігоря Олеговича (помертно) — солдата
МЕЛЬНИК Наталію Миколаївну — підполковника
МОРОЗА Миколу Сергійовича — старшину 2 статті
МУЗИЧЕНКА Дмитра Сергійовича (помертно) — солдата
ОПАНАСЮКА Івана Павловича (помертно) — сержанта

ОПЛАТА Станіслава Андрійовича (помертньо) — солдата
ОПРИЩЕНКА Максима Вадимовича (помертньо) — старшого солдата
ОТРИЩЕНКА Миколу Вікторовича (помертньо) — солдата
ПАНЬКА Анатолія Володимировича (помертньо) — молодшого сержанта
ПЕТРУШЕВСЬКОГО Віталія Васильовича (помертньо) — старшого солдата
ПШЮКА Віктора Вікторовича (помертньо) — солдата
ПРУДИВУСА Тараса Богдановича (помертньо) — солдата
РОМАНЧУ Владислава Сергійовича (помертньо) — солдата
СКРИПНИКА Андрія Васильовича (помертньо) — молодшого сержанта
СЛЕСАРЕНКА Олександра Миколайовича — полковника
СНИТЮКА Олега Юрійовича (помертньо) — солдата
СТАВИЦЬКОГО Артура Олеговича (помертньо) — солдата
СТАРКА Ігоря Анатолійовича (помертньо) — солдата
СТАРОДУБА Сергія Анатолійовича — майора
СУХАНОВА Віталія Миколайовича (помертньо) — солдата
ТЕРЕХА Олексія Андрійовича (помертньо) — солдата
ТУРКА Богдана Михайловича (помертньо) — солдата
ФОМЕНКА Дмитра Віталійовича (помертньо) — молодшого сержанта
Нагородити медаллю “За врятоване життя”
ГАМОВА Максима Андрійовича — капітана
КОВАЛЕНКА Володимира Олексійовича — майора
КОВАЛЕНКА Олександра Миколайовича — капітана
ЛИТВИНЕНКА Юрія Валерійовича — старшого лейтенанта медичної
служби
ПАРХОТИКА Костянтина Івановича — капітана медичної служби
ПЕТРОВСЬКОГО Віталія Олексійовича — старшого лейтенанта
ПЕТРУКА В’ячеслава Юрійовича — капітана
ТАРГОНЮ Ярослава Георгійовича — лейтенанта медичної служби
ТОМЧУКА Віктора Володимировича — старшого лейтенанта медичної
служби.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

21 березня 2023 року

Додаток 5

[УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №173/2023](#)

Про відзначення державними нагородами України

За особистий внесок у захист державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового обов’язку та високий професіоналізм **постановляю:**

у Збройних Силах України:

Нагородити орденом Богдана Хмельницького I ступеня

ГАСПАРЯНА Сергія Сергійовича — підполковника

Нагородити орденом Богдана Хмельницького II ступеня

БОРЩА Олександра Юрійовича — майора

ЛИСЕНКА Михайла Михайловича — підполковника

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

БАРАНОВА Євгена Євгеновича — лейтенанта

БУЗІНСЬКОГО Олександра Павловича — лейтенанта

ГРАБОВСЬКОГО Олександра Олександровича — молодшого лейтенанта

КРАШЕВСЬКОГО Івана Михайловича — капітана медичної служби

ЛАКОМСЬКОГО Ігоря Анатолійовича — підполковника

МАКСИМКІНА Віталія Володимировича — капітана

РОМАНЧУКА Віктора Дмитровича — капітана медичної служби

СВИРИДОВИЧА Дмитра Борисовича — лейтенанта

ТУРБІНА Івана Валерійовича — лейтенанта

ФАЛЬКА Сергія Валерійовича — підполковника

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

БАЛАХ Наталю Федорівну — сержанта

БРОВКІНУ Катерину Олександрівну — сержанта

БУТЕНКО Вікторію Юріївну — сержанта

ГАЛУШКУ Андрія Андрійовича — сержанта

ГОДОВА Дмитра Сергійовича — солдата

ГРЕБІННИКА Віктора Петровича — солдата

ДАНИЛЬЧЕНКА Миколу Миколайовича — лейтенанта

ДЕРКАЧА Ігоря Олександровича — солдата

ЗЕЛЕНСЬКОГО Леоніда Михайловича — штаб-сержанта

КАРПЕНКА Андрія Сергійовича — лейтенанта

КИТАЄВА Ігоря Михайловича — солдата

КІТОНС Даниеля Вінсентовича — лейтенанта

КІЩИНА Ігоря Віталійовича — солдата

КЛИМЧУКА Романа Володимировича — молодшого сержанта

КОВБАСОВСЬКОГО Богдана Олексійовича — старшого сержанта

КОЗЛОВСЬКОГО Миколу Івановича — молодшого сержанта

КОСТИВА Олега Валерійовича — солдата

КОЧКАРОВА Ріната Равшановича — молодшого сержанта

КРИВОУСА Ігоря Віталійовича — молодшого сержанта

КУЛЮ Євгенія Івановича — старшого солдата

КУНА Дмитра Андрійовича — старшого матроса

МАЙСТРУКА Миколу Володимировича — солдата

МАКСИМЧУКА Віталія Олександровича — сержанта

МАСОВЦЯ Миколу Павловича — солдата

МАТУСОВА Андрія Борисовича — молодшого сержанта

НОВОСЕЛЬЦЕВА Руслана Володимировича — молодшого сержанта

ПЕРНИКОЗУ Сергія Анатолійовича — старшого солдата

ПЕСКОВА Сергія Володимировича — солдата

ПІКОВСЬКОГО Сергія Володимировича — капітана медичної служби
ПІНЧУКА Олександра Юрійовича — старшого солдата
ПОГОРСЛОВА Ігоря Юрійовича — солдата
ПОЛЮХОВИЧА Івана Анатолійовича — солдата
ПОПОВА Максима Тимофійовича — солдата
СОКОЛОВА Івана Олександровича — молодшого сержанта
СТАДНІЙЧУКА Сергія Івановича — старшого сержанта
ТІМАШЕНКА Віталія Михайловича — старшого сержанта
ТКАЧУКА Юрія Володимировича — солдата
ХУДИКА Миколу Тарасовича — старшого сержанта
ЧЕРЕПАНОВА Максима Євгенійовича — головного корабельного старшину
ЧОРНОГАЛА Максима Сергійовича — молодшого сержанта
ШАПОВАЛА Артема Андрійовича — солдата
ШЕНДРИКА Сергія Володимировича — молодшого сержанта
ШИШКОВА Івана Юрійовича — молодшого сержанта
ЯСІНСЬКУ Вікторію Вячеславівну — підполковника медичної служби
Нагородити орденом княгині Ольги III ступеня
ГОРДІЙЧУК Катерину Ігорівну — капітана медичної служби
Нагородити орденом Данила Галицького
БОНДАР Ганну Юріївну — підполковника медичної служби
ДАВИДЕНКО Юлію Василівну — капітана медичної служби
ДЕЙНЕКУ Ігоря Вікторовича — старшого лейтенанта медичної служби
КУРМАНСЬКОГО Андрія Вікторовича — старшого лейтенанта юстиції
ЛЩИНСЬКОГО Євгена-Романа Романовича — майора медичної служби
НОДІЮ Руслана Омідановича — полковника
СЄЛЄЗНЬОВУ Тетяну Сергіївну — капітана медичної служби
Нагородити медаллю “За військову службу Україні”
АФАНАСЬЄВА Дениса Олександровича — солдата
ГУРСЬКОГО Леоніда Павловича — солдата
ДЕРМАНОВСЬКОГО Андрія Павловича — солдата
ЄРЬОМЕНКА Давида Петровича — солдата
КОВАЛЯ Віктора Івановича — молодшого сержанта
МІЛЕВСЬКОГО Андрія Петровича — солдата
МІТУРУ Михайла Івановича — солдата
ПАВЛЮКА Геннадія Сергійовича — солдата
САРАХМАНА Андрія Івановича — солдата
ТИШКЕВИЧА Ярослава Сергійовича — старшого солдата
ЯЦЕНЮКА Дениса Миколайовича — солдата
Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”
АБАЗІНУ Дарину Станіславівну — старшого сержанта
БУЛАВІНЦЕВУ Маргариту Олександрівну — сержанта
НІКШОВА Максима Сергійовича — молодшого сержанта
ТАРАСЕНКА Сергія Володимировича — молодшого сержанта

у Національній гвардії України:**Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня**

БИСТРІЧЕНКА Олексія Вікторовича — майора

СКЛЯРА Максима Миколайовича — майора

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня

ЧОРНОБУКА Андрія Володимировича — лейтенанта

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

ДЕМЕНТЄЄВА Дениса Юрійовича — лейтенанта

Нагородити медаллю “За військову службу Україні”

ЛАЗАРОВИЧА Дмитра Ігоровича — старшого солдата

МОІСЄЄВА Максима Романовича — молодшого сержанта

у Національній поліції України**Нагородити орденом “За мужність” III ступеня**

СОКОЛЬЦОВА Олександра Сергійовича — майора поліції

у Державній службі України з надзвичайних ситуацій**Нагородити орденом “За мужність” III ступеня**

ТОРЯНИКА Анатолія Олексійовича — полковника служби цивільного захисту

у Службі безпеки України**Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня**

КОРОБЧЕНКА Артема Костянтинівича — підполковника

ФЕДОРЕНКА Костянтина Анатолійовича — полковника

у Державній прикордонній службі України:**Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня**

ДАВДЕНКА Андрія Олександровича — майора

КОСТЕНКА Вадима Костянтинівича — майора

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

МИЛАСНКА Дмитра Володимировича — сержанта

УМАНЦЯ Богдана Петровича — капітана.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

21 березня 2023 року

Додаток 6**[УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №176/2023](#)****Про відзначення державними нагородами України**

За особисту мужність і самовідданість, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, сумлінне і бездоганне служіння Українському народові постановляю:

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

ВИРИЧА Олександра Сергійовича — старшого лейтенанта

ПРИЙМАЧЕНКА Андрія Васильовича — полковника

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня

ВІТЯЗЯ Дмитра Михайловича — підполковника

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

БУТНИКА Володимира Марковича (посмертно) — солдата

ДЖУРАКУЛОВА Євгенія Олексійовича (посмертно) — солдата

КАРІХА Василя Івановича (посмертно) — солдата

КМИТЮКА Михайла Олеговича — капітана

КУЗЬМИЧА Ростислава Ігоровича (посмертно) — солдата

КУШНІРА Віктора Михайловича — головного сержанта

ЛУКАШОНКА Василя Васильовича (посмертно) — старшого сержанта

МАЛАСВА Ярослава Романовича — молодшого лейтенанта

ОЛЕФІРА Сергія Анатолійовича (посмертно) — молодшого сержанта

ОЛІЙНИКА Івана Сергійовича (посмертно) — солдата

ОРЛОВА Дениса Сергійовича — старшого лейтенанта

ПАСЕРБУ Сергія Миколайовича (посмертно) — старшого солдата

ПИЛИПЧАКА Олександра Олеговича (посмертно) — солдата

ПЛЕЧУНА Андрія Васильовича (посмертно) — солдата

ПОБЕРЕЖНИКА Ростислава Ярославовича — підполковника

СЛОБОДИСЬКОГО Вадима Валерійовича — майора

ХОПТЯНОГО Вадима Володимировича — капітана

ЯРЕМЕНКА Олександра Валерійовича (посмертно) — солдата

Нагородити орденом Данила Галицького

БОГАТИРЬОВА Олександра Сергійовича — полковника

ТИМЧЕНКА Олександра Юрійовича — підполковника

ЧЕПОВСЬКОГО Ігоря Аркадійовича — полковника

Нагородити медаллю “За військову службу Україні”

АНДРІЙЧАКА Віталія Михайловича — молодшого сержанта

БОБКА Владислава Миколайовича — солдата

БОБРОВСЬКОГО Вадима Михайловича — солдата

БОХЕНКА Василя Богдановича — старшого солдата

БРИКОВСЬКОГО Івана Степановича — солдата

ВАВІЛОВА Андрія Валентиновича — солдата

ВЕРЮТІНА Данила Олеговича — старшого солдата

ВІНАЄВА Святослава Михайловича — солдата

ВЛАСЕНКА Дениса Олександровича — лейтенанта

ВОЙТЕНКА Сергія Олександровича — солдата

ГОДЖИКА Ігоря Любомировича — капітана

ГОЛУБНИЧОГО Артема Володимировича — старшого солдата

ГУРЬЄНА Станіслава Петровича — молодшого сержанта

ДЕМЧЕНКА Сергія Вікторовича — солдата

ДІЖАКА Андрія Володимировича — молодшого сержанта

ДРОНОВА Олексія Валерійовича — солдата

ДУБИНУ Олександра Олександровича — старшого солдата

ЖЕЖЕРУ Артема Миколайовича — молодшого сержанта
КАЗАРІНА Едуарда Анатолійовича — солдата
КАШУБУ Сергія Борисовича — старшого солдата
КИРИЛЮКА Андрія Сергійовича — старшого солдата
КЛІПАТСЬКОГО Давида Олександровича — молодшого сержанта
КОМЯГІНА Андрія Олександровича — солдата
МАЗАНА Владислава Олександровича — солдата
МИХАЙЛОВА Сергія Володимировича — старшого солдата
ОСЕЦЬКОГО Романа Юрійовича — молодшого сержанта
ПАНКРАТОВА Сергія Миколайовича — солдата
ПАЦА Юрія Олександровича — молодшого сержанта
ПЕРЕТЯТЬКА Геннадія Васильовича — солдата
ПШЕНИЧНОГО Владислава Олександровича — солдата
РЕШЕТИЛА Валентина Олександровича — солдата
СКОРОПАДА Михайла Васильовича — солдата
СТРЕЛЬЦОВА Марка Володимировича — солдата
ТКАЧЕНКА Миколу Руслановича — молодшого сержанта
ХОМЕНКА Сергія Юрійовича — капітана
ХОХЛОВА Максима Юрійовича — молодшого сержанта
ЧЕБОТАРЬОВА Дениса Дмитровича — сержанта
ЧКОНІЮ Аліка Геннадійовича — солдата
ЧОРНОГО Володимира Володимировича — солдата
ШНУРЕНКА Миколу Івановича — солдата
ЯКОВЦЯ Олексія Романовича — лейтенанта
Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”
ВОЛОШИНІВСЬКОГО Михайла Михайловича — солдата
ГВОЗДЕЦЬКОГО Ігоря Михайловича — молодшого сержанта
ГОНЧАРА Олександра Володимировича — молодшого сержанта
ГОРОВОДА Владислава Анатолійовича — сержанта
ДОРОШЕНКА Валерія Миколайовича — старшого солдата
ДРАГОШИНЦЯ Івана Мар’яновича — старшого сержанта
СПІКОВА Володимира Ігоровича — сержанта
ЖАКУНА Олександра Ігоровича — солдата
ІВАНШАКА Богдана Дмитровича — старшого солдата
ІЛЬКІВА Ігоря Степановича — солдата
КОВТУНА Костянтина Григоровича — солдата
КРАВЧЕНКА Владислава Віталійовича — сержанта
ПРИТКОВА Володимира Володимировича — солдата
САЛА Артема Миколайовича — головного сержанта
ЦАБАНА Ярослава Ярославовича — головного сержанта
ШЕВЧУКА Миколу Васильовича — майора.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

23 березня 2023 року

Додаток 7

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №183/2023

Про відзначення державними нагородами України

За особисту мужність і самовіддані дії, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі **постановляю**:

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

АКУНЕВИЧА Олексія Вікторовича — старшого солдата

Нагородити медаллю “За військову службу Україні”

БЕЗЗУБКА Антона Володимировича — солдата

БІЛОУСОВА Олександра Володимировича — старшого сержанта

ДЕМ’ЯНОСОВА Олександра Васильовича — солдата

ДОНЧЕНКА Едуарда Миколайовича — солдата

КАРНАУХА Віктора Володимировича — старшого солдата

КЛИМЧАКА Олександра Вікторовича — солдата

КУРИЛЮКА Віталія Васильовича — солдата

МАКАРА Володимира Миколайовича — солдата

МОСКАЛЬЧУКА Максима Михайловича — молодшого сержанта

МОШКАЛА Олексія Володимировича — солдата

МОШНУ Віталія Григоровича — сержанта

ПАЩЕНКА Віталія Юрійовича — старшого солдата

РЖЕВСЬКОГО Олексія Юрійовича — молодшого сержанта

СУКНЕНКА Володимира Олеговича — старшого лейтенанта

УДОДА Сергія Петровича — сержанта

ХОМЕНКА Олександра Сергійовича — солдата

ЧОРНОГО Вячеслава Валентиновича — молодшого сержанта

ШЕМЧУКА Олега Віталійовича — солдата

Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”

АБАЛМАСОВА Сергія Володимировича — старшого солдата

АВДЄЄНКА Артема Вадимовича — старшого сержанта

АДУЄВА Шаміля Муратовича — солдата

АЛЕКСІЯ Томаса Ігоровича — солдата

АЛЕКСЄЄНКА Григорія Івановича — солдата

АМЕЛІНА Владислава Олексійовича — солдата

АНІСІМОВА Дмитра Олександровича — солдата

БЕРЕЗУ Олександра Леонідовича — сержанта

БЕРЕЩУКА Юрія Олексійовича — солдата

БЕСПАЛОВА Сергія Вікторовича — старшого солдата

БІДЕНКА Анатолія Андрійовича — солдата

БЛИКА Владислава Ігоровича — солдата

БОНДАРЕНКА Романа Анатолійовича — солдата

БОНДАРЕНКА Тараса Олександровича — солдата
БОНДАРЯ Сергія Анатолійовича — солдата
БОНДУРОВСЬКОГО Дениса Володимировича — солдата
БУГАЙЧУКА Костянтина Володимировича — солдата
БУРДУКА Сергія Івановича — солдата
БУХАНЦЯ Руслана Володимировича — солдата
ВАКУЛЕНКА Павла Валерійовича — солдата
ВАКУЛЕНКА Сергія Володимировича — солдата
ВЛАДИЧАНУ Сергія Вікторовича — солдата
ВОЛОШИНА Вадима Миколайовича — солдата
ВОЛОЩУКА Віктора Івановича — солдата
ВОРОБЕЯ Дмитра Вікторовича — старшого солдата
ВОРОБКАЛА Станіслава Григоровича — старшого сержанта
ГАВРИЛЮКА Олександра Вікторовича — солдата
ГОЛОДА Андрія Романовича — солдата
ГОНЧАРА Ігоря Володимировича — солдата
ГОНЧАРОВА Сергія Сергійовича — солдата
ГУЗЯ Сергія Ігоровича — солдата
ГУЛАМОВА Тимура Ігоровича — молодшого сержанта
ГУСАКА Сергія Олександровича — солдата
ДЕМИДОВА Руслана Володимировича — солдата
ДЕРЕВ'ЯНКА Єгора Валерійовича — підполковника
ДЄДОВА Івана Вікторовича — солдата
ДІДЕНКА Павла Віталійовича — головного сержанта
ДОНЦЯ Вячеслава Миколайовича — солдата
ДУДАКА Олександра Дмитровича — солдата
ДУМУ Віктора Івановича — солдата
ЄРМОЛАЯ Євгена Андрійовича — сержанта
ЄФІМЕНКА Євгенія Володимировича — солдата
ЖОГАНА Аркадія Сергійовича — солдата
ЗАЙЦЕВА Олега Андрійовича — старшого солдата
ЗАЙЧЕНКА Максима Олександровича — солдата
ЗАРЯНСЬКОГО Євгена Сергійовича — солдата
ЗЕНІНА Дмитра Григоровича — солдата
ЗОЛОТІНА Сергія Івановича — сержанта
ЗУБА Юрія Миколайовича — солдата
ЗУБКА Павла Васильовича — солдата
ІВАНОВА Сергія Валерійовича — солдата
ІЛЬІНА Бориса Григоровича — сержанта
КАЛАЧОВА Олександра Анатолійовича — солдата
КАРПОВА Олександра Олександровича — солдата
КАСЯНЕНКА Владислава Анатолійовича — солдата
КИКУ Володимира Володимировича — солдата

КИРДАНА Романа Романовича — солдата
КІВІСА Вадима Олександровича — старшого солдата
КІПЕРЧУКА Василя Дмитровича — солдата
КІСІЛЯ Сергія Михайловича — головного сержанта
КОВАЛЬОВА Ігоря Олександровича — сержанта
КОВЕЛЯ Станіслава Юрійовича — солдата
КОЗІЯ Дмитра Юрійовича — молодшого сержанта
КОЗУБА Владислава Анатолійовича — старшого солдата
КОНОНЕНКА Вадима Миколайовича — солдата
КОПИЛЬЦЯ Андрія Олексійовича — сержанта
КОРОБЕЙНІКОВА Сергія Миколайовича — солдата
КОРОЛЬОВА Олега Ігоровича — молодшого сержанта
КОЦЕНКА Романа Олександровича — старшого солдата
КОЧЕТКОВА Олександра Валентиновича — солдата
КРАВЧЕНКА Андрія Володимировича — солдата
КРИВКА Андрія Олеговича — солдата
КРОПІНА Костянтина Володимировича — молодшого сержанта
КУКСУ Олега Миколайовича — солдата
КУЛАКОВА Віталія Анатолійовича — солдата
КУЛШОВА Геннадія Сергійовича — солдата
КУРУСЯ Владислава Валерійовича — старшого солдата
КУЧЕРЕНКА Олександра Вікторовича — солдата
ЛЕВАДУ Сергія Миколайовича — сержанта
ЛЕОНЕНКОВА Сергія Андрійовича — молодшого лейтенанта
ЛЕПЕДАТУ Анатолія Володимировича — молодшого сержанта
ЛЕПШУ Дмитра Васильовича — молодшого сержанта
ЛЄСНИХ Олександра Євгеновича — старшого солдата
ЛИСЯКА Віталія Сигизмундовича — солдата
ЛОЗОВОГО Ігоря Івановича — солдата
МАЛАШЕНКОВА Олега Вікторовича — молодшого сержанта
МАЛИНКУ Олега Миколайовича — старшого солдата
МАЛІВАНОВА Юрія Вікторовича — сержанта
МАЛЮГІНА Григорія Івановича — солдата
МАЛЮЖЕНКА Олександра Володимировича — капітана
МАРКОВЄЄВА Юрія Васильовича — солдата
МАСЛІВЦЯ Володимира Валентиновича — сержанта
МАТВЄЄВА Костянтина Юрійовича — солдата
МАЦАЛИШЕНКА Сергія Олександровича — солдата
МЕДВЄДСЬКОГО Дмитра Сергійовича — головного сержанта
МЕЛЬНИКА Дениса Олександровича — молодшого сержанта
МЕРЕНЦОВА Сергія Вячеславовича — молодшого сержанта
МИХАЙЛЕНКА Олександра Вікторовича — солдата
МИХАЙЛЮКА Михайла Михайловича — старшого солдата

МІХАЛЬОВА Олександра Валерійовича — солдата
МОІСЕЄВА Романа Володимировича — старшого солдата
МОНЮ Андрія Миколайовича — солдата
МОРОЗА Юрія Юрійовича — солдата
МУКОСЄЄВА Максима Сергійовича — молодшого сержанта
МУРАШКА Романа Івановича — солдата
НАЗАРЧУКА Юрія Дмитровича — солдата
НІКОЛАЄВА Андрія Валентиновича — солдата
НІКОЛЕНКА Івана Григоровича — старшого солдата
ОВЧАРОВА Олександра Володимировича — молодшого сержанта
ОЛЕСЬКІВА Олега Миколайовича — солдата
ОЛІЙНИКА Олександра Васильовича — старшого солдата
ОСТРАСЯ Олександра Григоровича — солдата
ПАНОВА Юрія Сергійовича — солдата
ПЕРМЯКОВА Андрія Вікторовича — солдата
ПЕТРЕНКА Дмитра Володимировича — старшого солдата
ПЕТУЙКІНА Дениса Юрійовича — солдата
ПІВНИКА Павла Вікторовича — молодшого сержанта
ПІГУЛЕВСЬКОГО Володимира Олександровича — лейтенанта медичної служби
ПОДБЄЛЬЦЕВА Володимира Юрійовича — штаб-сержанта
ПРИМАКА Олександра Владиславовича — молодшого сержанта
РАКОВЦЕВА Олександра Миколайовича — солдата
РИЖОНКОВА Олександра Олександровича — старшого солдата
РЯБЦЕВА Сергія Павловича — солдата
РЯЗАНОВА Анатолія Олександровича — солдата
САВЧЕНКОВА Віталія Веніаміновича — солдата
САВЧУКА Дмитра Володимировича — солдата
СЕМЕНОВА Андрія Костянтинівича — солдата
СЕМЕНОВА Валерія Валентиновича — солдата
СКРИПНИКА Романа Олеговича — солдата
СОКОЛОВСЬКОГО Дмитра Олександровича — старшого лейтенанта
СОКУРА Василя Григоровича — молодшого сержанта
СТАРІКОВА Віктора Івановича — солдата
СТОРОЖУКА Анатолія Олександровича — солдата
ТКАЧУКА Івана Юрійовича — солдата
ТОЛСТОВА Максима Віталійовича — солдата
ТРЕГУБЕНКА Артема Вікторовича — капітана
ТРЕГУБОВА Геннадія Володимировича — солдата
ТУРУНОВА Андрія Валерійовича — солдата
ТУРЧАНІНОВА Валерія Олександровича — старшого солдата
УЛ'ЯНОВА Володимира Володимировича — молодшого сержанта
ФАБІАНО Віталія Анатолійовича — солдата

ФЕДОРЕНКА Станіслава Петровича — сержанта
ФЕТИСОВА Дмитра Миколайовича — солдата
ХОДАРИНА Олександра Юрійовича — солдата
ЧЕРЕМІСІНА Павла Сергійовича — старшого солдата
ЧЕРЕНКОВА Віталія Сергійовича — солдата
ЧЕРЕПОВСЬКОГО Володимира Михайловича — молодшого сержанта
ЧЕРНИПКА Олександра Анатолійовича — солдата
ЧОРНОГО Євгена Анатолійовича — старшого солдата
ЧУЙКА Олександра Вікторовича — сержанта
ЧУПРИНУ Сергія Анатолійовича — солдата
ШАПОВАЛА Олега Юрійовича — солдата
ШЕВЧЕНКА Станіслава Олександровича — солдата
ШЕВЧЕНКА Тараса Григоровича — старшого солдата
ШЕРЕМЕТУ Геннадія Терентійовича — головного сержанта
ШИРЯЄВА Володимира Миколайовича — солдата
ШКАФЕНКА Анатолія Володимировича — молодшого сержанта
ШКУРЕНКА Вадима Вадимовича — молодшого сержанта
ШОПНА Олександра Володимировича — солдата
ШПІТАЛЬНОГО Сергія Валерійовича — солдата
ЩЕРБІНІНА Андрія Анатолійовича — сержанта
ЮДІНА Едуарда Олександровича — солдата
ЮХИМЧУКА Павла Євгеновича — головного сержанта
ЯКУБЕНКА Володимира Вікторовича — лейтенанта.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

24 березня 2023 року

Додаток 8

[УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №184/2023](#)

Про відзначення державними нагородами України

За особистий внесок у захист державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового обов'язку та високий професіоналізм **постановляю:**

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

КАНАВУ Андрія Васильовича — старшого лейтенанта

КОВШИКА Геннадія Леонідовича (посмертно) — капітана

ТЬОПЛОГО Анатолія Станіславовича — капітана

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня

ГОНЧАРЕНКА Олександра Анатолійовича (посмертно) — молодшого сержанта

ДВОРНИКА Віталія Андрійовича (посмертно) — старшого солдата

ДЕМЧУКА Андрія Анатолійовича — сержанта

СРЬОМІНА Олега Вікторовича (помертно) — солдата
Нагородити орденом “За мужність” III ступеня
АРЛІЄВСЬКОГО Миколу Ігоровича (помертно) — сержанта
БАЙДЕВЛЯТОВА Даніїла Олеговича (помертно) — старшого солдата
БЕРГА Сергія Сергійовича — молодшого сержанта
БУЛИГУ Юрія Олександровича (помертно) — старшого сержанта
БУРЕНКА Артема Олександровича (помертно) — солдата
ВІЛЬЧИНСЬКОГО Ярослава Валентиновича (помертно) — сержанта
ВОВКА Валентина Володимировича — солдата
ГАПОНЦЕВА Олександра Олександровича (помертно) — солдата
ГОЛЩИНА Сергія Павловича — молодшого сержанта
ГОЛОВАНЯ Дмитра Сергійовича (помертно) — солдата
ГРУШУ Богдана Володимировича (помертно) — солдата
ДЕЙНЕКУ Олександра Володимировича (помертно) — солдата
ДЕНИСОВА Сергія Анатолійовича (помертно) — сержанта
ЗАРІЦЬКОГО Віталія Миколайовича (помертно) — старшого солдата
ЛЮЧКА Олександра Ігоровича — старшого сержанта
КАСПЕРА Владислава Сергійовича (помертно) — молодшого сержанта
КИРИЛЕНКА Дмитра Олександровича (помертно) — солдата
КИСЛЕНКА Олексія Михайловича (помертно) — молодшого сержанта
КОВАЛЕНКА Віктора Олександровича — молодшого сержанта
КОЖУШКА Максима Олеговича (помертно) — старшого сержанта
КОЗЛОВА Валерія Володимировича — старшого лейтенанта
КОРОБКУ Олександра Анатолійовича (помертно) — старшого солдата
КОРОЛЯ Михайла Васильовича (помертно) — солдата
КРАВЧЕНКА Олександра Сергійовича (помертно) — лейтенанта
КУРІЛЬОНКА Василя Івановича (помертно) — молодшого сержанта
ЛАПУШИНСЬКОГО Костянтина Андрійовича — солдата
ЛИСАКА Євгена Вікторовича (помертно) — солдата
ЛИСЕНКА Андрія Романовича — солдата
ЛИХОЛЬОТА Михайла Анатолійовича (помертно) — старшого лейтенанта
ЛЩЕНКА Анатолія Олександровича (помертно) — солдата
ЛОЗОВСЬКОГО Віталія Олександровича — сержанта
МАРЦЕНЮКА Бориса Віталійовича (помертно) — солдата
МАЩЕНКА Євгена Івановича (помертно) — солдата
МЕГЕЯ Віктора Івановича (помертно) — старшого солдата
МУРАВСЬКОГО Олександра Олександровича — головного сержанта
НАБОКА Олега Олексійовича (помертно) — солдата
ОКЛЕЯ Івана Вікторовича (помертно) — солдата
ОСЛАМА Олексія Івановича (помертно) — солдата
ПАЛИВОДУ Сергія Сергійовича (помертно) — молодшого сержанта
ПАЛЬЧЕНКОВА Андрія Івановича (помертно) — молодшого сержанта
ПАЦЕЛЮ Владислава Вікторовича (помертно) — старшого солдата

ПЕРЕТЯТЬКА Олега Вікторовича (помертньо) — солдата
ПОНОМАРЕНКА Валерія Леонідовича (помертньо) — головного сержанта
ПУГАЧА Євгенія Олександровича (помертньо) — солдата
РОМАСА Івана Олександровича — молодшого сержанта
САЗАНСЬКОГО Максима Юрійовича — сержанта
СЕМЕНЕНКА Олега Анатолійовича — лейтенанта
СИРОТЕНКА Віталія Володимировича — лейтенанта
СОБОЛЄВА Олександра Дмитровича (помертньо) — солдата
СТАВНІЙЧУКА Івана Анатолійовича (помертньо) — старшого сержанта
ТИРІНА Олександра Валерійовича — солдата
ТИШКЕВИЧА Володимира Володимировича (помертньо) — солдата
ШВЕЙКОВСЬКОГО Дениса Миколайовича (помертньо) — солдата
ЯКОВЕНКА Сергія Васильовича — підполковника

Нагородити медаллю “За військову службу Україні”

АНДРЕЄВА Дмитра Владиславовича — старшого солдата
АРТЕМОВА Сергія Сергійовича — солдата
АФНАСЬЄВА Ігоря Георгійовича — солдата
БЕПЕРЦА Дмитра Вікторовича — солдата
БОРСУКА Романа Адамовича — солдата
БРОВЧЕНКА Павла Юрійовича — старшого лейтенанта
ВОЛИНЦЯ Василя Васильовича — старшого солдата
ВОРОНУ Сергія Валентиновича — старшого лейтенанта
ГАЛАКТИОНОВА Олександра Олександровича — молодшого сержанта
ГНАТЕНКА Євгена Сергійовича — солдата
ГРИНЧЕНКА Дениса Юрійовича — солдата
ЄВЧЕНКА Івана Павловича — молодшого сержанта
ЗАБОЛОТНЬОГО Вадима Васильовича — старшого солдата
ЗЕЛЕНОГО Максима Сергійовича — солдата
КАРПУШЕВА Руслана Віталійовича — солдата
КОБЗАРЯ Олега Васильовича — головного сержанта
КОЛІСНИКА Сергія Миколайовича — солдата
КОРОЛЕХА Володимира Віталійовича — молодшого сержанта
ЛІСОВЕНКА Євгена Олександровича — молодшого сержанта
ЛОЗОВОГО Євгенія Вячеславовича — молодшого сержанта
МАМОТЕНКА Владислава Ігоровича — солдата
МІЩЕНКА Олега Петровича — старшого солдата
ПАСЬКА Олександра Олександровича — солдата
П’ЯНКОВА Давида Георгійовича — молодшого сержанта
СІБЛЄВА Сергія Леонідовича — молодшого сержанта
ТРЕФІЛОВА Михайла Анатолійовича — молодшого лейтенанта
ФРАНЦА Костянтина Вадимовича — солдата
ФУРТА Сергія Івановича — старшого солдата
ХИТЬКА Олексія Борисовича — солдата

ЧАБАНЕНКА Ігоря Петровича — молодшого сержанта
ЧОРНОГО Костянтина Костянтиновича — старшого лейтенанта
Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”
АНІСІМОВА Андрія Володимировича — солдата
БАРАБАША Андрія Тихоновича (помертно) — солдата
ВАЙСБУРДА Михайла Георгійовича — молодшого сержанта
ВИШНЯКОВА Андрія Андрійовича — старшого солдата
ГРУШЕВСЬКОГО Івана Євгенійовича — солдата
ГУБЕНКА Віктора Миколайовича — солдата
ГУЗОВСЬКОГО Івана Васильовича — солдата
ДЕРКАЧА Андрія Володимировича — старшого солдата
ЕСАУЛА Володимира Вікторовича — солдата
ЗУБА Юрія Олексійовича — старшого сержанта
ІВАНОВА Олександра Вікторовича — молодшого сержанта
КАГЛЯКА Тараса Васильовича — солдата
КАРПОВИЧА Богдана Артемовича — солдата
КОЖЕВНИКОВА Андрія Олександровича — солдата
КРАВЧЕНКА Сергія Івановича — головного сержанта
КРАСИЛЬНИКОВА Володимира Павловича (помертно) — солдата
КУБАРИЧА Дмитра Павловича — старшого сержанта
КУРАНДУ Олексія Сергійовича — сержанта
ЛІСОВСЬКОГО Володимира Олеговича — старшого солдата
МІЧУРИНА Сергія Олександровича — солдата
НАБОКУ Богдана Сергійовича — солдата
НАУМЕНКА Костянтина Васильовича — солдата
НЕМЧЕНКА Максима Олексійовича — солдата
НЕСТЕРЕНКА Олександра Валерійовича — молодшого сержанта
НЕЧУНАЄВА Євгена Вікторовича — солдата
ОСЬМАЧЬКА Олександра Ростиславовича — солдата
ПАССКУ Юрія Васильовича — солдата
ПЕТРЕНКА Владислава Федоровича — солдата
ПИСЬМАКА Руслана Миколайовича (помертно) — солдата
ПІТОМЦЕВА Івана Вікторовича — солдата
ПОЗДНЯКОВА Романа Володимировича — сержанта
ПОЛАТАЙКА Євгенія Геннадійовича — старшого солдата
ПОЛАТАЙКА Михайла Олексійовича — старшого солдата
СКРИПНИКА В’ячеслава Олексійовича (помертно) — штаб-сержанта
СУПРУНА Костянтина Федоровича — старшого солдата
ХРАЛЬЧЕНКА Олександра Вікторовича — солдата
ЧЕРЕВИКА Ігоря Вікторовича — сержанта
ЧЕРНОВА Андрія Юрійовича — молодшого сержанта.
Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ
24 березня 2023 року

